

ueracit' diuidicent. Sic nimirum iustitiam mām
nob' inculpato potero ego habere: quia reuera me
inablacione castri inuenient grauatū fuisse.
huiusmodi consilium regi placuit. nō modicum. z
ideo postera die ab eo fuit ad effectum p' ductum.
Cum ergo dñs compostellanus rationem suam z
iobns didaci suam coram plenaria curia retulif-
sent. pontifices. consules. z principes qui ad erāt.
rege iubente seorsum abierunt. z rationes utri-
q; discutientes dñm compostellanum a castro z
suo iniuste z irrationabiliter exutum fuisse. in-
uenerunt. Iudicauerunt igitur unanimi senten-
tia ut rex militem suum alio modo sedaret. z suū
castrum dño compostellano omni modo reforma-
ret. hoc iudicium regis satis placuit. tum quia
iustum erat. tum quia se amilite suo iure calūp-
nari nō posse uidebat. o'ultem itaq; illum alio
sibi honore inhereditate collato. z mille z quing-
entis solidis iacensis monete impensis sedauit.
z castrum suum dño compostellano impetium res-
tituit. In eas ciuitate quamdam uillam obtinā z
agricultorib' aptissimam nomine archilinos a so-
rore regis infantia dña geloua rege confirmante
et lauante inhereditatem bñ iacobo z sue ecclē
sua prudentia z sua sagacitate acquisiuit. Comp-
stellanus igitur recuperato suo castro cum suis appen-
ditis. z emulis atq; ad usatus suis triumphatis:
ad ppria cum gaudio remeauit. Laudetur custos i-
tutem dans sapienti. *ymunicio cast' dñs p' tñ tabioli*

Eodem tempore cum dominus compostellanus
inregali curia rege moraret. ipse rex eum
apud castrum nomine terra. obmri' depeatus est.
quatinus scō secum concambio castellum farum
cum suis appenditijs. p' tñ taberoli cum suis antiq's
tinis. z honorib' ciuitatib' sibi conferret. Com-
postellanus aut' inito cum maiorib' sue ecclē p' sōis
que secum aderant consilio petitioni regis assensum
p' buit. tum quia castrum supradictum scilicet fa-
rum ab honore bñ iacobi nimium remotum erat. z
nich' fere utilitatis ipi compostellano excepto solo
nomine conferrebat. inmo p' eo custodiendo z iug-
ilando plurima stipendiarius militib' uno quoq;
anno erogabat. tum quia tñam taberoli. z ad ea
p' tñencia. utilia sibi z oportuna ut p' tñ bñ iacobi
honori ad iacencia z circa flumē uhe sira sciebat.
et quia tñ illa cum suis antiquis tinis. z suo

caractere multo melior z multo maior erat. quam
illa que ad castrum farum p' tñebat. Et de huius
modi equidem concambio scriptum a rege mag-
no z rogatu habuit. ipius regis manu coram uni-
uersis curialib' firmatum z roboratum.

Eccliam quoq; e' m'ra gentinis scām anasta-
siam nomine aueremuro petrite. ipse comp-
stellanus acquisiuit. quia ille ueremus' p' tñ co-
miti filius uillam eccliam bñ iacobo z ipi compostel-
lano. in remedio sue anime. z retributionem uite
etne impetium concessit.

Duas etiam hereditates m'ra saluensi adña
maiora ariete sua cognata habuit. quas ipi
dña in sua morte bñ iacobo z sue ecclē similiter pro
salute z remedio sue anime. p' tñaliter tribuit. Sup-
dictam uero eccliam z illas duas hereditates. cu-
dam suo cardinali petro fulconis imphedum ipse
compostellanus munifica manu tradidit. quia ip-
se cardinalis meus seruitio. z itinere romano
multum z fideliter laborauerat. *Hi p' nūcax iustitiae curia*

Longo tempore m'ra illo ante supradictum
concambium de curia. dñs compostellanus
legatos suos. pelagium astrante. z quemdam suū
clericum nomine sesnandum in curiam miserat.
quorum alit' itinere egrotans. illuc puenire ne-
quaquam potuit. alit' uero postquam ad curiam puenit.
ibidem diutine egrotauit. z de negotio
cuius causa missus. fuerat nich' omio impetravit.
Et otam z enim curiam tunc tempore inuenit.
contra compostellanum turbatam. quia ei emu-
li toletanus archieps. z colimbriensis ep'c. ibi. tñ
ad erant. z multa ficticia atq; falsa de compostel-
lano. aurib' dñi pape. z p' totam curiam instillau-
rant. eorum igitur egritudine z impedimento comp-
to ipse compostellanus alios nuntios. petrum ful-
conis cardinalem z capellanum. z pelagium dia-
cōnem canonicum. illuc cum sua bñdictione re-
misit. qui curiam adu'sum se similiter turbatam
inuenierunt. se tam multo sudore z multo labore.
z quorundam dñi compostellani amicor' inter-
uentu. dñm papam z totam curiam sedauerunt. z
ipis sedatis huiusmodi litteras ex parte dñi pape

Ad ipm compostellanum attulerunt. *Itē ro. p' dñi a. f.*
honor' ep'c seruis seruoꝝ dei. Veni s'ri. v. cō-
postellano archieps. salutem z ap'licam bñ.
Nuntios cum litteris atua firmitate nō tñmissos.

De h'is p' b' n' d' p' tñ p' d' f' c' a.

qua debuit caritate suscepim. Ceterum. qm mit
ta nob incutebant negotia. z pp nouitatem nra
tuis postulationib' mpsenti non potuim respon
dere. p uideat aut discreta firmitas tue prudent
ia. ut dignitate pallei quod signum humilita
tis e. concessa tibi asce' matris tue ecclie roma
na clemcia. ut istud eas no' abuti. dat. latam. iij.

Hid' ianuarij.
Pas alias littas attulerunt alijs legati ad ip
sum compostellanum acura. nichilo in
petrato redeunt. *lre romani pontificis*

Hon. epe seruus seruoꝝ dei. ven. fr. v. compostel
lano archiepo salutem z aplice bñ. Quamuis
de psona tua sinistra quecum z supsticiosa nris sit
auribus nunciata. quia tam deuotissimu te rom
ane ecclie filium pfiteris. nos te uera uolumus
dirigere caritate. z delatou alicui facilem de psona
tua nolumus ptere auditum. Qu uero ita humilit
z ce uote te habeas ut plenarie gram bñ petri z uca
ualeas retinere. data latam. iij. id' iulij.

stas uero duxerit. a. cardinalis romane ecclie. z
cancellarius. *lre cardinalis*

In mio amico suo. v. dei gracia uenerabili compostel
lano archiepo. a. ecclie. Rom. diae. card. z cancell.
z. l. frui pme salte. Gracias uob tamqm patri zam
no referim' p'erenus uob' auri p'ntate collatis
p' honore z seruitio uro laborauim' z usq; ad rini
num quem postulatistis. iuxta posse quod uobis de
reent. laborare nullatenus desistem'. dat. *q' r' tunc rabi*

Mortua regina dña. s. filio eius. a. iuregem
sublimato. z iam militarib' armis instructo.
multi gallicie principes. regales honores quos te
nebant eo auferente amittere meuentes. contra i'
z fas. ei rebellauerunt. Omis tam excepto arie pe
tride. qui supradicte regine p'itor z rebellis fue
rat. z ipm regem impuercia p'itorie ceperat. co
postellano mediante z consulente ipi reconcilia
sunt. z omium z fidelitate fecerunt. Arias aut pe
trides in castro lupana quod regale erat cum toto
honore ad id castum ptinente z malis castis. s.
sco iohne de penna cornaria. z turre taberoli. qm
ip' p'itor ibi construxerat. regi rebellare pre
sumpsit. neq; ei omnium facere aut aliquos sui
tium exhibere dignatus e. Unde rex natus quia z
maiorib' negotiis emergentib'. ad eum p'doma
dum in galliciam uenire no' poterat. dñm q

postellanum suu patrum z fauorem fidelem
quem ip' totu gallicie p'fecerat. plittas suas. z
p nuncios obnixi' rogauit. comiti quoq; dno. G.
cu totum honorem p'fati p'itoris concesserat
plittas suas mandauit z p'cepit. ut in suum
ipsum p'itorum z nequam. unanimi' insurge
rent. z ablati ei hononibus quos tenebat. mu
nimina iam sup memorata. congregato toto suo
posse tam diu obsiderent. donec eum ad ueram
dedicionem compellerent z omnino destruerant.
z ex hereditarent. Auditis mandatis regis z ui
sis eius littis cum nuntijs. dñs compostellano
z supradictus comes inro consilio unanimi'
statuerunt. ut domum' compostellano turrem
taberoli. magno exercitu tam p'editum quam
militum congregato tam diu obsidiam teneret
donec eam caperet. z captam omnino destrueret. Ipe
uero comes castrum lupaniam natura z arte mu
nitum. z alia castra ita obsessa teneret ut nec il
lic alicui intrare. nec illinc exire sine cibaria au
arma intromittere liceret. Compostellano igit
uniuersis suis militibus z p'editib' conuocatis.
compostellano etiam cuib' admonitis z p'ceptis
quatinus huic negotio int' ee no' differrent. tur
rim taberoli. uallo atq; fossa munitam obsedit.
eam ferro z flama acerrime impugnavit. mach
inatum etiam bellum quod auulgo qat' no
catur fieri fecit. quo ad turrem admoto. ipsam
turrem in circuitu sub cauari. z inde lapides quadi
atos sub ducti iussit. Sic ipam turrem magno la
tore z magna difficultate ad ultimū cepit. capta
q; omnino destruxit. milites arie petridis qui int'
erant rebellantes. triginta numero z sex. omes
capti sunt. Arma militaria. z triticum. z cetera que
ibi continebant onia militib' imp'dam facta s't.
Sic compostellano capta turre uictor z compos uo
ti cum gaudio z leticia ad p'pua remeuit. imp'da
turre domno compostellano duos milites ex suis
clientulis ualde nobiles. morte amisit. Unde
ip' dolens tristis diu fuit. *quali cast' guane z turre destruxit*

Hnte aut' p'dicte turris destructionem. duo
castra quorum unum nomine grauariam
comes. o. in ripa irsi fluminis ad impugnatione
z deuastationem honous bti iacobi. altum uero
comes. f. comitis petri filius in turre taberoli. ap
ranetam. eadem de causa construxerat. fundit

q' r' tunc rabi cepit

*q' r' tunc rabi
guane z
turre destruxit
200*

et radicato destruerat.
 De curso aliquantuli temporis in uallo prefato
 papa. s. honorus huiusmodi litteras ad dnm comp
 tellanum direxit. quarum adlatores fuerunt pe
 tr' fulconis cardinalis reuellanus. et petrus gu
 restieras canonicus. **h'c summi pontificis archiep' m' i**
 hon. epe seruus seruoꝝ dei. ven. fri. v. compost
 ellano archiep' salutem et aplicam ben. nobilis
 et famosa compostellana ecclia preuenerentia b'ni
 iacobi apli areligiosis uiris. et vni uonim' a
 matoribus honoratur. Quia igitur diuina dis
 pensationi placuit. te atante ecclie regim' conu
 ceue fraternitate tuam exortamur in dno. ut ita
 sapient' mansuete. et cum humilitate psonam et
 tuam regas et que fuerint agenda p'ficias. quati
 nus ad b'no petro. scilicet; romane ecclie et populo t'
 conuulso. gratus officii merearis. Litteras et uicinos
 tuos patria caritate recepimus. ceterum quid tu
 is postulationibus responderamus. consilium no
 dum habuimus. **h'c i' portugali uir' d' p'rore. et q' b' i' redi**

Anno integro et dimidio post mortem regine
 d'ne. n. transacto. In era. i. c. lxxij. q' id' ma
 rty. rex. a. uili' regine filius. iam. xx. unu' annum
 habens. rege aragonensium a castella uic' pulso atq;
 fugato. uniuersam cum sua amita portugaliensi regina
 nomine. t. discordiam habuit. Iua enim factu sup
 bie elata timidos iusticie egrediebatur. et nullum re
 gi seruitium de regno quod ab illo tenere debebat.
 exhibere dignabatur. Immo. uiris. armis. atq; opib'
 potens. fines gallicie armato exercitu inuadebat. et
 ciuitates atq; castra portugali adiacentia rudam
 a. et alia suo iuri atq; d'no uolent' subiugabat.
 Quoniam etiam noua in ipa tra ad inquietandam
 et auastandam patriam. et ad retellandam regi edi
 ficari facebat. Vn' rex. a. et fere om' hispaniarum
 principes eius parti faucentes. non modicum irati
 sunt. Rex uero ad partes gallicie accessit. et prin
 cipes totius tre atq; potestates. in expeditione sup
 illam reginam euocauit. Compostellan' quoq;
 qui maioris posse quam om' gallicie p'iores
 erat. ob m'ius interfellauit. quatin' sibi ad sui re
 gni acquisitionem. et suoz hostium confuratione
 auxiliaretur. Cuius rogationi compostellan' zelo
 iusticie assensum p'tens. uniuersos milites et pedi
 tes qui sui iuris erant. munu' conuocauit. et comp
 tellanos eius partim uel partim p' cib' ad eundem

secum nullam expeditionem coegit. Congregato
 igit' magno exercitu regem. a. contra p'fatam
 reginam euntem in portugali comitatu est.
 ibiq; p'fex ebdomas uillas deuastando. castra
 et ciuitates obsidendo. et capiendo. cum toto suo p'
 se in magno labore atq; piculo morat' est. Nec
 tam inde prius rediit. nec exercitum suu' reducere
 p'misit. donec tra fere tota deuastata fuit. et p'e
 concordiam int' regem et reginam suo consilio at
 q; solertia reformauit. p'ficata igitur tota tra et
 concordia stabili atq; firma int' illos reformata.
 domin' compostellan' cum magno gaudio reme
 aut ad p'pua. Regem quippe sumum sibi amicu'
 et familiar' ee meta uitate et semota omi' simu
 latione estimabat. et ip' tanti sicuti et mltoz alioꝝ
 p'cedentium exhibitione. tunc quia ei' patrin' erat
 et cum in regem uicerat. eumq; in militem an' alit'
 b'ni iacobi p'p'is manib' amauerat. Compostellan'
 ita secum estimabat. s; rex alit' in animo habebat.
 Nam susurriones et detractores maluolentia atq;
 inuidia ducti. in compostellanum facta conspiratione
 unanim' insurrexerunt. et eum mortalib' et falsis
 criminib' apud regem. accusantes. ipi regi consuli
 erunt. ut eum in primis caperet. captumq; toto ho
 noze et omi' pecunia expoliaret. de inde totum illi
 honorem iniquiq; partes diuideret. Rex aut' eoz
 p'fidiam et maluolentiam ad usum d'ni archiep' in
 plane p'ndens. eozum detractiones ficticias. et fal
 sis ee minime dubitans. consiliis illoꝝ et uasio
 nib' diuino et b'ni iacobi timore. noluit extoto as
 sentire. Respondit enim se nuq'm manus suas ad
 tantum facinus extensurum ee. nec uiam suam
 patris sui et patris sp'ualis captione polluti ire.
 Ad didit etiam quod numq'm honorem ei intoto
 uita sua auferret. n' talequid ad usum se committe
 ret. ip' quod iuste et rationabil' ab honore p'ua
 ri deberet. Quo audito. susurriones illi et p'dito
 es no' modicum constribati. regi consulerunt.
 ut in insum pecunie pond' ab eo saltem exigere.
 Et uoz consiliis et uoluntatib' rex se assensuri
 p'misit. no' tam eoz instinctu. quam necessitate
 pecunie coact'. pecunia eni' que sibi ad p'icatos
 milites stipendarios tunc temporis multu' neces
 saria erat. ad modum indigebat. In uida q'
 ha et quanta facinora tu tractas. et machinans. nec
 lingua potest explicari. nec mente cogitari. In uida

h'c summi pontificis archiep' m' i

De discordia int' d. imp' r'p'e. et d'xapha d'ca'm regina portugali' am matre'p' suam.

no' q'm post donatioe reg' alfon'si regni portugali' subieba' castelle regni

h'c archiep' et portugali' p'p'at' ad imp' r'p'e. et q' b' i' redi' m' i' filii suoz.

220 q' m' d' d' d'

primo homini elatam mortis intulit. Vn apls. Inuidia
 doli. mors intravit inozlem carum. Inuidia stimu-
 lante iudei regem suum. scilicet xpm turpissima mor-
 te ausi sunt contempnare. Inuidia stimulante susu-
 rrones & detractores uenenofo honore insurrexerunt
 in compostellanum. nich' mali ab illis meritum. Qu-
 or' alij erant nobiles milites. extra ciuitate moran-
 tes ipius alumpni. & ab ipso ditati & nobilitati. Alij ci-
 ues compostellam. ipi iure iurando astricti. quibus
 ipse multa contulerat beneficia. Alij erant clia. & ceteri
 canonici. quos ipse in curia sua ut filios spuales enut-
 uerat. & enutritos. in tempore opportuno ad honores
 et dignitates pmouerat. pullos ergo p'ubium pig-
 malionis in dno compostellano completum e. Snt
 colla fracta multa p' bona facta. *q' impator petrus ab ar. mo*
 stea rex. a. portugaliensi pigo prudentia & consilio do-
 mini compostellam ut dictum e. acquisito & pacificato
 compostellam citato calle adiuu. quem ipse acuate &
 honouitce recepit. Vniuersis rem totius sedis emoni-
 cis & capis totius ciuitatis clia & abbat' cum suis
 monachis in unu conuocatis. & capis senas indutis.
 pompofam & insignem expressionem. fecit. & magna
 honouitcentiam atq; reuerentia ei exhibuit. & postea
 eum usq; in octidm diem splendide & habundant' pcurat-
 uit. Rex uero t'ia die sui aduentu in thesauru bti ia-
 cobi cum paucis ueniens. huiusmodi orationem ad ip-
 sum compostellanu priuatim habuit. pat' uenerande
 industria ura ut ego bene noui. & in auctu iam sepe nu-
 mero pluu. me ap'ncipio mei regni non modicum
 dilexit. in mea beniuolentia atq; amore. remota omni
 simulatione constant' pmanfit. in seruire & in ma-
 gis obedire sollicit' studuit. Quos ego amari ama-
 uit. & quos ego habui odio & ipa habuit. Quid plura?
 pes in atq; oculos extitit. mee utilitati patio affec-
 tu in omib' puidit. Unde maximas grates ure ma-
 gnificentie meritis restero. & elemntam uram ut in h-
 firmit' pseueret. obnu' efflagito. Volo etiam & su-
 mox' cepor. ut sic me huiusq; adiuuistis & manuten-
 uistis. ita in adiuuetis. & de ura pecunia in adpsens co-
 feratis. quia magnus necessitatib' & ponderosis negoa-
 is sum circumuent'. que nequaquam expedire ualeo. ni-
 cum ure discretionis consilio & auxilio. Postqm rex
 finem loquendi fecit. dñs compostellan' qmuis eum sic
 tate locutum fuisse no dubitaret. & p ditione supius
 raxatam pamicos suos suboleuisset. ei beniuole res-
 pondit. At eni. q' mei amore atq; beniuolentia semp

semp manere uellet. & quod nulla ^{ne} occasio se ab ei
 fidelitate atq; fuitio aliquando auerteret. de inde
 te trecentas ei marchas argenti firm' consilio pmi-
 sit. quibus suas necessitates releuaret. in sua nego-
 cia expediret. Ad hui' muneris oblationem rex diu-
 tissime siluit. Inq' sitis tñ mltis. & nullum ubum
 ei tunc respondere uoluit. quia muni' sibi oblatum.
 pminimo habuit. Inq' sitis tam multis sermomb'
 tandem respondit q' extra thesaurum exbuet. & co-
 silio cum suis secretariis qui nob' adu'labant. de obla-
 tione illius muneris inuert. Tunc dñs compostella-
 nus ipius animu' pendens. & regali dignitati reue-
 rentiam exhibens. cum talit' allocutus est. Vñe rex.
 si ure celsitudini placeat. ego seorsum discedam. &
 uos consilium cum secretariis uris inuote. quod mi-
 delentis respondere. Rege aut' respondente id sibi &
 placere. ipse compostellan' thesauro discedens. chor bti
 iacobi ituit. ubiq; regale responsum cum quibusdam
 sue ecclie psonis & alijs pucis iuris diu expectauit.
 Tunc rex consilio cum adu'ariis & p'itorib' dñi com-
 postellam inuot. ipi compostellano p'osdem adu'ari-
 nos mandauit. q' sexcentas argentei marchas sibi
 conferret. & se quos uellet decuitate capere pmitte-
 ret. Tunc dñm archieps p'osdem nuncios regi
 mandauit. ut eos sibi nominatum ex p'umeret. q's
 capere uellet. Ille aut' nominauit donu' bernaldum
 bti iacobi thesaurarium. & petru' stephanu' ei ier-
 manum. & gundisaluu' pelagiacu' ipius nepote. am-
 iicos scilicet. & familiarissimos dñi archiepi. quos ipse
 nullo in capi pmitteret nec consentiret. Audi tis.
 eoz nomimb' archieps. no modicu' contristatus.
 respondit. q' nec illos nec aliquem alium decuita-
 te. siue clericum. siue laicum. nec nullu' totu' ho-
 nous bti iacobi rusticum. capi pmitteret. nec ei li-
 centia capiendi daret. hoc audito rex indignat'.
 complicit' nephande pditionis inuigantib' illi
 mandauit. q' mille marchas argenti sibi tribueret.
 ut totum bti iacobi honorem dimitteret. Dixit
 tam' se aliquam ptem ex illo honore illi relicturum
 ee ubi bene uiuere possit. & se honouitce pcuraret.
 Tunc ipse archieps omis sue ecclie psonas. & cano-
 eos ad se conuocauit. quibus regis legationem &
 petitionem seriatim reuelauit. Illis aut' stupentib'
 & mirantib' sup regali petitione. dñs archieps ta-
 lit' locutus est. his h'm animaduitate. q' rex occasio-
 nes querit adu'sum nos. quia nos habem' mali

*no respon nobilissim
 archiepi & dñi*

q' impator ab archiepi' p'ocant' inuolente exuist

no usque etc.

uolos et peditores in eius palatio quorum instinc-
 tu et consilio uult nobis incommodare. et habet honore
 primare. Et nos si modo uobis puidere ecclesie et
 uere consulite. pastorem uobis eligite. quia ego me
 ipsum ab honore deponam priusquam tale pecuniam
 persoluiam. quia nescio unde tantum pondus pecunie
 habere possem. et dignitate tantam meam aut ordinem
 neque prege neque paliqua potestate dimittam. uno
 omnipotenti deo in eis quod diu uirero seruiamus. et
 omnes astantes tam canonici quam alii. ad haec uerba
 archiepiscopi. ceperunt flere et dicere. Cur nos patris uis
 deserere. Cur nos uis desolatos relinquere. Lupus
 enim rapax tuum gregem inuadet. et sibi diripiet.
 manus sue crudelitatis intuum ouile extendet.
 et illud proesus ab omnibus suis facultatibus eruet. De
 duobus malis leuius est eligendum. malum est te
 tantam pecuniam regi pmittere. sed peius est te tantum
 honorem dimittere. Si enim honorem dimiseris.
 quoscumque hucusque nutruisti et manu tenuisti. et
 ditasti. omnes modo ad me uenient. Ecce haec tua destr-
 uetur. obpone ergo te murum pro domo israel. Resiste
 lupi uementi. ne uidearis mercennarius esse et non
 pastor. Labora pro uili tuo. consolare ecclesiam tuam.
 Labora pro iusticia. attende ipsum ueritatem in euangelio
 sic predicantem. et qui persecutionem patiuntur. et
 cetera. attende prophetam negligentibus pastoribus
 sic comminantem. Ne uobis pastores qui pascatis nos
 uos et non oues. Accingere ergo gladio tuo patris. uiri-
 liter age. et confortetur cor tuum et sustine dominum. in
 eo qui dixit ego sum confidite. confidenter confide.
 quia nunquam te adhuc deseruit. et intus magnus
 necessitatis iam multociens tibi subuenit. pe-
 cuniam illam que a te expeditur pmitte. et nos omnes
 ad eam reddendam deo aduenire tibi auxiliabimur.
 quia melius est ut partem aliquam de nostro. et spontanea
 uoluntate conferamus quam ut totum pro
 uis rege auferente amittamus. Illis uniuersis haec et
 his similia dicentibus. et suum dominum ad sui honoris
 retentionem animantibus. aduersarius eius arege
 nulli in eorum uenerunt. qui et dixerunt. Dne ar-
 chiepiscopum aut cito responsum regi date. aut ipse legatos
 suos ad ciuitatem capiendam. et sibi appropriandam.
 modo mittet. haec audito. dominus archiepiscopus animam suam
 communi omni consilio. et unanimes uoluntatem
 mutauit. et mille marchas argenti regi permisit.
 eo tenore scilicet et eo pacto. ut nemine de toto ho-

noie beati iacobi. nec acuitate caperet. nec ei in ali-
 quo incommodaret. Et ali pacto inter regem et archi-
 episcopum iam stabilito et firmato aduersarius eius et potior
 es tam cleri quam laici. sed precipue cleri eum in hono-
 re remanere uidentes et inde primum uolentes.
 regem in domo cuiusdam burgensis compositella
 in adierunt. et eum ad cassandum prefatum pactum
 compellere uoluerunt dicentes. Dne rex tuus de-
 ceptus. et omnino delusus. archiepiscopus et sui consultores
 mira arte et mira calliditate te deceperunt. Cantillu
 enim pecunie quod permisit. uno tibi momento dare
 posset. et tua tanta si uellet. et ideo igitur consilio acqes-
 ce. et pactum quod cum illo egisti festina cassare. et
 nos tibi pro honore quem ei dimisisti. tria milia mar-
 charum puri argenti conferemus. et intuo sumo
 atque fidelitate te inde constantem permanebimus. Quod
 si ita facere uolueris. maximum proficiam. inde habe-
 bis. quia accepta tali et tanta pecunia. regnum tuum
 poteris acquirere et pacificare milites tuos honeste
 pacare. superbiam et contumaciam inimicorum tuorum
 edomare et depumere. Illis haec et similia dicentibus.
 regem ad cassationem pacti instigantibus. ipse rex
 respondit. Si uide me modo et consilium cum aliquo
 meorum fidelium in huius. quid uobis super hac uita suasi-
 one debeam respondere. Ad haec illi responderet. Cum
 quo uis tu consilium in huius. Omnes principes et potes-
 tates tue curie magis fauent eius parti quam tue.
 magis elatuant ad eum de tuis manibus libandum
 quam ad tuum proficiam ab illo extorquendum. Omnis
 quippe iam aut data pecunia aut promissa corrumpit.
 et sibi ad suam utilitatem contra te alligant. Fac
 ergo sicuti nos tibi consulimus. et accipe pecuniam.
 Quam tibi permittimus. Ad haec rex respondit. Quis
 que quid uos dicatis uerum esse in uideat. uero in
 consilio non acquiescam. donec consilium ab aliquo
 meorum fidelium super haec accipiam. haec dicto rex dis-
 cedens. quemdam comitem ierlmitanum probum et
 honestum uirum seorsum uocauit eumque. proficiam et
 p amicitiam quam sibi debebat. et proinde quod sibi fe-
 cerat rogauit et monuit. quatinus sanum sibi et
 rectum consilium super quodam negotio daret. neue
 atramite ueritatis aliqua occasione deuiaret. et
 comite quidem permittente et iurante regi. sic foret.
 rex taliter laetus est. Ego iam pactum cum archiepiscopo pro
 mille marchas argenti feci. et totum honorem suum
 ei reliqui. Sed sunt quidam eius aduersarii et mali uoli

no qui scriptus est
archiepiscopi

qui ei inimicant ut ego tene noui. qui me ad cas-
 satione illius pacti compellere uolunt. et ob id ta-
 multa marcharum puri argenti in pmitit. ut to-
 tum honorem bti iacobi ei auferam. et sibi confera.
 ego aut illis respondi quod numquam illud facere.
 donec consilium cum aliquo meo fidei inburem.
 Et modo uolo ut tu mee utilitati pvideas et in aio
 tuo confideres. utrum illud pactum cassare debeat
 an ita sic tam cepi et pmissit teneam. Ad hec comes
 ille respondit. Dne mi rex. qui tale tibi consilium
 dat. te de decorare et infamie desiderat. p dutores illi
 istud t consilium. no ut tue utilitati pvideant. s.
 magis ut archiepo in commodent. cui in istum nece-
 re uellent si possent. Ne scis tu quod qui archiepm
 psequitur. dm et btm iacobum et eis eccliam psequi-
 tur. Ego matrem tuam regnam dniam. uidi eu
 psequentem et multis modis iniuriantem. et etiam ca-
 ptioni p ditorie mancipantem. s. deus et bti iacob
 eum de eius manib' ipa nolente extraxit. et de ml-
 tis alijs piculis uisibiliter libauit. postea pene totu
 regnum suum ipi illud pecm amisit. quia uidelicet
 manus suas ad tantum nephas extendere psump-
 sit. Dm ergo ante oculos nris pponere. reuerentiam
 bti iacobo exhibere. pactum q cum archiepo iam fe-
 cisti et firmasti. si potes emenda in melius et corrige.
 quia certe nimis graue est et intolerabile. Quod si
 emendare et alleuare nolueris. noli saltem deten-
 orare. Quia timeo ne deus tibi irascatur. et tantam
 iniuriam in te ulciscatur. his auditis rex consilium
 illius consulis sanum ee. et sibi utile ppendens et p d-
 tores contra archiepm inuidia atq; malivolentia ef-
 tuare no dubitans. consilio consulis acquieuit.
 et pactum q cum archiepo fecerat. iuxta eorum
 instinctum cassare noluit. Immo illos p dutores
 quasi irato adijt. et eos natalia sibi amplius suade-
 rent comminando phibuit dice. Solo iuxta urm
 consilium facere. quia magis eet. in ad de deo. et
 dampnatione. qm ad salute et honorem. Et in eo dm
 et btm iacobum offendere et infamia et blasphemiam
 tam nobilitatis qm uulgi incurere. Quiescite q.
 et nolite amplius tantum nephas in suadere. Et
 postellano igitur compto regis animo. p nomina-
 tam pecuniam. partim de ppa facultate. partim
 de aliena ipi regi contulit. Canonici tamen sue
 ecclie. prem pecunie habuit. quam illi sibi in auri-
 lum sic pmiserant. spontanea uoluntate contu-
 lerunt. Burgenses quoq; aliam partem ei tribuer.

s; alij gratis et alij mutuo. ubi uero nec ei facultas.
 nec canonicor nec burgensium dona. aut mutua
 mina ad complendum millenarium marchar
 numerum non suffecerunt. ipe archieps comuni
 consilio et assensu firm. q ipius numeri completio-
 ni defuit. p honorem bti iacobi tam nobilib' qm
 ignobilib' petendo acquisiuit. et sic regi integri
 pmissum mille sal' marchas argenti contulit. h
 aut fecit. non q sue psone captiorem. aut sui ho-
 nous amissionem ptimeceret. s; quia metuebat.
 ne ipe rex. manus sue crudelitatis. ad nouu et inusi-
 ratum factu extenderet. et eccliam bti iacobi inuade-
 re et dissipare psumeret. et ei honorem laicis potesta-
 tib' sic cum p ditorib' iam disposuerat. distribueret.

Ante tam qm rex qst archieps sup pmissu excessu p ditorum ad
 composstellana ciuitate egredere. cum archieps
 in magna tribulatione et graui angustia ulcetur. quia
 p fatam pecunia qm rex p ditor' instinctu absq; dila-
 tione postulabat. reddere non poterat. ipe archieps
 regis impietatem et nequitiam in animo suo et cons uo-
 luens et considerans. plane animaduertit. q rex p pna
 sue anime dampnatione incursum eet. si intali in-
 tanto pco absq; pnam et satisfactione debita nature
 psolueret. Iam igitur dicitur pceptum. dilige pri-
 mu tuum sic te ipm ante oculos mentis reueans pti-
 re ei aie conuoluit. tum quia eum ase bbtizatum sep-
 dilexerat. et in regem unxerat et coronauerat. et postea
 adultum p pna manibus ante altare bti iacobi in-
 milite amauerat. tum quia regis adelsoni nepos. et
 comitis raimundi atq; regine dne. filio fuerat. q.
 multa bnficia ante sui obitum archiepm contulerat.
 his de causis et p pue fratina caritate compulso. rege
 se orsum uocauit. et eum pntie et se in melio emendare
 his ubis obuere monuit. Peccasti in conspectu dni.
 magnum dedecus et magnam iniuriam deo et bti iacobo
 usucia diabolica decipiente intulisti. Eccliam bti illi
 in apli iuxta prauor consilia absq; ulla ratione
 uolent inuastisti et ex polastisti. Resipisce ergo et age
 penitentia. quia nisi resipueris. et errata correxeris.
 ppetuum tue anime detrimtum digno dei iudicio
 patieris. Nonne nouisti tu q sicut deus e omiu bonor
 retributor. ita est omiu iniuriarum iustus et districtus
 ultor. his auditis rex timore percussus. quia id q archi-
 eps dicebat uerum ee et indubitabile sciebat. huius
 modi responsum dedit. Dne archieps quomodo pos-
 sum ego penitere. pecuniam istam no possum dim-
 ittere. quamuis me no dubitem eam auob inuiste

Handwritten marginal notes:
 Sufficienti diu m...
 ad diligere p...
 ad bti bonu et in p...
 +

suscipit. Si enim eum dimiseris unde mās necessitates
releuem. unde impendunt meos sedare possim nō
habebo. Et uomodo ergo penitere possim nec uideo nī
uideri que eo. auob' enim et ab alijs ecclesiasticis psonis
audui. q' p'c'm nō relaxat. nisi ablatum restituat.
Ad hec archieps. venito incapitulum in mām frim p'
sentiam. et deo adiuuante dabimus tibi consiliū q'
possis facere in tanti sceleris remedium. postera die
rex incapitulum cum paucis sue curie optimatib'
et familiarib' uenit. in cuius et omnium frim p'sentia ego
et alij uiri pbi atq; auctoritati. archiepsim p'p'is auri
b' audui talit' fuisse locutum. Vne rex ego te tuū au'
uenerabilis memorie regis adfonsi. et uicinis raim
undi patris tui et matris tue regine dñe. v. amore sep'
dilecti. et ad huc. diligo et ideo rectum et sanum consiliū
t' dare uolo. Alij reges tui antecessores uiri timorati
et religiosi. istum locum et istam eccliam p' alijs omnibus
hispanie locis et ecclijs diuino et b'ci iacobi amore dilexerūt
et honorauerūt. et exaltauerūt. p' ista ecclia p' p'uarū largitib' mūnificā
ditauerūt. cast' honore uilla et p'fessōe huius ecclie idiolequi
et suoz p'oz remissōe largit' et aurea et argentea uasa cru
ces p'ciosas. capis sericis. anlea serica et aurata. et
cetera ornāmēta q' ad dei honore et scē ecclie ornāmēte
p'tinent. huius ecclie p'salute et remedio sue anime cō
tulerunt. Tu autem nō solum eoz uestigia sequi et
exempla imitari temerario ausu neglexisti. uetum
etiam eoz elemosinas et b'nficia huius ecclie nutu
tue. aqua. et ame licet indigna et asuūtib' multa be
neficia habuisti. uolent' abstulisti. sicut dñm ante
oculos intus p'posuisti. nec reuerentiā b'ro iacobo. cuius
corp' uenerandum in hac ecclia tumulatur exhibuisti.
Considera ergo et p'pende quantum inferni ianuam
tue anime patefecisti. Considera quantum erraue
ris quantumq; sceleris diabolico instinctu. p'petraue
ris. Sicut tanto scelere impenitens nec satisfaciens
morte occupatus fueris. ne quaquā dñm facie ad facie.
uidebis. In hac etiam p'senti uita corp'is tui damp
num diuini ultione inferente patiens. nō penitē
satisfacere deo et b'ro iacobo festinaueris. quod igit'
consilio acquiesce. festina penitere et penitendo de
um et b'rum iacobum tibi reconciliare. Et sic eccliam
b'ci iacobi tante iniurie illatione dedecorasti. ita eā
honorari et consolare alicuius munens aut benefi
cij collatione. honora eum de tuo corpore. corpus
tuum in ea tumulandum tui patris exemplo nob'
p'mitte et concede. Si huius nō consilio acquiesceris

et ita facere uolueris. nos et frs tantum scelo tibi
condonabimus. et p'te ad dñm et b'rum iacobum unanimi
ter m'cedemus.

Hinc rex archiepsim uera loquentem et iuxta pe
tentem remota dubitatione intelligens.
hac m' breuiter respondit. Si ego scirem et sciam eem
q' uos et ista ecclia talem tantam in mām. et talem
honorificentiam in exhibentis. qualem et quantam
mō patri exhibetis. ego assensum uie petitioni libe
tissime preberem. et in m' corp' et mām animā. ad cor
p' inuicias manus commendarem. Ad hec archieps.
Quicquid honorificentie tuo patri quantum ad cor
p' et quicquid beneficior' et orationum p' eoz anima
facimus. id totum tibi et p'salute tue anime faciemus
et eo amplius. quia maiora tibi beneficia sunt neces
saria. quam patri tuo. Quamuis enim sis iuuenis. et
parum ad huc in hac scelo uixeris. maiora p'ca tua le
uitate incurristi. quam pater tuus licet in hac uita
diutius mansisset. pater namq; tuus bonus homo fu
it et religiosus et sapiens. et in omnibus actibus suis de
um timens et eoz p'cepta adimplens. Et ideo p'cer
to habeo q' ipse in sinu abrahe requiescit in paradiso.
Ipse enim sua p'ca et insanitate et infirmitate in
confessus ē. et ei p'niā reddi. Et sic tu maiora scelera
fallente diabolo commisisti. ita maiora beneficia sunt
tibi magis necessaria quam illi. p' nutum' ergo t'.
p'ter illud q' patri tuo facimus. tertiam partem mis
sarum. quas clia. ame et amicus successōrib' ordinandi.
celebrauerunt. Et q' in generalib' sinodis tue aie
mentionem faciam. et p' ea orationem specialem ad
dñm fundam. Et post obitum tuum nulla t' t' una
quaq; ebdomada p' anime tue remedio. specialiter
celebret' in ista ecclia. hac iudicio rex p'rogauit. ita
respondit. Quicquid uos dicitis et p'mittitis. bonū
in. et utile uideatur. Numquid tam ē sup' quo ego
nō modicum gauderem. si illud auob' impetrare
possem. Vellem enim si d' b'ro iacobo et uob' placeret
istius ecclie canonic' fieri. et in omnibus ei' helem
osimis missis. orationib'. talis beneficij. tamq'm
un' ex canonicis. et in uita et in morte consors. et parti
ceps fieri. Si enim canonic' huius ecclie factus fue
rim. eos emulos. et aduersarios. constanti et rationabi
li' contumacere et depumere poterō. et eius uia deo ad
iuuante defendere. Tunc archieps et canonici q' ca
pitulo int' erant. petitionem regis laudauerunt.
et ei illam unanimi assensu tribuerunt. In illo g'

no qui fuit romis ruy
nudoq' hic tumulatus

Alfon. secundo factus canonice
in ecclesia sancti Jacobi

capitulo. factus est rex. ecclesie beati iacobi canonice.
et panem uicamonicam. et ebdomadam maltari. et
cetera ecclesie beneficia. sicuti quisque canonicorum
habet. ei concesserunt. Rex autem recepto canonicam
tu ecclesie beneficio. corpus et animam suam in ma-
nus archiepiscopi et canonicorum commendauit. et quod
corpus suum ubicumque moreretur. ad ecclesiam beati
iacobi tumulandum deferri faceret in manu ar-
chiepiscopi et coram toto capitulo promissit. hoc facto.
quidam canonicorum non ab archiepiscopo. neque ab aliquo
canonicorum promissit. in medio capitulo surrexerunt
et dixit. Venerabilis rex. uere ecclesie beneficium in capitu-
lo recepisti. ecce quasi unus ex nobis factus es. An-
nuarium tuum annuatim. oportebit nos celebra-
re. si regulam iusticie et sanctorum patrum exempla
sequi et obseruare uoluerimus. Si uero quocumque tu patris
et matris et bonorum regum atque principum. que cor-
pa sua et animas suas personis ecclesiasticis et ecclesiis com-
mendant. uestigia sequi et exempla imitari accurate
debes. Boni enim reges et boni principes. ecclesie inquam
sunt tumulandi. de suis facultatibus ut honoribus
aliquid pro annuario celebratione promittunt. et
conferunt. Et nos equidem uolumus. et de premissis.
ut ad tue anime utilitatem et salutem eorum uesti-
gia sequaris et aliquem honorem ut hereditate
hunc ecclesie pro annuario celebrando pollicearis.
Ad hoc rex. Si uide me modo. Vram petitionem ius-
tam esse et rationabilem. et mihi utilem esse uideo. ego
consilium meum. et cum meis familiaribus inuito. et
tractabo quid uobis iure ecclesie possim promittere et
dare pro annuario meo. et postea responsum uobis da-
bo.

Quo archiepiscopo et alii qui capitulo inter erant de
aliis negociis. et de aliis causis agere. et multis
ac diuersos sermones inter serere. sicut solet fieri in
talibus conuentibus. ceperunt. postquam autem rex illis in-
loquentibus diutissime. siluerat. anemine conuentus.
anemine intingatus. taliter locutus est. Venerabilis archiepiscopo
iam prout et michi consuluisti et inueni quid uobis et
uere ecclesie pro annuario annuatim celebrando.
possim dare. Castrum beati georgii. cum omnibus suis
appenditiis uobis ob id. promitto et concedo. quiete et
absque omni calumpnia in perpetuum tenendum atque
possidendum. Et comes rudericus qui illud castrum
modo ante tenet omnium et fidelitatem uobis de illo
castro faciat. ut in morte mea illud uobis liberum

et soluantur omnimodo dimittat. Et si rudericus co-
mes mortuus fuerit. ut castrum quoquomodo.
amiserit. et alius princeps ante accepit. priusquam
accipiat omnium et fidelitatem simulat uobis et uere ecclesie
faciat. ut illud castrum uobis. absque ulla rebellionem
tradat. Et si comes rudericus ut aliud diuoluo sua-
dente. aliter fecerit quod absit. mihi et sui domini et portor-
es habeantur et per pinnas et ditouibus acunctis tene-
antur. Et ego uram paternitatem ob uere rego. ut ecce
excommunicatis et male dicaris. et alimibus scilicet ec-
clesie tam diu sequestretis. donec prefatum castrum sic
preparatum est in uere mans. et in uere uere ecclesie. in
omni modo reddant. Quod si metu excommunicatois
se corrigere. et castrum reddere noluerint. uos et amici
uri congregato exercitu et posse uere eos inuadite et
sequimini. donec supradictum est castrum cum suis
pertinentiis. uobis ecclesieque uere reddent. Ego autem nota-
rio meo. testantur uobis de illo castro facere scripta.
et factum. propriis manibus roborabo. et roboratum.
supra beati iacobi altare in uere manibus offeram. Altera
uero die. comes rudericus licet inuito. rege agente.
omnium atque fidelitatem de illo castro et suis appendi-
tiis domino archiepiscopo fecit. postea rex iura suum promissum.
testantur de supradicto castro ab eis notario
factum. et propriis manibus roboratum. supra altare beati
iacobi. et in manibus archiepiscopi coram canonicis et mul-
tis aliis obtulit. Vno etiam scripta de corpore sui pro-
missione et de canonicatu et de beneficiis ecclesiasticis re-
ceptione. fieri fecit. quorum unum in thesauro beati
iacobi cum privilegio castri custodiendum tradidit.
aliud uero in repositaria sua secum deferri fecit.

Acta huiusmodi de castro per promissio medietatis tunc de mon-
tatione. rex in eodem capitulo coram uniu-
erso conuentu. taliter locutus est. Ego iam medietatem
de terra montanorum. uobis uere ecclesie dedi. et testamentum
de illa integra uobis feci. Hunc autem aliam medietatem.
sicut iam promissi promitto. et illam uobis sicut aliam iam
dedi dabo quam citi potuerit. quia istam ecclesiam cui
canonicatum et beneficium iam recepi et habeo. pro omni-
bus uestis ecclesiis diligam et diligo. et eam contra suos ad-
uersarios et emulos pro posse meo defendam et manutene-
bo. postquam archiepiscopo a rege talia audiuit. beniuo-
lentiam regis erga se et suam ecclesiam magna esse pen-
dens. huiusmodi orationem. habuit. Venerabilis rex. antequam
portugalam cum meo exercitu introissem supra regi-
nam tarasiam itur. ego et uos colloquium intra

magis

promissio
medietatis
per de
magis

inde rono b

Alfon. secundo factus canonice
in ecclesia sancti Jacobi

promissio regine t. portugaly. de
sepulchro i. ecclesie spiliu

no qui rex n. iste rex
post boento pypator d. d.
enpluyt et amclaria
archieps

taberoli seorsum habuimus in quo uram psona
zuram domum inuim ius z in miam potestatem
plius concessistis. ut quos ego uellem inde abiceret
abicerentur. z quos uellem recipere reciperentur.
Ad usarios quoq; meos z p ditores ex honorastis: z
eorz honores capellamam. scilicet z cancellanam
m aut ubi uolui tradidistis. Et modo nisi ure
maiestati displiceret. uellem scire utrum fiete i
simulatore amera ueritate. z remota omi simula
tione feceritis. Ad hec uba archiepi rex adfonso
respondit. Quoquo modo tunc fecerim. siue fiete
siue non fiete quequid uob tunc concessi. modo
gratantur concedo z confirmo. regnum m m z do
mum miam puelle uio dispone. z honores uroz
ad usarios. scilicet capellamam z cancellariam
habere. z cui uolueritis tribuere. Tunc archieps
gracias domino regi de tanti muneris collatione
coram omnibus retulit. z capellamam in suam re
tinuit. cancellariam uero dno bernaldo bti iacobi
thesaurario z familiari suo contulit. Ego qui hec
scripsi. partim ea ppris celis uidi. partim ad dno co
postellano. z ab alijs pbis z honestis uiris ueridico
relatu audiui z sicut tunc temporis gesta sunt. ita
nio stillo iuxta modulum mee possibilitatis seri
atim descripta sunt nich enim ibi ex ma parte ad
didi. nich de uis. siue de auditis. scient ptermisi.
Ego quoq; z multi alij cum magni doloris z angul
tie grauitate oppsum. z pacto q cum rege de tanta
pecunia fecerat. penitentem postea uidimus. quia
eam sicut pmisserat recedere non poterat. Semp ei
publice utilitati magis quam priuate studuit pui
dere. Unde acunctis non modicum laudand. E. z
alijs successorib sollicite imitand.

de honore pypator n. f. p.
c. p. p. ecclesie spiliu
f. r. i. d. d.

Qum dñs archieps sumis precib arege imper
asset. ut corp suum bti iacobi ecclesie timula
dum ut supradictum est concederet. sororem ipi
regis infantam nomine dniam sanctam. que tunc
temporis ad illum uenerat. honores ad se pinentes
acquistura z receptura adit. eamq; obmri roga
uit ut corp suum ad exemplum regis sui frs.
bti iacobi ecclesie sepeliendum concederet. Cuius
petitioni illa libenti animo assensit. quia illam pe
titionem iustam z rationabilem z sibi maxime
utilem ee intellexit. Qdam etiam monastium le
gionensi ciuitati ad iacens. opulentum z magnos
honores habens. scin. s. michaelis descalata. p tri

cenario z amulano suo. bti iacobi ecclesie ppetuo pos
sidentium z tenendum pmisit. *omissio. t. regine portugaly.*
Postquam archieps duo supradicta alterum
arege alterum z infantam eius sorore se imper
asse uidit. litteras suas ad portugalensem reginam
donam. t. regis materteram in hec uba direxit.
Venerabilis regina nobilitati tue p sentium desti
natione innotescimus. regem nrin dnm. a. atque
infantam eius sororem. nro consilio suis animab
pudentes. corpora sua bti iacobi ecclesie tumulando
concessisse. z partem de suis honoribus eade ecclesie
psuarum animarum salute z remedio pmisisse.
Qua pp tuam prudentiam monendo rogamus ut
corpus tuum ad eoz exempla supradicte ecclesie tu
mulandum pmittas. z pmisum concedas. Visis
hic litteris regina prefata archiepi petitionem
iustam z rationabilem. z sibi maxime utilem ee
no modicum grauisa est. z q archieps p litteras ab
ea petijt gaudenti animo. z leto uultu. uno car
dinalium bti iacobi p sente z alijs multis psonis
illi concessit. z partem magnam de suo honore
eadem ecclesie in morte sua se futuram coram omib
pmisit. *de recuperacione monastij sci pelagi d. z. p. d.*

Compostellano sue ecclesie honorem augere
suina intentione uolens. grauem z diu
num conflictum cum ueremudo suariz reorum
adefonsum oduariz reoz gentibus habuit. de q
dam monasterio sci pelagi cececedello. Veremu
d enim z sue gentes monastium illud p heredita
te habere z possidere uolebant. ita ut ecclesia bti ia
cobi nich uis ibi haberet. archieps aut noluit il
lis consentire. quia sciebat illud monastium ad ec
clesiam bti iacobi no extoto s; partim p tinere. Ve
nerum ergo multociens in p sentiam plorum z
discretorz uiroz tam clericorum quam laicorum
ut illud negotium desinirent. z numqm desini
rem potuerunt. Ad ultimum tam archieps eos
aliqm iustitiam in monasterio habere sciens.
noluit eos omnino ab illo monasterio alienare z
grauare utpote din timens. s; potius conuenien
tiam z concordiam cum illis fecit medietatem il
lius monasterij reio appenditioz ipis concedens.
Aliam uero medietatem ecclesiam bti iacobi inher
ditatem retinens. z sup hoc habet scriptum in the
sauro. ab illis factum z roboratum. qpi ab eo habet
aliud scriptum factum z roboratum.

de recuperacione monastij sci pelagi
cycedo

Primum de bonis non occupandis decessit archiepo.

Sicut ego qui hec scripsi ad non composstellano in
 semel sepe numero audiui. q. hispanorum
 regum consuetudo fuit. ut mortuo ecclie bti iacobi
 episcopus uicarios suos in composstellana ciuitate. et totum
 ipsius apli honorem constituerent. et electione suce
 ssum episcopi ad libitum suum dilata. totum illum hon
 orem triennium ut quadrennium potestatiue ob
 tenerent. Ipse equidem composstellanus sicut ego ab
 eo accepi. eccliam et totum honorem bti iacobi qua
 driennium integrum ante suam electionem regibus
 consentientibus et uolentibus. non tyrannice tam. s.
 canonicis tenuit. et rexit. Regales uero maiori
 neglecta iustitie regula fas et neptis confundent
 es. nullas uolentis deprecabant. paupes et egenos con
 tra ius et fas opprimebant. nobiles. et ignobiles p
 uelle suo traccabant. et suis facultatibus atq. he
 reditatibus exspoliabant. Quis plura. Totum tram
 insuum ius et iustitiam potestatem redigebant. et re
 ductam. omnino confundebant. Composstellanus
 hanc prauam et intolerabilem consuetudine abole
 re reuertire uolens. in tempore regne dne. v. p
 se et suos amicos. dando. pollicendo. seruendo et de
 cando multum laborauit. ut priuilegium delibe
 rate ecclie. et totius honoris bti iacobi ab illa extorq
 uerit. Illa uero eius precibus condescendens. et multorum
 obsequio ab illo sibi impensorum remittens. cui
 dam cardinali bti iacobi ecclie. nomine. p. didaci
 de. illud priuilegium scribere iussit. ut scriptum
 confirmaret et roboraret. S. antequam scriptum eet.
 illa regina morte preuenti. et ita composstellanus p
 riuilegium illud in eius tempore habere non potuit.
 In tempore quoq. a. regis regine filij. multa in com
 oda. et multa dampna protulit. et in mensam pecunia
 expendit. ut prefatum priuilegium ab eo extorque
 ret. Rex aut eius intentionem iustam et bona ee
 ppendens. eius petitioni multis de causis tandem
 condescendit. Composstellanus enim incomputa
 bilem pecuniam illi tribuens. talit eum affixus e.
 Egrote bti iacobi et patrii tuus sum et filij. te in regem
 tempore oportuno iuxta coronam. te in militem an
 altare bti iacobi propriis manibus armam. et apuercia
 ma usq. ad exaltationem tuam fidelit seruui. et
 na comoda mihi semp ponebam. multorum ini
 mitias p tuo seruitio et fidelitate quam erga
 tenebam multociens incurri. horum omnium more
 discreti et sapientis uiri. deberes remitti. et in

aliquorum omnium more seruitioz aliquando recon
 pensare. Et si ego tibi nullum seruiciu fecissem.
 et tale quid a te peterem. in dei obsequiu et tuorum
 pcorum remissionem. et p salute tuorum parentum
 istud a te impetrare debuissem. Audita huius
 modi ratione composstellani. tam iuste et tam ra
 tionabili rex huiusmodi priuilegium delibitate
 ecclie et totius honoris bti iacobi illi fieri iussit. et p
 pria manu roborauit et confirmauit. **tenor priuilegii.**

Veneranda et glorioza meorum predecessorum cath
 olicorum regum uenerabilis memorie ad
 fonsi mei aui. et aliorum liberalitate et deuotione ecc
 bti iacobi apli dignoscitur ee fundata atq. edifi
 cata et multiplicum honorum collatione ditata et
 exaltata. et inuis atq. potestatem episcoporum et canon
 icorum absq. ulla laicalis persone participatione uel
 diuino perpetualit tradita. S. quia temporibus quoz
 dam parentum et antecessorum meorum. ea que ad dei
 et bti iacobi honorem. bene instituta et ordinata fue
 rant. p guerras et prauas molentes consuetudi
 nes destruebantur. et canonici eiusdem scilicet loci. n
 no et sui honoris paupes. maximum dampnum. et sua
 rum rerum detrimtum patiebant. et etiam q. dete
 rius erat. mortuo eiusdem sedis episcopo. regis uicarij
 ab eo nullius. omnis ecclie possessiones inuadebat.
 et in misericordit destruebat. iacuro ego ad fonsi
 dei gracia hispaniarum imperator. una cum coniu
 ge mea regina donna berengaria precebus domini
 didaci presentis archiepi et suorum canonicorum rogatu.
 predictas prauas consuetudines presus destrue
 re reuertire uolens. et bona exempla et meorum
 predecessorum instituta non irrationabiliter sequens.
 huius priuilegii firmitate ad dei bti iacobi apli ho
 nozem propria uoluntate. non aliqua necessitate co
 gente. in dei obsequium. et anime patris mei re
 medium. cui corpus in eadem ecclia honorifice
 iacet tumulatum. et p mee anime salute. et mox
 pcorum remissionem. cui corpus in ipsa ecclia me
 p mittente constat tumulandum ee et p omnium
 parentum meorum refrigerio et absolutione. quos
 deus in hoc delinquentes ab omnibus peccatis suis
 mcedit absoluat. facere et firmare decreui. ut
 cum presens archiepi nomine didaci. ut quilibet
 eius successor debita nature psoluerint. non ego aut
 aliquis alius meorum successor. ut aliqua seculari
 persona ullum ius aut ullam potestatem in tota

tenor priuilegii

Imperator

no comite huius tumulati
uole raymundi

beati iacobi ecclesia. nec in eius castellis et honoribus ad
eam pertinentibus habeamus. nec aliquem habere per-
mittamus. sed tota ecclesia et omnis eius honor in eiusdem
ecclesie canonicorum arbitrio et dispositione. quiete et ab-
sque ulla inuasionem permaneat et consistat. donec digna
et sancta atque religiosa ab ipso canonicis archiepiscopi fiat
electio. Quod si ego seu aliquis meorum successorum
huic nostre institutionis pagine obviare vel contraire
presumpserit. omnipotentis dei patris et filii. et spiritus sanc-
ti. et beati iacobi apostoli. atque omnium sanctorum auctoritate
excommunicetur. anathematizetur et a sacratissimi cor-
poris et sanguinis domini nostri ihesu christi participatione alie-
nus efficiatur. et cum daram et abiron quos terra uiuorum
absorbuit in inferno sepeliatur et cum iuda dominum
sui perditore. punitus efficiatur. donec resipuerit. et
ad condignam satisfactionem redierit. Omnes autem
hanc obseruantibus. sit. pax. salus. et leticia quatinus
et hic fructum bone auctoris percipiant et per distric-
tum iudicem. premia eterne pacis inueniant. hec
scriptura supradicto modo nostra auctoritate sancta
et confirmata. per omnia secula seculorum maneat. in-
conuulsa. Facta huius privilegii scriptura apud
secoham. in era. i. e. lvi. et q. vii. kal. Junii.

Ego a dei gratia hispanie imperator qui fieri mandauit.
proprio robore confirmo.

Comes petrus delara confirmo.

Comes rudericus castulas alferis regis confirmo.

Comes bertandus confirmo.

Comes suarius confirmo.

Rudericus martinus confirmo.

Petrus lopis confirmo.

Rudericus ueremuz maior domini regis confirmo.

Ramus frivilaz confirmo.

Raimundus toleranus archiepiscopi confirmo.

Petrus segobiensis episcopi confirmo.

Bernaldus segontinus. confirmo.

Bertandus onoromensis episcopi confirmo.

Sanctus aulensis episcopi confirmo.

Petrus didati confirmo.

Petrus braolis confirmo.

Bocterius fernandis confirmo.

Gutierre ermedis confirmo.

Fernandus petri confirmo.

Bernaldus ecclesie beati iacobi thesaurarius et regis can-
cellarius confirmo.

Ceteri testes. velidi et. Velidi. testes.

Supradicto negotio de monasterio sancti pelagii
curthensis. inter archiepiscopum et ueremudum
suarium et alios milites desinito. quidam abbas nomine
ueremudus. qui illud monasterium tenebat. accep-
tis cartarum suis presentiam regalem adit. et super
compostellano et prefatis militibus grauit con-
questus est. se a suo loco. et sua hereditate inius-
te et irrationabiliter eiectum esse coram uniuersis
baronibus qui curiam interant. uia uoce affir-
mans. Rex uero quidam eum senem et debilem. et
multis angustiis circumuentum uidit. ei misere-
re compassus. huiusmodi cartam ad dominum compos-
tellanum de eo abbate in suum monasterium resti-
tuendo direxit. ut uidelicet in tota uita sua ha-
beret post mortem uero eius. sicut iam fuerat
desinitum ita permaneret.

Ad dei gratia ispanie imperator. ueni. domino. v. eande
gratia compostellane sedis archiepiscopi. salutem
in multam. Sapiatis quia uidi istum abbatem. cum
grande rancura de sua hereditate. et monstrauit in
suis cartis ad mores barones. et iudicimus quia mag-
num tortum habet. Et modo sapiatis quia dedit
in illam hereditatem et suo cartario. et si ueremudo
suarium ut alius calumpniat illam hereditatem. ue-
niat ad me et habeat iudicium cum illo abbate et me
cum. Nunc autem mitto eum ad uos ut recipia-
tis de eo toto cartario de illa hereditate in mea ui-
ce. et mittite illum in suam hereditatem et uiuat in
ea per totam suam uitam. et facite integrare de qua
tuum ei perdidit. et amparate et defendite eum de
toto homines in modo loco et si uos uolueritis eum
amparare. ego comendabo eum alteri qui eum be-
ne amparet et suos parentes et totas suas hereditates. Et
ista causa non fallat quia iusticia est si uos me
amatis. Vl.

Postea ipse abbas sui facti et sue querelle pe-
nitens arrege rediit et in presentiam archiepiscopi
ueniens omnes cartas quas de illo monasterio habe-
bat. domino archiepiscopo contulit. eum obnoxius regans et
deprecans. quatinus prefatum monasterium sibi in
uita sua concederet. et uictum et uestitum et cetera
necessaria ibi habere posset. Iulo uero mortuo. id
monasterium ad ecclesiam beati iacobi sic iam fuerat
desinitum rediret. Archiepiscopi autem acceptis ab illo
omnibus cartarum. dedit illi monasterium ut in uita
sua teneret. et necessaria inde haberet. post mortem

neru eius ecclie bti iacobi solutum r libum ab eo zad
 ab omi parentella eius recuperet. r recuperatum: qe
 te r absq; omi calumpnia possideret. Et sup tali pro
 missione r convenientia scriptum fieri fecit. fringq;
 ppria manu roboravit r roboratum. dno archiepo.
 testimonium r confirmationem talis pacti. tene
 dum r habendum tradidit.

Hec privilegium fecit dominus archieps canonicis
 de suis annuatiis. r eoz redditib;.

Romam prelatorum est iusticie iura usqueq;
 exercere. r honorem omnipotentis dei r ad co
 munem utilitatem confirm bona instituta conser
 vare r augmentare r horum contraria extirpare r
 ad nichilare. Idcirco ego didacus dei gracia compos
 tellane sedis archieps. r scilicet romane ecclie legato
 diuina disponente clementia ppria uoluntate. r
 integra mea prudentia. cum communi uirorum ca
 nonicorum consilio r assensu rationabiliter decernunt.
 et firmitatis scriptura pbenit in hunc modum
 affirmamus. videlicet ut post unius cuiusq; nri
 canonici obitum. eoz facultates anullo occupa
 te uiolenter dissipentur. s; sicut ipi supradicti ca
 nonici p suas mandationes ordinauerint. ita posse
 compleatur. r anullo uiolentur. de cetero q; ad annu
 atiale min annuatim de uote celebrandum. p aie
 mee remedio canonice bti iacobi attribui ut deo iu
 uante attribuerit ut ipi canonici seu burgenses. ul
 quilibet alij p suis annuatiis simili attribuerunt
 ut deinceps attribuerint. put canonicorum conuent
 u in capitulo ad communem utilitatem competenter
 disposuerit ut alieni canonicorum nrorum obtinere pre
 cepit. remoto hocio r amicitia. munere. r parentel
 la cum consilio archiepi r decani. ita dispensetur. r
 incommutabiliter obtineatur. Si forte reges. con
 sules. frs principes. seu milites. magnos honores.
 ueluti castella. possessiones. r huiusmodi p suis ani
 uariis ecclie bti iacobi attribuerint. parato prius
 de eisdem honorib; canonicis. annuatim. bono pran
 dio. Quod sup fuerit. p medium int archiepim r
 canonicos eque diuidatur. Co pacto q; si quis suo
 tam meus qm regius quilibet. hoc deo autum donu
 uiolare psumpserit. si intrando dirupit. r ille sus
 euaserit. d. solidos r nob r uob p soluat. Si uero ibi
 mortuus fuerit. nichil p eo p soluat. si uapulaue
 rit omnia lucretur. si de foris. p tunc. r sine petitione i
 sticie quicqm inuaserit. r e. solidos nb r uob p soluat

capit idupli qpat. Et h p partem canonice firmu
 sep pmaneat. r nulla impediende ut cogente p
 sona ratum r inconvulsi pstat. De sinos seu suc
 cessores nri ut quehbet psona hoc scriptum ad con
 munem utilitatem factum uiolare temptauerit.
 sui honous piculum incurrat. anathemati subiace
 at. r ab omnipotentis dei conspectu dimoueat. r cu
 iuda filij dei p ditorie metne dampnationis supli
 cio pbenit supplicio mortificetur. r pmeritatis
 ausu parti canonice bti iacobi. sol. xx. mille p
 soluat. r quod in calumpnia miserit. in duplo co
 ponat. Et hoc scriptum. pbenit in robore mane
 at. am. fra h. m. era. i. c. xxij. didacus dei gracia co
 postellane sedis archieps r sancte romane ecclie
 legato. anno. xvij. sui pontificaty. hoc scriptum
 pprio robore conf.

Eccliam quoq; sancte marie de argalo iam de
 tritam r ruine prunam. atq; in loco no ido
 neo fundatam. in locum competentiore r meliore
 transtulit. r translata m fundamntis edificauit. r la
 tis meliorem fecit.

Idem quoq; archieps. hanc scripturam firmitatis r car
 tulam donationis communi fratrum assensu r consi
 lio. bti iacobi ospitali fieri fecit de quodam. s. tiemo q
 iacet in palatii pomerio. ad construenda ibi eccliam
 in paupum r pegrinorum sepulturam.

Ego didacus dei gracia compostellane sedis ar
 chieps. una cum eiusdem ecclie canonicorum
 conuentu. ad dei r bti iacobi apli atq; omnium scoz
 honorem facimus tertum firmitatis. r cartulam do
 nationis de quodam nre ecclie tiemo. q iacet in po
 merio palatii. q spontanea uoluntate p hanc scrip
 turam firmitatis damus r concedim; ecclie bti ia
 cobi ospitali. ad construendam eccliolam quandam
 ad utilitate r saluationem paupum r pegrinorum
 qui iacent iam ibi sepulti. r ad sepulturam aliorum
 qui ad huc ibi sunt cumulandi. ut ab hac presenti
 die r deinceps. p facti ospitalis paupes tam p sen
 tes quam futuri. p dictam eccliolam habeant. r p
 cuncta tempora pbenit possideant. Quod si aliqs
 homo contra hoc nrm factum uenerit. pariat par
 ti ospitalis solidos mille. r q calumpniauerit. du
 plicat oponat. Et hoc nrm scriptum semp maneat fir
 mum. fra scriptura die. xij. h. augusti. Era. i. c. xxvj.
 didac; prefat; archieps q fieri iussit. robore suo. of.
 Ano sui pontificatus. xxvij. — . . . — . . .

de septima pegrino

*no ponit q; cartula
 ecclie bti tiemo*

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Partial view of the adjacent page, showing a decorated initial and some text]

In nomine dñi nri ihu xpi. Incipit plogus
tertius liber. Archiepiscopus domini composte
llani. vitati.

loman uiuorum illustrium
gesta et pbitates ab interitu o
bliuionis nequaquam defendunt.
nisi pscripturam aut alio m
memorie comendentur. id e
co dominus compostellanus re
gistrum fieri iussit. in q omnia que bene gessit
aut pindustria sue ecclie adquisiuit. et maio
ri parte descripta continentur. Diuisit registrum
illud in tres libros. quorum primus episcopus liber.
alii duo archiepiscopus no untonabili intitulant.
illa enim gesta. que ipse in tempore episcopus. aut
archiepiscopus gessit ul' adquisiuit. in illo regist
ut dictum e. descripta sunt. placuit uero illi.
illos tres libros sic intitulari. ut si quis aliqs
in eis quesierit. ex ipa intitulatione facili' inue
nim possit. **De consilio claustrorum et officina**

**Quadragesimum edificandorum ab
et sex anni archiepo cū scrib' inito.**
Ab inchoatione noue ecclie beati
iacobi nuntiatu emittit. et maior ipi ecclie pars.
p dei graiam iam erit completa. illa tam ecclia nu
llum ad huc claustrum. nullam competentem
officinam habebat. nec erit edificatis ornata aut
reparata. sicut ultra portuenses ecclie que min
oris honore sunt. et pauiores redditus habent.
Petrini autem tam elici quam laici. ad beatissi
ma apli lumina orandi causa confluentes. hos
pates suos et dicos. interrogabant ubi claustra
et officine ecclie bti iacobi eent. Inuenerunt omne
tercius ecclie uagabantur explorantes. ubi cla
ustra et officine haberentur. Et quia nullam clau
strum ibi uidebant. nullam officinam competen
tem inueniebant. platis et dispensatorib' ecclie
palam detrahebant. Que res postq ad aures
compostellani puenit. no modicum inde contris
tatis. uniuerso firm conuentum capitulum con
uocato. huiusmodi orationem habuit. fcs. nra eccl.
no nris sz dei gra et nri patroni bti iacobi apli ia
cobi meritis. maximi et celeberrimi nominis e.
et ultra portus. et intra portus. pditissima et nobili
ssima reputatur. Illam tamen claustrum. nullam
bonam officinam ad huc habet. Quolibz sedes ult'

portus. puluiciora et ualenciora edificia habet q
nra. sicuti ego ante episcopus et post. comodis nre
ecclie exigentib' pgre pfectus. in multis rdiu
sis lais ppriis oculis uidi. Et uos qui pgre p
fecti estis. qd ego dico uerissimum ee. eque ut
ego nostris. Et certe tam scm laum. tam diuine.
et tam famosu carere edificiis. et m tub maxi
mum detecus e. Qua pp nre futuritatis di
lectionem obniri implozo. ut aca' consilium
unanimitter ineamus. quom claustra et officia
nas couenientes. ad dei et nre ecclie honorem
edificemus. quatinus miam ap' deum bene ope
rando acius consequamur. et ut neque auicinis.
neqz ab extaneis iusto ore uituperemur. Et eo
equidem si meo consilio acquiescere uultis. e.
marchas puri argenti ad illd opus incipiendu
pmitto. quarum xxx. p manu m dabo. alias
uero finito uno anno. Et quibcumqz modis illi
operi adiuuare poterit. siue p me siue p meos
amicos. terminis iusticie obseruatis. adiuua
bo. In morte autem mea centu uaccas quas habeo
illi operi p remedio mee anime impetuum
dimittam. ut eas et earum fructus. quiete et ab
sqz ulla calumpnia habeat. et nuqm aliquo au
ferente amittat. Postqua compostellani huiusmodi
orationem finiuit. totus conuentus firm. eius
animu et intentionem uno ore laudauit. et scab
illd opus incipiendum et p'gendum libenti ad
auxiliatum ee pmisit. Tunc archieps eorum
responioni uehement' gaudentis. duos ex illis
pbatos et discretos decanum. saliez tonu. p. helie.
et cardinalem et primiceru tonu. p. guntelin
videm elegit. quibus curam illis operis incipie
di et tenendi comisit. Illi aut plato suo oleu
ciam hylariter exhibentes. supradictum opus
incipiendum et disponedu coram omib' suscepe
runt. hoc statuto et confirmato. omis acapitulo
letis animis digssi sunt.

marchas

Alias petres unus extremus et idustub
gallece milib' erant. no fuit tamen
magne nobilitatis. sz multum animosus et
facundus. ita ut candida uerteret in nigra. et ni
gra incandida. fuit etiam uolozus et pessimus
simulator. et contra regem et reginam et alios ga
llece principes semp p'atore egrit. et in eorum
rebellionem p'mansit. Contingit aut filiam pe

no r' r' r'

petri comitis nomine italicam uxore duxisse.
cui mater comitissa comina. o. ipis ane sac.
cum p. solutis nature debitis compositellam dela-
ta eēt. honorifice tumulanda. supradictus an-
as interceus principes et milites q. ei sepul-
ture infuerunt. more gentis pullulato uen-
it. Que cum archiep. qui ei sua neq. exige-
te. semp. fuerit inimicus uisus. seorsum uo-
catus. taliter allocutus e. cu. admittationem et
condonem sue uite more hui. et p. uidi p. stori-
uolens imitare. ana petres. p. uia uia su-
que p. as tuis exigentib. et d. b. lo. deapiente no-
inaueris. p. iur. fallus testis. cupid. m. p. oz.
subdolo. simulatoz. sacrilegus. flagitiosus. ex-
tristi. nimis uoluptuose. et nimis seculariter
uixisti. Que recta eunt alis mentis inspicie-
bas. et inspecta oino negligebas. Timeo egypto
ne fatalis ab hac uita discesseris. uitam et-
nam amittas. et perpetuam tue anime dampnato-
nem incurras. Et ideo no. modicum uellem. ut
tu respicendo. et deo omnipotenti satisfaciendo.
utilitati tue anime p. uideres. et ipm. teum tibi.
melioris uite conuersatione reconciliares. q. tm.
et ap. ipm. miam. infine tue. uite consequaris. et
uitam eternam habere merearis. Valia. et d. simi-
lia. et suatendo. eum tandem ad penitentiam. et ad o-
p. uentem animauit. Q. iuxta consiliu. d. ni. ar-
chiepi. castrum. s. sc. ioh. n. de penna. cor-
nana. cum suis. appendiciis. et medietatem. au-
dam. monasterii. nomine. archy. in salnensi.
p. ago. stabiliti. cum suis. p. uentis. ecclie. beati
iacobi. in hereditate. p. salute. et remedio. sue. aie.
in sua. morte. reliquit. et corpus. suum. in. amite-
no. ipi. ecclie. tumulandum. et cum. sue. aie. in
ta. i. morte. in manu. d. ni. archiepi. et su. com-
dauit. partem. at. hereditatu. ipi. monasterii. s.
sey. hereditates. ip. senti. d. ni. archiepi. dedit. ut
ip. archiepi. et sua. ecclia. iam. ius. ip. monaste-
rio. scdm. iusticiam. ip. ariea. uiuente. habere. in-
ciperet. Et. de. his. omib. n. de. supradicto. castro. q.
de. monasterio. p. uilegium. fieri. iussit. qd. fac-
tum. ip. manu. roborauit. et roboratum. super. al-
tare. beati. iacobi. contulit. et p. stea. in. manu. d. ni.
archiepi. custodiendu. tradidit. archiepi. aut. p.
uilegium. illud. accepit. et acceptum. in. thesauro.
b. iacobi. seruandum. reposuit. *de morte comi-*

et pet. de trina

*de morte comitis pet. de trina. et relictis
ab eo ecclie spectant.*

Petrus comes uir discretus et sapiens et
magne potentie. et ei uxor comitissa
vna. o. similiter sapiens et discreta. in du-
niensis ecclie parochiani solebant ee. et sua
confessionem illis loci ep. facientes. p. miam
sua. ab illo. acapiebant. et illi. more. subditoz. o-
bedientes. erant. elemosinas. quoq. et sua. be-
neficia. p. fite. ecclie. et ei. ep. disponenda. et distri-
buenda. p. remedio. sue. aie. conferebant. Illud
tamen. contra. sacrorum. canonum. auctoritate.
et scorum. p. uium. institutone. faciebant. q. a. tel-
antibus. sacris. canonibus. nec. ep. nec. aliam.
p. bio. ali. ep. ul. p. bi. parochianum. n. ex. illis.
consensu. recipere. licet. Et. quia. compositellanus.
supradictum. comitem. et suam. uxore. plane. er-
rare. et. matrem. sua. compositellanam. eccliam. ig-
noranter. dereliquisse. uidit. id. anto. multa. et
diuersa. colloquia. cum. illis. habuit. et. t. diu. illi.
p. diauit. donec. eis. in. diu. eccliam. et. ei.
ep. m. derelinquere. et. compositellane. ecclie. parochi-
anos. ee. fecit. salutifera. itaq. vni. compositella-
ni. p. diatione. et. amonitione. facti. sunt. filii. compo-
stellane. ecclie. et. sua. corpora. et. suis. animabus.
in. manu. ipi. compositellani. com. d. auerit. ut
ip. eis. ad. suam. salutem. et. ad. suam. utilitatem.
consulere. Accidit. aut. ut. comes. supradictus.
ad. morte. compositelle. egrotaret. et. morte. sibi. in-
minetent. uides. d. ni. compositellano. et. ipi. comi-
tis. uxore. cum. filiis. suis. p. sentibus. comui. sue.
disponeret. In. a. aut. dispositio. et. tota. ei. m. d. d. d.
ei. uxore. et. suis. filiis. pariter. auctoritatibus.
in. manu. ipi. compositellani. dimissa. e. Et. p. s.
eq. dem. illis. mandationis. in. morte. comitis. con-
pleta. e. alia. uero. pars. usq. ad. morte. comitisse.
completa. restitit. Accidit. aut. ut. ipa. comitissa.
no. p. multu. temporis. debita. nature. p. solueret.
in. cau. obitu. tota. comitis. mandatio. sicut. ipse.
comes. et. ei. uxore. comitissa. et. eoz. filii. concesserunt.
et. assinauerunt. p. s. completa. e. Reliquit.
aut. comes. et. comitissa. p. suaru. aiaz. salute. et
remedio. uillas. hereditates. ecclias. monastia.
et. multa. alia. in. manu. d. ni. compositellani. et. petri. gu-
disaluis. cardinal. p. ipi. uelle. et. arbitrio. dispo-
nenda. et. distribuenda. Sunt. aut. nomina. eaz.
uillaz. hereditatum. eccliaz. et. monastioz. in
eoz. mandationib. quas. supradictus. cardinal.

*de morte comitis pet. de trina. et relictis
ab eo ecclie spectant.*

de donatione de arce

ren; scripta & tenorata. Et qui sufficienter & ple-
nane scire uoluerit. que & quanta supradictus
comes & comitissa. p suarum aiarum remedio.
in sua morte distribui comedauerunt. ad eoz
mandationes recurrat. & omnia inueniet. Eoz
autem mandationes huic libro anotar nolum.
nimia phrasticitate deuitantes. comes aut
pfatus. & comitissa omnia supra memorate ec.
beati iacobi inter obsequium & suoz pcoz remis-
sione conferre uolebant. s; compstellan. illd
iustum ee & ratione alienum uidens. illis
salubriter cosuluit. ut ecclias & alia in midunie
si epni acquisita. miduniesi ep & ecclie p
suam aiaz remedio. dimitterent. Que uero i
lucensi epitu adquisierant. lucensi ecclie. Et q
iariensi episcopo. auriensi ep. Similit que
iutrensi parochia. iutrensi ep. & sic de ceteris.

Post uenemiblis *recupaco depdmox i asturis.*
recordationis regis adefonsi obitum in te
tribulationes & multe discordie p tunc hispanie
regnum ita oborte sunt. ut tota tira pslus
conturbaretur. & de optima & copiosissima inpe-
simia & flagitiosissima conueneretur. Unde con-
tigit ut ecclia beati iacobi honorem que in epitu
asturicensi habebat. p multos annos amitteret.
& nichil ferre pfitu in te haberet. postqm aut
illa calamitas in tranquillitate diuina pietate
couersa e. dñs compstellan multis modis ad
illu honore recuperandu emis. Eue deniq
multo labore recuperatum. iohanni adiz qui
moratur i burgo beati iacobi nomine kabauel
los. comisit tenedu & habendu p condonem h
subscriptam.

Era. q. c. xxvii. & q. iiii. nō nouebz.
Ego iohannes adiz. & uxor mea maria cōsta-
tiz. & filius meus gualdus dicit. ub dño. p.
compstellane sedis archiep. & oib' urē ecclie ca-
nonicis. facimus pactum ul' plattu p scriptu
firmissimum. ut i omnibus & curis bñ iacobi
moranto. urē ecclie hereditates que i asturicen-
si sunt epitu. qe nō uis. laboremus. & edi-
ficemus. & plantemus. & tā de uris q de nris
duab' hereditatib'. wloreto inferiori. & wloreto
superiori. quas ub' iurē ecclie iure hereditario
peruo ammus & cedimus. & de omib' aliis
nris hereditatib'. quas hodie habemus & i iur

nō sunt. de pane & uino & omib' que ibi habue-
rimus. ul' deo uolente acquirere potuerimus.
tenus ub' tertia parte. duab' nb partib' reserua-
tis. & de uotis beati iacobi habeatis nos duas ptes.
& nos tertia & teneam' predictas hereditates i oi
uita nra. q' diu ub' iurē ecclie dñs absq' alio
dño fideliter seruientes. obediencia & reuerencia
exhibuerimus. Si u' nō defunctis. nō fil' ad
ho seruicium uoneus fuerit. omis hereditates
in uita sua teneat. p dicta uone seruata. & de
aliis uero hereditatib'. quas deinceps deo iuuā-
te acquirere potuerim'. tam de fructu quam de he-
reditate. ub' iurē ecclie. tertia parte per
heremiter tribuamus. & nb duas partes reser-
uemus. Qd si nos menciosi fuerim'. & he pla-
ctum excesserimus. pariamus parti urē nris. i.
& he scriptum semp sit firmū. nos super' nomi-
nati. q' fieri iussimus. p prius manib' cōfirma-
mus. *missio nūcaoz ad papam.*

Mortuo beatissimo papa calixto. i. dñs cō-
postellanus legatos suos ad eius succes-
sorem nomine lo. destinauit. qui infecto illo
negacio au' cā ierant. regressi sunt. eos tamen
benigne & honorifice suscepit. & p illos dño comp-
stellano mandauit. q' legatum de latere suo in
hispaniam dirigeret. qui ad ipis cōpostellani
uelle & consilium. & eccliastra & secularia nego-
cia. tractare & disponeret. Compstellanus uero
illum legatum ultra pmissu tēp morari ui-
dens. alios legatos ad pstatum papam honoriū.
& ad cancellariū suum amica. a. direx. Qui hi
modi litteras ad ipm cōpostellani. ex parte cā-
cellariū detulerunt. *lre cardinalis ad archiep.*

Rarissimo amico. v. compstellano archiep.
a. diae cardinal. & cancellarius sal. Sa-
ni deo gñs & i columes sumus. Status autē uo-
mini pape & scē romane ecclie. i debita solidita-
te pstat. nec anim' ei' adu'su uos e mutato.
Spemimus uero qm de latere suo i primo. ad
partes nris legatum e missurus. Quolita-
te ei' ub' plenis aperet.

Hoc puilegiū fecit compstellan' fieri hospital'
beati iacobi pcuratori. i testimoniu sue p-
missionis que pmissio continetur i ipō pu-
legio subscripto. *puilegiū scē hospitali.*

Non nulli ciues incompstellana ciuitate cō-

comorantes p[er] pplm sussumuerunt me .v.
rei g[ra]m compostellanum archiep[iscopu]m accepta pecu-
nia p[er]mittorem inhospitali beati iacobi ad li-
brum instituer[et] ad libitum inde excludere.
Vn[de] multi illi[us] uti[us] e[ss]e opinantes: suas helemo-
sinas & beneficia ip[s]i hospitali multociens sub-
traherant. Ego aut[em] eorum suspirionem p[er]sus-
ame amota e[ss]e uolens: hec scriptum fieri facio.
in quo diuine omip[ot]encie & beato iacobo ap[osto]lo &
omnib[us] s[an]c[t]is p[er]mittit: me nuq[ua]m p[er]mittore[m] in ip[s]o
hospitali accepta pecunia positurum e[ss]e. aut
exclusurum. s[ed] p[er]cius qu[am]dam p[er]sonam sapien-
tem & discretam. que sit religiosa & p[er]mittenti pu-
perum necessaria fr[atr]i. & quorundam auum deu-
am[er]itum atq[ue] amantem consilio. considera-
bo & eligam. in cui[us] manu & potestate totam il-
lam domum cum suis redombus. q[ua] diu uiue-
re tenendam & p[er]mittendam dimittam. Et amo-
to instituo & p[ro]p[ter] ut mei successores qui beati ia-
cobi honore p[er] me reueri sunt & disposituri.
mea uestigia in hoc sequi studeant. & nuq[ua]m p[er]-
mittorem insupradicta domo accepta aut p[er]missa
pecunia p[ro]moueant aut disponat. s[ed] sicut sup[er]-
dictum e[st] p[er]sonam idoneam & religiosam eligat.
q[ui] illi domui absq[ue] ulla offerione p[ro]ponant. si
qua u[el] eccl[esi]astica secularisue p[er]sona ab h[ab]ita fraude
recepta. h[uius] scripto & h[uius] mee institutioni con-
tra ire uoluerit: sit maledicta & excommunicata
& a sacratissimo corpore & sanguine domini n[ost]ri
aliena efficiatur. & sn[er]iam illam ab[er]to p[er]tuo sim-
oni mago iniectam. qua dixit. pecunia tua re-
cum sit in p[er]ditione inremediabil[iter] incurrit. &
cum iathan & abiron quos terra culpis suis eri-
gentibus uiuos oborbuit: infernales penas
sine fine sentiat & etiam cum iura sui domini
& magistri p[er]ditore consortium habeat. n[on] relipue-
rit. & empta cum digna satisfactio[n]e i[n]differen-
corruerit. Om[n]es aut[em] illi qui h[uius] meam institu-
tionem obseruauerint. & ita fecerint: illi accipi-
ant benedictionem ad d[omi]no. & m[er]itam adeo saluar[um]
suo. & cum abraham. ysaac & iacob fieri merent[ur]
participes. in celesti p[ar]adiso & hic fructum bone
actio[n]is d[omi]no laugiente percipiant. & ap[ud] districtu[m]
iudicem p[ri]ma et[er]ne p[ar]tis inueniant. Itud scrip-
tum & p[ri]uilegium supra memorate institutionis.
.a. rege uenerabilis memorie ducis m[un]di

& regine d[omi]ne. & filio legionensi ciuitate zap-
toletum regnante. ame. p[er] compostellane sedis
primo archiep[iscopu] factum e[st]. In Era .i. c. lxxi.
& q[ui] t[er]tis decemb[ri]s. Erat aut[em] tunc temporis
illi[us] hospital[is] p[er]mittor. domus petrus auulgo
rex m[er]cipium uocatus. v. p[er]fatus archiep[iscopu]s
q[ui] fieri iussit p[ro]p[ter] uolore confirmat. anno sui
pontificatus .xxviii. *perfecto ad an[no]*

A defonsus hispaniarum rex. uenerande
memorie. a. regis nepos. & illustris re-
gine domine d[omi]ne. & egregii ducis mi-
mundi fili[us]. totam fere hispania[m] p[er] mortem sui
aui & sue matris conturbatum e[ss]e uicens. con-
ciliu[m] in palentina ciuitate. prima ebdomada
quadragesime. era. i. c. lxxii. celebrare dispo-
suit. Om[n]es igitur hispanie ep[iscop]os. abbates. co-
mites. & principes. & ceterum potestates. ad i-
conciliu[m] inuitauit. ut iuxta eor[um] consiliu[m] &
arbitriu[m]. iustis scelerum. que p[er] morte[m] sui
aui p[er]fati regis. & p[er] obitu[m] sue matris p[er]dit[ur]
regine in hispania exorte fuerunt: fauce iusti-
cie extirperet. & p[er]ua indirecta. conueneret.
Audita cui[us] inuitatione compostellanus. que suo
itineri necessaria erant. ciuis apparuit. & illis
apparuit: it[er] quantoci[us] arripuit. Cumq[ue] iam
in ip[s]o itinere e[ss]et: quorundam relatu[m] audiuit.
conciliu[m] supradictu[m] usq[ue] mediant[er]e. e[ss]e
dilatu[m]. Romu[m] itaq[ue] reuers[us]. legatu[m] suu[m]
ad regem direx[er]it. ut certum celebrandi concilii.
diem ab eo inquireret. Lunaus aut[em] diuisis in-
pedimentis itinere detentus: diutine morat[us]
e[st]. Interea ip[s]e compostellanus aliu[m] n[un]ciu[m] a rege
habuit. qui sibi ex parte ip[s]ius regis annu[n]ciauit. &
obnixi rogauit. quatinus ad conciliu[m] remoti
om[n]i occasione p[er]uenciam p[er]ueniret. Ip[s]e u[er]o audi-
to n[un]cio regis. necessaria itinere p[er] angustia t[er]-
poris apparuit. q[ui] melio[ri] & q[ui] honestius p[er]uenit.
& ip[s]is apparuit. uiam suam cu[m] gaudio tenuit.
Et cum rex & toletanus archiep[iscopu]s. & os ep[iscop]i atq[ue] ab-
bates. consules. principes. & alie potestates. &
totu[m] conciliu[m] ip[s]ius aduentu[m] cognouerit.
cum prestolari detreuerunt. Ip[s]e aut[em] maturo
itinere incedens: ostorgie. legione. & ap[ud] san[ct]i fi-
cundum. cum p[ro]p[ter]sa p[er]fessione & magna hono-
rificentia receptus e[st]. Cum u[er]o palentia[m] app[er]uisset.
rex cum suis consilib[us]. p[ri]ncipib[us]. uniu[er]s[is]q[ue] potes-

multo multum comitatu. obuiam ei exiit. et cum honorifice et acunte recepit. Interim toletanus archieps. et omnes epi qui ad erant. ab hinc quos atqz clia. insignem pessionem appuerunt. et cum gaudenter et exultanter susceperunt.

Quia iam hospitiatus eet. et rex ad suum hospiciam ire uellet. compostellanus ipse dix. Dne rex ad uim hospiciam cum gaudio te. et impate quiescite. Ego autem sumpto pndio. illic ibo scorsum ubi tunc tunc et dispositur. ea que in concilio sunt dicenda et sancienda. sancienda. Cui rex respondens ait. pater uenerande. meli puto ego et honestius ee. me ad uim hospiciam ire. qm uos ad meum uenire. quia uos in uentis fatigatus erunt. hoc audito. compostellanus respondit. Domine rex. uoluntas ura fiat. sumpto igitur prandio. rex ad eius hospiciam cum paucis uenit. et cum paucis cum eo laetus eet. tunc concilii ius in manu et in potestate ei comentauit. ut quicquid ipse tunc tunc et disponeret. sanctum et firmum maneret. Dunc ipse. toletanum et alios epos qui ad erant. ad suum hospiciam iurauit. et consilium cum eis de futuris actibus concilii. inuit. postera die compostellanus regi ad se uenienti. consilium qd cum toletano et epiis tractibus concilii inierit. illi reuelauit. Rex uero eorum sanctionem laudans et confirmans. cum toletano et alijs epiis regauerunt. quatinus celebrata missa. sermonem ingenentili concilio faceret. et actus concilii omnibus ppararet. Ipse autem iuxta consilium regis et eorum. totum fecit. et actus concilii uniuersis insinuauit. Qui actus in hac pagina continentur subscripti. **Acta pontificii**

Quia in ecclesia dei et in pauperibus xpi multa mala fieri uidemus. et regnum imperatoris nri domini. a. filii comitis alimundi. et regine romine d. aquilidam pnis hominibus distabi et minui. et diuisis modis corrumpi uolimus. Idcirco ego. P. toletane sedis archieps. et primas. ac scilicet romane ecclesie legatus. una cum pontificibus quorum inferi nomina scripta ee uidentur. et imperatore nro. a. p. sante atqz fauente. firmam unitatis stabilitatem inter nos facere salubre diximus. In qua siquidem in dissolubili uinculo caritatis statuimus. ut deinceps

in unitate concordie uniti. et cetera salutem fidelium pduce iusticie a laboremus. et supradicti imperatoris nri. eiusqz regni. punita circumspedone auctore do inuigilemus.

Postquam igitur scilicet ecclesie et totius regni salutem. concilium celebrantes pientie inter cetera hec sequentia unanimiter statuimus. ut nullus pntorem publicam. rationem. raptorem. piumum. et excommunicatum secum habeat ul' apud se retineat. **P**recipimus etiam ut nemo ecclesia infra octoginta. iiii. passus iure hereditario possideat. neqz ullam potestatem ibidem exerceat. sine uicario sui epi. **O**blones excommunicatorum et decime non suscipiantur. **P**rinaptes terrenum sine iusto iudicio non expolient pslm qui sub eis e. **E**cclie non tentur laicis p prestimonio ul' uillatone. **C**onabine clericorum. manifeste ei ciuntur. **E**cclie theditates et familie que fuerunt sedum et monasteriorum. ubi tunc fuerit. eis restituantur. **M**onachi uagi. ad pua monasteria reduci compellantur. nec epi eos retineant. sine licentia suorum altatum. **N**ullus excommunicatus alterius recipiat. **I**duiteros et cestuos omni separari iubemus. **U**t clia p manus laicorum. ecclesias nec suscipiant. nec possideant. neqz uicariu eorum consenciant. **E**t epi. dissidentes ad concordiam ptebito sui officii compellantur. **A**lios monachos. uatores. meratores. peregrinos. scilicet uia petentes. mulieres. si quis iuasert. monasterio ul' exilio tepuatur. **P**ortitiam nemo suscipiat. nisi in illis locis in quibus accipi solebit tempore regis dni. a. et eodem in. **B**oues nemo impiat ul' pignoret. ul' finetur. si stent in pace intoto nro regno. **R**egi omnes sine uolo et pno ingenio seu consilio fideliter obediant. quod qui no fecerit. excommunicetur. **O**ccidias nemo expeationem seu armorum gestationem ul' aliquo qd contra canones sit. erigere psumat. **L**aici tenias ecclesiarum seu quasumqz oblonas. nulla occasione possideant. si in dispoitione eorum tunc tunc ecclesiarum fuerint. habeantur. **D**e his q falsam monentiam fecerint. excommunicentur. et arege effossionem celorum piciantur.

Celebrato atqz concilio. et te deum lauauimus iuxta sinodalem morem caritatis. compostellanus consilio frim arege parr. quatinus ea

Handwritten marginal notes in a column on the right side of the page, including various symbols and characters.

que ad suum et suorum successorum ius inemer-
tana civitate pertinet. ad dei tibi iacobi hmo
rem sibi conferret. Rex autem ei petitioni iuste et
rationabili libenti animo condescendit. et hoc privile-
gium ei et illo wnatuo pmissione fieri fecit.
sicut in subsequenti scriptura continetur.

Donato cum emittisset
Acquisita civitas
emittisset ad me
sub samacenorum dno
stature.

Bona ex relictione sancte romane ecclesie. prou-
ce supne dispositionis dispensatori ordme
patri meo beate recordationis papi calixtus.
merto et reuerencia beatissimi iacobi apli. di-
gnitatem archiepiscopus hemerensis ecclesie in
compstellana ecclesia habendam perpetuo trans-
mutavit. vobis ego adelfonso dei gra hispa-
nie imperator. una cum coniuge mea regina
tomina beringara. archiepiscopus. episcopus.
ac principum tene consilio. qui palentino co-
cilio interfuerunt. ad dei beatissimi iacobi a-
pli patris nri honorem et debitam sublima-
tionem. salubre duxi. hunc senem testamti
facere. re civitate hemerensis nunc tempus
asamcenis possessa. quam dei optulante
potencia. iprimo nos credimus habituros. de-
uicta et repulsa samacenorum infideli spura-
cia. in qua siquidem serie oia pstate civitatis
que ad regale ius pertinet. ubi dno. x. dei gra
compstellane sedis archiepiscopus. et iure ecclesie. uel
tristis successoribus. cum omnibus suis amiqs
terminis et debitis castris. ceterisque appendia-
is iure hereditario pleniter possidenda. p
remedio anime mee. auorum. parentumque meorum.
et deuota mente confirmo. Et sic aui et pa-
ui mei. magnificas domos. videlicet castris.
et aliis diuersis pensionibus sancte iacobi ecclesia
amplificare et auertere ad salute animarum sua-
rum summo opere studuerunt. ita confidens de
dei misericordia predictam locum apli sublimare et exal-
tare. eos imitando. cupio et permitto. Siquis
uero contra hoc factum meum uenire tempta-
uerit. a sacratissimi corporis et sanguinis do-
mini nri ihu xpi participatione alienus exist-
at. et cum iuda sui dno et magistro p dno co-
sorcium habeat. Omnibus autem hoc obseruatis
sit pax domini nri ihu xpi. quatinus et hic fr-
fructum bone actionis percipiant. et ap distric-
tum iudicem pma eterne pacis inueniant.
facti senis testamenti. Era. o. c. xxvii.

qt dno. hls april. Ego adelfonsi pfatus im-
perator. una cum coniuge mea quod fieri ma-
turi ppro uolore conf. *retell archiepiscopus a rege.*

His pactis. compstellan regi ualefacere.
et reparare statim uoluit. Sed rex cu-
no modicum regauit. quatinus se usqz har-
nionem committeretur. Ille uero eius uolunta-
tem iocundo animo exsequens. harnionem cu-
eo adit. ubi cum magna et insigni pessione
ad eum et ppo receptus e. Inde cum gaudio et le-
ticia ad ppa remeavit. et in saluto palmarum
sedem suam cum comitibus sui tineris. exulta-
ter et honorifice intravit. *acquisito calice aureo*

Berlinam in inter obsequium et suorum
excessiu remissionem. disposuit. Cumque pre-
pinitis sibi necessariis ipm hnt aggressurus
eet. compstellanus suam ecclesiam multa detri-
menta p eius absentiam in cursum esse uidens.
et ipis ecclesie opus eius magistero multum in-
digere no dubitans. eum ab illo tineris reuo-
care. et reuocatum retinere. oim deceruit. Illi
namque consuluit. ut quicquid scti sepulcro tali-
is sacris locis ierlime adiacentibus. ppa manu
eum collaturus. totum illud p fideles nuncios
illuc restinaret. et impensa qm in uia erat fac-
turus. quodam ornamento honorabile et pio-
su. ad dei beati iacobi honore et seruiciu eme-
ret. et emptum. in ipis ecclesie thesauro reponeret.
eo uidelicet pacto. ut nunqz inde aliqua occasi-
one abstraheretur. nec uenderetur. nec aueret.
Et cum archiepiscopus frim consilio. itali negotio labo-
raret. contingit dnum regem. a. quendam cali-
ce aureum honorabilem et piosu. in quo septigena
manubritia continebantur. que ipse rex atole-
tano archiepiscopo in minere sibi necessitate acqste-
uit. p quendam suum ministrum nomine aller-
tinum. compstellan misisse uendendu. hoc at-
id fecit. quia nullum locu itora hispania ubi
melius uenderetur. ee nouit. Quem calice postqz
compstellanus tam bonum et ta piosum ee ui-
dit. prefato thesauro consuluit. ut illum cali-
cem ad dei beati iacobi honorem et in sui tineris
redemptionem emeret. et matre suam ipis apli
ecclesiam inde reuocaret. Thesauro autem dno co-
pstellani consilium salubre et utile ee uidens

illi nō dissensit. s; ei p̄cepto hylari aīo obtempe
 rans. calicem supradictum centum puri ange
 ri maris emitt. ecclesiam suam iuxta dñi comp
 stellam r̄f̄m̄ consilium. inde decoravit. Et f̄o.
 cum impenario conventu ab om̄ib; p̄cis ab
 soluit. sicut illi qui in itinere ierl̄imitano la
 borantes absolui solent. r̄ totū ecclie b̄i iaco
 bi op̄. illi insuorum p̄cium remissionem.
 tudam r̄disponēdum r̄anteriorandū cō
 m̄str. Durum p̄vidum r̄ venerabilem. nec ī
 p̄speritate nec ī aduersitate honore r̄ exaltatō
 nis sue ecclie umq̄m oblitus ē. s; mera uerita
 te r̄ semota om̄i simulatōne. r̄ p̄se r̄ p̄ amicos
 suos ad ei t̄ntōnem r̄ honorificenciam. semp
 conatus ē. **Acquisitō aq̄manilis**

Cum supradictus thesaunari⁹ ī curia ro
 gali ante ierl̄imitani t̄nens dispōitō
 nem. dñi compstellani consilio moraretur. r̄
 ap̄ toletum eēt. quoddam aquam anile de
 cristallo p̄iosum. r̄ obtine laboratum. in tole
 tana ecclia uidit. Et quia nouerit toletanum
 illd' aq̄manile multum diligere. nō ē ausus
 illd' ab illo petere. metuens se sue p̄tōnis rep
 ulsa. p̄ssurum eē. q̄o circo auribus regis sec
 to instillauit. ut illd' atoletano peteret. r̄ sibi
 p̄munere conferret. Rex aut' ei p̄tōni uleū
 animo contestens. aquam anile atoletano
 petiuit. r̄ habuit. r̄ habitum. thesaunario qui
 tunc tempore ip̄ius regis cancellarius p̄ to
 lani compstellani manum erat. gaudenter
 contulit. thesaunarius uero. matrem suam
 beati iacobi eccliam. supradē aq̄manilis. r̄ ali
 m̄ioris eidem tamē generis collatōne. inde
 obsequium. r̄ sue anime remediū decorauit.

Compostellanus quoq; quedā eidem gen̄is
 calicem. p̄iosum r̄ obtine laboratum. au
 opus materiam superulat. eodem fere tempore.
 sicut multa alia ornamenta prius contulerit.
 sue ecclie contulit. **de cetero d' p̄t̄no archieps p̄m**

De functo ueniente recordatōnis p̄p̄i ally
 to. honoriis in honorem. cura eugente
 ei successit. ap̄ quem emuli r̄ detractores iui
 dia atq; maluolencia ducti. dñm compstella
 num grauit' accusauerunt. eum in suis indu
 mentis r̄ oblonibus peregrinorū recipiendis.
 ap̄lico more uti. imprudenter astutentes dñm

ip̄e ap̄lic' in cōmotus cū compstellanum aliq̄
 culum ē conturbatus. s; cognita rei ueritate.
 quam ip̄e ap̄licus p̄uicinos ep̄s compstellane se
 nis ad iacentes. r̄ peregrinos explorauit. ip̄um
 etiā legatum ip̄ius rei exquirente cā armana
 ciuitate compstellano ignorante. compstellam di
 rexit. r̄ emulorum detractōnem. ep̄orum r̄ ip̄is
 legati testimonio. om̄im falsam eē. p̄lauit.
 vñ ei animus sedatus ē. r̄ ab indignatōne cont
 compstellanum habita. reuocauit. Cū aut' ip̄e cōp
 stellanus. suorum adūsariorum figmenta r̄
 detractōnes. multorum relātōne cognouisset. r̄ se
 apud dñm papam ab eis grauit' accusatum
 eē suboleuisset. legatos suos canonicos r̄ har
 dinales. petrum silcomis. r̄ marinum petrite.
 puri ut iudicorū detractōni obuiarent. p̄t̄. r̄.
 ut totius hispanie legatōne. ad dño papa sibi pos
 tularent. Qui legati ī curiā uenientes. benedic
 tōnem quam secum tulerant. cō. s. almorabi
 tinos. iuxta p̄ceptum dñi compstellani. sapiēt
 diuiserunt. ducentos r̄ enim r̄ uiginti morabi
 tinos totino pape contulerunt. Octoginta u.
 insedanda curia. exgaucunt. Et p̄ter eq̄dem
 supradēam ap̄lici benedictōnem r̄ curie secutōne.
 decem r̄ quatuor. marthas argenti. r̄ y. aureos.
 partim in p̄t̄ntōne p̄fatorum legatorū. partim
 in rebus ad eorum iter p̄tinentibus exgaucit.
 Cumq; sui t̄nens cām exposuissent. r̄ in p̄st̄u
 um detractōrū om̄o falsam eē multismodis of
 tendissent. totinus pape beniuole respondit.
 multum sibi p̄ placē. dñm compstellanū hispa
 nie legationem habere. s; ad insentiaz fieri nō
 posse. At enī. quod ip̄a legatio. curiam kardina
 li romano. in curia concessa fuerit. r̄ ip̄e kardi
 nal' r̄ suum in hispaniam. iam diu arripuerit.
 p̄misit tamē. quod ī ei kardinal' reuisione. sup
 totini compstellani postulatōne consiliū habe
 ret. r̄ inde huiusmodi litteris. p̄ supradictos nū
 tios ip̄i compstellano destinauit. **hec sūt litte**

Honorius ep̄s seruus seruorū dñi pape.
 dei dei. fili. v. compstellano archieps salu
 tem r̄ ap̄licam benedictōnem. Sup eo qd nos r̄
 scām matrem tuam romanam eccliam iusta
 sti. fraternitati tue grates resserimus. sicut
 autem tuos ad nos directos. benigne recepimus.
 r̄ q̄ intus continebatur l̄tis. diligenter attē

de cetero d' p̄t̄no archieps p̄m

attendimus. Verum nos dilectum filium nrm
hu. cardinalem pbrim. relate nro ad partes his
panie missum restinauimus. rei uices nras co
missimus. Qua ergo fraternitas illum benigne
recipiat. honeste ptractet. et in negociis eccliafticis
et honorem dei et beati petri ei diligent assistat.

Ceterum cum ad nos dno pstante redierit. super
his que dilecturus nr fili. rex. a. et nunciu tuu p
te postularunt. consilium habebimus. Brachare
si aut archiepo. ut te psumptione qm in dno secu
tione colibriensis epi commisit. prima vnica q
legitur ego sum pastor bonus. ad nram pntia
ueniat responsurus. p scripta nra manauimus.

Has etiam litteras dixi regi. a. qui ipam
legationem p suum scriptum ipi compstella
no postulauerit. quarum exemplar tale fuit.

Honorius eps *littere pp. ad regem.*

Seruis seruorum dei. dilecto in xpo filio.
a. illustri hispaniarum regi. salutem et aplicam
benedictionem. Quanto affectu. quantaqz deuotio
ne auustius illustris memorie rex. a. beatum
petrum et sciam romanam eccliam dilexerit. intro
gra seniores tuos et dicent tibi. q ob hoc uictoria si
bi a celesti numine pstita sanuicenos vani nois
inimicos. sepe phanto reuic. Qd aut ipius in he
rento uestigiis. ecclias et eccliafticas psonas. ue
neris et diligis. gaudiamur. Et ut de bono in
meli pueniam papias. diuine clemencie supplica
mus. hiberni cardinalem pbrim. relate nro ad
partes hispanie delegauimus. et uices nras
comissimus. tua ergo nobilitas ipm p reuerentia
beati petri nra. benigne recipiat. ut regie et poten
cie fieris auxilio. enormitates regni tui scilicet spe gra
cooperante corrigat. et que bene sunt statuta con
firmet. Verum cum ad nos pstante gra redierit.
sup eo qd sit nro. v. compstellano archiepo postu
lanti. tibi poterimus habere consilium. p caritate
aut tua pfito legato nro mandam. ut. o. aure
si archiepo p quo registi. iusticiam faciat.

Bracharensi quoqz archiepo. p. p alias liras
manauit. quatinus ad media dno itura
ect. de usurpata consecratione colibriensis electi.
respondere paratus. supradicti et nri legati dno
compstellani. sup eo coram uniuersa curia gnt
conquesti fuerant. quia ipm colibriensem. co
pstellane ecclie suffraganeum. nec lecta sacroz

amonum regula. et contempto scilicet romane ec
clie privilegio. consecrare psumpserit. *Et iste*

Honorius eps seruis *littere dno pp. ad b*
seruorum dei. veni fr. p. bracharensi *archiepo.*

archiepo. salutem et aplicam benedictionem. pla
uit romano pontifici compstellanam eccliam
honore et uenerabili fr nro. v. archiepo eme
ritane metropol. suffraganeos concedere. ve
rum de fundo colibriensi ep. s. pfito me
tropol. suffraganeo epm in eadem ecclia post
habita sedis aplice reuerentia tua fraternitas
p ut accepimus consecrare psumpsit. et quia
iuriam uenerabili fr nro. v. compstellano ar
chiepo sup hoc imaginam. et contemptum scilicet ro
mane ecclie. indiscussa preterire no possumus.
fraternitati tue mandauit papiam. quatinus
prima dominica. qua legit ego sum pastor bon
retatis excessibus ad nram pntiam uenias
respondere paratus. *Continuo maffi d cano*

Ex quo dominus compstellanus ad pntiam
cu culmen. diuina disponente gra intro
nizatus fuit. locum scimonialibus aptum et con
petentem p totum bti iacobi apli honorem. et p
galleciam more discreti et sapientis pastois.
studiose quesit. hoc autem ideo faceret. qa
nec intoto ei. pontificio. nec etia intota galle
cia. aliquod monasterium ubi scilicet et religiose sa
moniales habitarent. tunc temporis habebatur.
Et quia meliorem et talem locum qui sibi place
ret. alias inuenire non potuit. eccliam scilicet mane
te cano que erat paruula et uetustate fere an
nullata. funditus destruxit. et maiorem atque
meliorem eccliam de proprio ibidem redificauit.
in qua scimoniales boni testimoniu feminas.
deo seruimus. collatis eis tam ad uictum qm
ad uestitum omnibus necessariis in tempore sui
archiepatus collocauit. Ideo aut illum locum illi
scimonialibus aptum ee puidit. tunc quia cuni
tati primus erat. et sub tutela beati iacobi apli
positus tunc quia ipas scimoniales beneficias et
que belemosinis. cuium in urbe comoratum.
adiuuandas et sustentandas ee arbitratu e.
Ille autem scimoniales supradictum monaste
rium in Era. i. e. xxvii. compstellano uilite.
tinense septembrio. ad dei tbi iacobi hono
rem. introierunt. *extorho pcanic sed p regis*

Continuo maffi d cano.

Postquam .a. hispaniarum rex .nepos
 uenerante memorie regis .a. cum quo
 postellanus stabilem habuerit patem .7. fidelem
 amicitiam .matre sua regina domina .v. defuic
 ta .regnum ispanie obtinuit .nuqm compstel
 lanam eccliam sue matris exemplo ipugnare
 7 inquietare desistit . Cumq; post ipis ecclie ex
 poliationem que superius plenarie descripta e
 acastellanis partibus ingullectiam negociis e
 emergentibus uenisset . compstellanum itag
 in egritudine laborantem inuent . ut nullo
 cum ab illa egritudine estinaret amplis ee co
 ualuitum . Cupiditatis tam simul agitatus .
 7 necessariorum indigencia cuctus . pecuniam
 p suos internuncios albertinum legionensem sui
 secretarium 7 suum maiorinum rudericum ue
 remudidem . ab illo occulte postulauit . Cumq; ar
 chiep[iscopu]m animum ei ab illa postulationem co[n]suptis
 multis precibus reuocare no poss; . nec se aliter n
 pecunia ei collata euasurum ee sentiret . septu
 aginta marchas puri argenti ei contulit . Et post
 ea tale pactum cum eo ad ultimum coram p[re]satis
 uiris stabiliuit . ut centum marchas annuatim
 ei conferret . ut si se nec suam eccliam ipugna
 ret aut inquietaret . nec aliquid amplis ase po
 stularet . Et cum finitis omib[us] guerris suum reg
 num se atum 7 q[ui]etum haberet . omem illam pecu
 niam quam tali condit[io]ne ab illo annuatim ac
 ceperet . ipi compstellano si uiuere . ul suo suce
 ssori 7 ecclie beati iacobi impetunia ul honore . ul
 que ad beneuissimum quadrante[m] restitueret .
 Cumq; tale pactum inter regem 7 archiep[iscopu]m sec
 te firmatum eet . ipse archiep[iscopu]s p[re]satis uirum al
 bertinum suum fidelem amicum . i manu ipis
 regis statim posuit . qui ei de illis . centum mar
 chis annuatim responderet . 7 debitor eet . Id
 autem compstellanus tale pactum cum rege fecit .
 quia melis 7 honesti[us] ee putauit . e . marchas
 argenti . annuatim p[ro]soluere . qm tede[re] 7 expo
 sitionem sue ecclie assidue sustinere . *Quia rex uoluit*

concesserit . 7 p[ri]uilegium de illa concessione b[ea]ti
 iacobi ecclie fecerit . 7 factum ipa manu robor
 uerit . 7 roboratum . i manu domini compstellani
 sup sacro san[cto] altare b[ea]ti iacobi ex sua parte offeren
 dum . ap[ud] segouensem ciuitatem . submissis popu
 libus tradidit . ei uiolenter auferte uoluit . S; *et*
 dominus compstellanus ei prauam uoluntate[m]
 uidens . 7 lup uenienti . no ut mercennarius . s; ut
 bonus pastor . uiriliter resistens . supra dictum p
 uilegium qd in thesauro beati iacobi repositum ser
 uabat . illi coram cunctis astantibus ostendit . 7
 in eius p[re]sencia in beati iacobi ecclia recitari fecit .
 Ille uero uiso 7 audito p[ri]uilegio . ap[er]tuo p[ro]posito
 restitit . 7 sic moneta subuere domini compstella
 ni i adiutorium operis ecclie beati iacobi totali
 remansit . 7 p[ri]uilegium a suo auo rege . a . d[omi]ni
 7 sanctum . confirmauit . 7 ipa manu roborauit .
 Sic contemptio re moneta compstellane ciuitatis .
 inter regem 7 archiep[iscopu]m habita . omni sopita e .

Defuncto uenerande memorie p[ap]i calisto .
 ho . mire industrie 7 magne p[ro]bitatis uir .
 romane sedis ep[iscopu]m curia erigente obtinuit .
 Et ille hubertum uenemblem uirum cardinale[m]
 7 p[ro]b[er]m . a suo latere impares hispanas destinauit .
 ut fibus in unum conuocatis . concilium ibi cele
 braret . 7 que bene statuta erant . comuni eoz con
 silio 7 amonicio confirmaret . praua uero imeli
 mitando corrigeret . hic cardinal[is] compstellan
 ueniens . a domino compstellano beniuole racu
 nate e receptus . 7 diligenter atq; honorifice p[ro]tue
 ritus . ibiq; .viii. dies e comoratus . bn disceres .
 portugalam adit . 7 fleyo manere . hannonē ubi cu
 rege qui p .v. ebromadas compstelle ap[ud] d[omi]n[um] ar
 chiep[iscopu]m moratus fuerit . 7 cum ipso archiep[iscopu] cona
 cilium celebrare p[ro]uisit . tandem puenit .
 Et rex equidem ipse cardinal[is] p[ro]mum . p se ipso ore .
 7 p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]as litteras 7 nuncios . d[omi]n[um] compstel
 lanum ad illud concilium iuitauerunt . 7 eum ut
 ipi conalio inter ee studeret . 7 magno opere depre
 cari sunt . hoc autem iteo faciunt . quia concilium
 ipso compstellano absente . parum ualiturum ee
 paulo dubio nouerunt . S; compstellanus graui
 egritudine tunc temporis laborabat . unde cler
 7 p[ro]p[ri]s uehementer dolebat . S; licet ponderosa
 infirmitate detineretur . q eum a calumpnia con
 alii satis excusare poterat . conalio tam . non cu

*Creaco honozu i ipm . 7
 missio legati i hispania .
 7 celebratio concilii .*

Quia item tempus p[re]dictus rex .a. q[ui]dam
 p[ro]p[ri]os consiliariorum istinctu compul
 sus . moneta compstellane ciuitatis . qm suus
 auus rex arefonsus . scē ecclie exaltator 7 patron[us]
 ad opus ecclie b[ea]ti iacobi edificandū 7 p[ro]p[ri]u[m]
 p sua 7 suorum parentum animab[us] impetuum

ip[er] ipso compstellano absente . parum ualiturum ee
 paulo dubio nouerunt . S; compstellanus graui
 egritudine tunc temporis laborabat . unde cler
 7 p[ro]p[ri]s uehementer dolebat . S; licet ponderosa
 infirmitate detineretur . q eum a calumpnia con
 alii satis excusare poterat . conalio tam . non cu

*quid rex uoluit archiep[iscopu]m p[ro]p[ri]e moneta . 7 p[ro]p[ri]is
 a gressu ad op[er]a ecclie b[ea]ti iacobi*

creaco ho . p . 7 missio legati i hispania . 7 celebratio concilii .

ppz iunitionem regis t haurinal . quam ppz scē ec-
clie honorem t utilitatem int ēē devent . pmi-
tis itaqz q sibi ēē nātia iūtinere . nouent . ter-
cum optimantibus sui cleri . kardinālibz archi-
diaconibz . talis multos t honestis psonis gau-
renter arripuit . Cumqz magna multitudine de-
ri comittante . legionem appinquaret . rex adefo-
sus de eius aduentu puiatores certatiūis : cū
consulibus t prestatibus . t magno militum
cōmitatu . obuiam ei exiuit . eūqz cum magno
gaudio t magna honorificentia recepit . Interim
legionensis epē t sui cleri se appuerunt : zar-
chiepm cum insigni t pomposa pessione : rece-
runt . finita uero pessione rex ad eum ad suū
palatium pprio ore iūtauit : t ipō die splēditate
t habundanter paucuit . Sumpto autē plādio
re rypē compostellanū qddam conclaue ambo
colli ingressi sunt : t colloquium de multis rebus i
habuerunt . In q colloquio rex dūm compostellanū
obnixius repetitū ē . quatinus sibi consiliū
t auxiliū ad suū regnūm acquirēdūm t
obtinēdūm conferret . t cū archiepō t epō t
tū prestatibus . certatiū ipīg regni i cōclio a-
geret . Et quia se suam uxorem nō legitime ut
pote ppriā suam habere scēbat : dūm archiepō
obnixiū repetitū ē . ut si ipīg rei mencio intō
clio fieret : se . t p se . t p suos amicos adiuarz
t manuteneret . Compostellanus autē audita
ei pstatōne t pte . sic fore pollutus ē p alte-
ra die aclus scē faciendi t monachi illig loci cū
clias qui ibi ad eunt . magnam illi pessionē
fecerunt . t eis aduentū nō modicūm cōgāu-
si sunt . Sequenti die . burgo scē faciendi egēss-
tantem harrionem puenit . ubi ab epō q ad cō-
cliu confluxerunt . t actus . t pōre scē zoli tū
monachi illi monasterū . facta magna pessi-
one . honorifice t exultanter ē receptus . ibiqz
q pōm conclium diuinit hospitatus . postea die
rex . a . rypē compostellanus cū romano kardi-
nali t legato . t cum tūgonensi archiepō . q dū
secretam comū ingēssī sunt : ubi qd i cōclio ef-
fent stabilituri t sanaturi . studio se pūderūt
t pūctauerunt . Quibus pūctis t pūctatis .
sibi i unū cōuenientibz . concliu i monastio
scē zoli . ū . nīl scēū celebrauerunt . i quo ml-
ta ad honorem t utilitatem scē ecclie . t hispani

regni pūnencia : stabilierunt t confirmauerūt .
Sunt autē depositi i eo concilio . tres epō . legio-
nensis . salamanticensis . ouetensis . t albas-
samontensis . legionensi ē subnigatus tōmūs
arias kardināl ecclie beati iacobi . t canonū .
consulente t laudante dōo compostellano . t cū
manu t ptestate totum conclium regis t ro-
mani kardināl concessione . pōsitū erat .
Salamanticensi autē . alexonsus petices eidem
ecclie canonū . eodem compostellano cum re-
ge t romano kardinālī machinante : fuit sub-
titutus . Rex autē . a . t kardināl romanus . tan-
tam honorificentiam dōo compostellano exhibi-
erunt . q totum conclium i manu t ptestate ei
pōsuerunt . ut qquid uellet disponere t sancti-
re . sanaret t confirmaret : t q uellet intōnab-
ilē cessare t irritum facere . omīno faceret .
Celebrato supradicto concilio . autē qm cōpstel-
lanus arege discederet : sue ecclie honori t utili-
tati scdm boni pastōis consuetudinē . sagacit-
pūdens : ab ipō rege postulauit . quatinus dua
uillas que ecclie beati iacobi iuris erant . ka-
bauellos . t lenticos . iū sibi cantaret . ut nec
sagio nec aliqz alijs homo i eal intūre pū-
meret . i uolentiā aut i uinam i colis ipō uol-
larum illaturis . postulauit etiam ab eodem
rege . ut qdam hereditatem ap talauelam . q
ciuitas toledo adiacet . p salute t remedio sue
anime sibi conferret : unde tantum olei qd bea-
ti iacobi ecclie illuminatōne phyemiale tēp
habundaret . haberi posset . Intempe t enū hie-
mis . pauca pēgrini beati iacobi apli limina ui-
stunt . t tineris difficultatem . t hie mis asper-
tatem pūmestentes . t cern q afferūt . ecclie il-
luminatōni sufficē nō pōstet . Rex ū illi pētrō-
nes iustas t rationabiles ēē intelligens . sup
ditas uillas . puoluntate ipō compostellani .
firmiter cantauit . t hereditatem oleariā apd
supradictam ciuitatem . ecclie beati iacobi imp-
petuum obtinendam concessit . Tūc dñs cōp-
stellan' duos canonicos . p . stephanū t . t . pē-
tem . i manu regis pōsūt . q pūssam hereditate
de manu regis reciperent . t acceptam aliau ho-
mīni illig ciuitatis . q oleum ad eccliam beati
iacobi annuatim defferri faceret : obtinētū
t custodiendam locarent . his t multis alijs q

*De re de Sila oluela gressa p dñm regis alfonsi
archiepōdi p illayacē ollecy t supadny ecclie*

hic scripta non sunt. a rege imperatit. ad ppa
 cum gaudio remeant. quem clerus r ppls sue
 sedis. cum ineffabili exultatione. r facta insigni
 possessione recepit. *tempo quozda epoz. r. p. b. r. g. o. e. p. i. s. p. l. l. a. m. a. n. t. i. c. e. n. s. i. s.*
 In barrionenfi concilio a romane sedis legato
 cardinali r pbro dno huberto. archiepis. epis
 atq; altatibus hispanie in unum conuocatis.
 arefonsio etiam hispaniarum rege. r multis co
 mitibus aliis potestatib' p'sentibus. sollemp
 niter tres epi ut iam superius diximus iuste r
 rationabilr fuerunt repositi. ouerensis. legionē
 sis. r salamanicensis. qui beati iacobi apli ecclie
 suffraganeus erat. Et ne salamanicensis ec
 clia uiduata r inconsulta rabsq; paterno diu p
 maneret. rex. a. r dominus compostellanus. co
 silium inierit. ut ipis uiduata. paterno af
 fectu subuenirent. r p'storem ei ad suam gu
 bernationem. r ad suam salutem deputarent.
 arefonsium igitur petitem. b'ia iacobi apli ec
 canonicum. pbum r honesti testimonii uirum.
 regis r domini compostellani assensu. r toto si
 nodali conuentu laudante r consulente. i ep'm
 elegerunt. cui electoni salamanicensis cleri.
 no modicum agniti sunt. Cumq; d'ns copl
 tellanus finto concilio. r facta illa electone.
 cum regis licentia r amicitia. ad ppa honorifice
 r exultanter remeasset. ip'e rex suas literas p
 suos nuncios ad eum incauimenter destinauit.
 eum obnixis rogans. r summo opere repans. q'm
 p'fatum electum in ep'm consecraret. Compostella
 nus uero audita regali p'itione. r agnita eius
 uoluntate. quia salamanicensis electi. utp
 te suffraganei sui consecratio ad eum spectabat.
 ep'os. m'oumensensem. lucensem. auilensem.
 portugalsensem. tudensensem. r albatenses. p'u
 iencie p'litens suas iurauit. ad e' iuratione
 eozu uniuersitas. lero r thilar' a'io copostelles
 uenit. In p'mis g' electu illu. epis r altatibus.
 innumeri cleri atq; ppli multitudine p'sentib'.
 i dnica q' legitur ego su p'itor. bon' consecratur. r i
 sua consecratione. metropoli sue beati iacobi
 apli ecclie r dno compostellano. fidelitate r deu
 ta obedientia. p'sentib' supradictis ep'is. sic ec
 clia sticus mos erigit. p'misso. r sup altare beati
 iacobi apli coram omnib'. p'pria manu iurauit.
 p'petua ei consecratione. postea die adalu icepto.

qd' trinum dieu spacio durauit. Inq' nimirum
 concilio. oia barrionenfis concilii acta. uia uo
 ce predicauit. sancty r confirmauit. Ex parte etia
 sua. multa ad honore r utilitate sc'e ecclie p'ine
 cia addidit r instituit. que omnia uniuersas sino
 dalis conuentus. utpote utilia. r honesta. una
 nimitter laudauit. r autorizauit. finto uero
 concilio epi. r albatenses. r d'ia q' aderam. te deu
 laudamus. letis animis ecclia stico more canue
 runt. r postea unq'sq; accepta ad dno compostellano
 benedictione r licentia. ad p'pria exultant r hilant
 reuerfi sunt. *capo archiepi fca p comite. r. r. a. u. d. u. s. i. o. a. r. c. h. e. p. i. s. i. e. n. d. e. q. u. o. n. i. s. s. a. c. c. e. p. t. i. s.*
Ovirum beati iacobi apli ecclie archiepon'
 nomine. a. munitates. archieponatum
 suum interris sa georgii. t'raue. r feruare. ad
 castm p'inentib'. sub comite ruderico petri comi
 tis filio. tenebat. Et quia clew r p'plo illaz t'raz.
 qui erant idioie r fere indisciplinati. ueritatem
 austeri predicabat. r eos ut uir bonus r discretus
 sacre scripture p'ceptis. i' struere r illuminare
 uolebat. multi ex illis reus. tam milites q'm
 rustici d'blo instintu stimulari i eu i' surgentes.
 capioni mancipauerunt. r eu r honestantes r uer
 benteres. r alius equitatus r uestimētis am
 bus sequatibus p'iuantes. in carcerem i' madi' re
 truserunt. Qd' d'ns compostellanus audiens. ite
 nimis contristatus. in toto capitulo cu suis ca
 nonicis. r accepto consilio ab ill'. om's crucifux
 totius ecclie. interrim rep'ni p'cept. canonicos
 pullatos r uelociter dolore affectos. r sedibus
 suis descendere. r diuini officii i' choro sub silē
 cio celebrare fecit. t'nal illas sup nominatis cast's
 appendentes. i' quibus ipi malefactores habita
 bant. i' tanti sceleris ultionem. excommunicauit r
 anathematizauit. Comes aut' excommunicatē.
 r ipis compostellani inimicitia ualde metues.
 archieponum captum. statim solui r de omnibus
 rebus quas amiserat reitegru p'cept. r de inde
 compostellam uenit. se de tanto scelere purgatur.
 r iusticiam erga compostellanum r p'dictum ar
 chieponu plenariam exsecatur. Cumq; i' colloq
 u uenissent. multis litigis r contēptonib' de de
 decore ecclie illato r de i' iuria archieponum r se
 diu habitis. comes iuxta iudicium r consiliu uniu
 rum illustrium q' ad erant. se archieponi capti
 nem. nec scisse. nec consuluisse. nec p'cepisse.

quozda epoz. r. p. b. r. g. o. e. p. i. s. p. l. l. a. m. a. n. t. i. c. e. n. s. i. s.

epo b'ia omnia p'ia

sup tertium euangeliorum in coram beati iacobi coram
deu i pto ppria manu cum alijs .xv. nobilibus.
Garcia petite **P**etro gutierrez **P**etro dnico.
Pelagio curio **S**aluatore nuniare. **A**ria mu
niate **P**etro muniate **M**artino sania de. **J**o
hannic gutierrez **R**unu pelagide. **S**amuceno
nuniare. iuravit **P**romisit eadē et similē iura
uit. qd iusticos illos qui p̄fate captōni infuerunt.
et archidōnum delonestauerunt. cum omnibus su
is possessionibus et hereditatibus in manu dñi
compostellani traderet. ut iusticiam talem qualis
sibi placeret. de eis acciperet. De militibus autē
qui erunt nobiles et potentes. p̄misit iuravit.
q̄ eis p̄testimonia sua que ase tenebant. oīno
auferret. et eos ase tam diu excluderet. donec ple
nariam iusticiam erga dñm compostellanum et
suam eccliam exsequerentur. hoc facto. comes
et dominus compostellanus inuicem reconciliati s̄.
et facti boni amici. et dominus equidem compos
tellanus. tam asperam de comite nulli malefacto
ribus iusticiam accipere uoluit. ut ip̄e et sua ecclia
et sui canonici inde honorati eēt. et ut alij p̄titi.
suas manus ad tantum scelus deinceps extendē
nō auerent. *ordines dñi tñe facti p̄ archiep̄m et barones*
Superaditus comes. s. ruderic petites. et ali
comes sarrensis. nomine rudericis uer
as. acceptione ruderici comitis asturicensis. hispa
niam rege dño. a. abstulente et soluente eḡs
si. garcias quoq; petites p̄fati comitis frater.
hii tres cum suis hominibus et alijs p̄testatib;.
ip̄sencia vñi compostellani rege iubente. cōpos
te conuenerunt. Quorum aduentu audito et cog
nito. f. iohannes p̄se et sacro suo comite gomi
cio. et multi alij tūm p̄ticipes. item cōgregati s̄.
q̄s om̄s cum dominus compostellanus in sua p̄sen
tia congregatos uidisset. om̄s gallecie tñs. cru
teli tyrannide opp̄ssas. et aggrauatas eē uidens.
et iusticiam scelerum falce iusticie extirpare uoles.
p̄dicauit eis et consuluit. et multis modis am
monuit. ut bene statuta p̄suas tñas cōfirmaret.
et p̄p̄ria in melius corrigerent. Illi uero om̄s. eius
consilio et ammonitōni acquiescentes. in manib;
li p̄miserunt et iurauerunt. q̄ iuxta ei cōsilij
facerent. et que iniuste et uolenter facta fuerent.
in melius emendarent. Et vñs eq̄tem compos
tellanus coram eis p̄misit. q̄ p̄ totam tūm suā

similr faceret. Et sup his p̄missionib; et unanimo.
tate tenentem cōmuni assensu et unanimo uol
untate fecerunt. et exemplar inferi subscriptū ē.
Archiep̄ tomus. p. et comes. p. petites.
p. ueias comes. c. petites. f. iohannide.
cum suis hominibus et p̄testatibus in curia be
iacobi apli constituerunt. ut pignoratōnes et
p̄das que per terras suas iniuste ul i iuste facte
fuerunt. p̄suos uicarios et rectores ab illo die in
quo decretum tale ab illi factum fuit. usq; ad
decem dies emendarent et reintegrari facerent.
Et de illis pignoratōnibus que ab illo die ian
tra facte eēt. directum p̄suos sagiones face
rent et acciperent. Et qui directum ab illi sagio
nibus peterent. et ip̄i sagiones eos ad directum
applicare nō uellent. illi sagiones totam illā
calumpniā de suo p̄p̄o cōponerent et reformarent.
Statuerunt etiam ut qui ab illo die sine sagio
ne pignerent. pignoratōnem totā duplici
rent. et lxx. solidos p̄rent. Et q̄ sagionem pe
tissent. si censu et hereditate ita inuestitū fuit.
ut suum directum habere possit. sagio ad pigne
randum ei detur. Si uero instabilis et censu oīno ua
stus fuerit si uicariō tribuat. Et si fidiatorem
habere nequeat. illa pignora in iusticiā usq;
ad nouem dies ponantur. ita ut unusq;sq; direc
tum suū plenarie consequatur. Ad dederunt et
ut mercores p̄tius suas nō pignerentur. n̄
rebitores aut fidiatores eē p̄barentur. Et q̄ alij
faceret. illa pignora duplicaret. et lxx. ff. p̄rent.
ad hoc unanimiter sanxerunt. ut si quis latrone
cognitum et cōuictum in casa aliarū hominis cū
suo furtu restatus fuit. aut directum de eo faci
at. aut de illa calumpniā callūpnianti respondeat.
Et si uillanus fuerit uicinos suos ad eum capiē
dum festinanter conuocet. Et si uillanum illū
habuerint suspectum. ip̄e uillanus se de illa sus
pitione iuxta p̄lorum uiuorum iudiciū purget.
Et si aliq; militis fili. alterius militis casam
cum furtu ul rapina intrauerit. dñs tomus. fur
tum illū rapina suo iure teneat. aut si diatōne
p̄ ill ab ip̄o recipiat. ut iniuratus plenariā iusticiā
habere queat. hoc facto. militis filium dimittit
abire liberum. Et si illum in alio loco contestata fue
rint. ip̄e fili militis de tota illa calumpniā res
pondeat. Et in terra de pistomariis. et de noia.

ordines de huius tñe facti
p̄ archiep̄m et barones gallecie

7 reamaea. ex parte archiepi. D. saniz. O. mar-
 tinz. P. dicitur canonis: fuerunt rectores 7
 iudices constituti. **I**nter uero de montanis 7
 de dubia. 7 de laias. **A** aluitz. **S** froyaz. **O**.
 gumeriz. fuerunt constituti rectores. 7 iusticie
 iudices. **I**nter autem de coronato. **P**. froyaz.
O. muniz. 7 kardinal' con'. **P**. gund'. **S** 7 sup
 uerai. **V**. suariz. **O**. uimaria. **P**. pelaz
 resindilli. **I**nciuitate bti iacobi. decan' don'.
P. p. aniaz. **I**udices. **P**. 7 **P**. G. **A**.
Plz. **A** anas. **A** mbo comite supradicti 7 eoz
 barones. 7 alie pteffates que ad eunt. imand'
 domini compestellani pmittentes. iurauerunt.
 qd' rectores 7 iudices p omis suas tms similr' con-
 stituerunt. q' ad exep'li ipsius archiepi iusticiam
 iudicarent. 7 obseruarent. **colerio p' domi q' d' d'**

Cum p' nominati comites cum suis baronib'.
 7 garcias petres. 7 fernandus iohannites.
 7 alie pteffates. iusticiam imand'ni compestella-
 ni pmittendo iurassent. 7 iuramento pmississent.
 garcias petres. finter comitis iudicia petre.
 nodum trib' diebus p' iuramentum pactis. per-
 iuratum inturrit. quia qd' coram uniuersis iu-
 rauerunt. obseruare oino neglexit. **O**peratores eni
 angliaz 7 lotarienses. qui ad portum bti iacobi
 apli. cum suis mercibus uentendis. nauigio ue-
 nerant. inuia que uiatores p' uino compestella-
 dunt. armata multitudie inuasit. eosq' aume-
 tis 7 mercibus quas compestellam apportabant.
 uendendas. oino expoliauit. **Q**d' cum dno cop-
 tellano nunciatum fuisset. no modicam contesta-
 tus e. **C**or tamen uirile habens. 7 uindictam de-
 terna in iura adno r' bti iacobi aplo no despano.
 maiorinum sue curie suam neptem p' conuge ha-
 bentem pelagiu curiu noie 7 uniuersos ciuitatis
 buyenses. 7 sue curie milites ipa hora armari
 precepit. ut raptorem illum cum suis sequacibus
 festinanter insequerentur. ut tantum de rebus
 exaissa pda in eum uelicerentur. maiorinus at
 predictus. 7 alii omis tam buyenses qua milites.
 ei' preceptis sine mora obedientes. unanimitter
 armati sunt. 7 illi iam montes cu tota rapina ig-
 nient occurrerunt. 7 cu eo acat' 7 uiriliter pugna-
 res. domino deo r' bti iacobo aplo cui ip' r' ptoz ta-
 le de decus intulerat adiuuamib'. uictoriam adep-
 ti sunt. tota g' p'ram quam ducebat que fere pre-

cum erit. xxi. milia martharum ei fugam uer-
 so. abstulerunt. viginti quiq' equitaturas. tam
 mulos 7 mulas. quam equos 7 chycos. 7 enses. 7
 alia multa spolia que solent acquiri itali uictoria.
 ceperunt. pars militie ei' grauter uulnenta. ale-
 llo discessit. alia pars captiuata. 7 compestellam ad-
 ducta. sic p'fatus maiorinus 7 compestellani atep-
 ti tanta uictoria. cum magno gaudio 7 exultatione.
 redierunt ad ppria. Et uniuersiq' istitorum q' sua
 eunt. domino compestellano iubente. redorta 7
 reformata sunt. **I**pe autem compestellan' tali uicto-
 rie uehementer congausq' e. tu quia miseris
 istitoribus qui sua amiserunt. multum condo-
 lebat. tu ipz iusticiam que nuperrime iurata fu-
 erit. 7 tam cito uiolata erit. **acquistus est de furo.**

Erat tunc item tempus quo supra rescriptu
 bellum gestum e. comes. P. petri fivile co-
 mitis. 7 domine marore comitisse fili'. castrum
 q' furo nuncupatur. beati iacobi apli ecclie indi-
 obsequium 7 suorum excessuum remissionem. do-
 mini compestellani monitione. exortatione. 7 pre-
 dicatione cum totis suis appendiciis contulit. eo. ta-
 me tenore 7 conditione. ut castrum illd' i sua uita
 quasi p'fecto ab ip' archiepo obtineret. In morte
 autem sua. ipm castrum liberum 7 solutum ip'is
 apli ecclie. p'petuo possidendum 7 habendum relin-
 queret. Ad didit 7. ut si legitimu filium habere
 no possz. aliud castrum q' spelunca nuncupatur.
 eidem ecclie 7 ei' archiepo. similr' possidendum 7
 habendum conferret. Et de huiusmodi donatio. p'
 uilegium fieri iussit. q' uolens firmitudine muni-
 tum 7 confirmatum. i altare bti iacobi apli p'fete do-
 mino compestellano. 7 aliis multis exanomiali co-
 uentu. intellimoniu sue donationis. p'pa manu
 obtulit. vicarium quoq' suum. q' illd' castrum
 tu tempus sub suo iure tenebat. hominu 7 fidel-
 itatem nb' p' ip' castro. facere compulit. **uistis maistij 7c p'lagu d' an altaria.**

Ater cetera honesta atq' laudabilia. que dominus
 compestellanus intempore sui archiepus p'uide
 7 sagacit' constituit. 7 constituta confirmauit. unu
 quid fecit. uirte me' animi. cum diuine omip'ncie
 ineffabiliter placere. no ambigit. **O**nonasterium 7
 enim sci. p. de antealtaria. mortuu reo. 7 uiues
 munito. aturpi 7 enormi uita q' dotebat. ad hones-
 tam 7 regularem uitam. sue sollicitie acumine 7
 ingenui sedulitate. conuertit. **E**tiam enim altas

uistis 7 conueto maistij 7c p'lagu d' an altaria.

p. noie .i. illo monachio curit . q. dum eēt iuuenis .
sub monachali habitu .i. beati benedicti regula . satis
pbus .i. inductus fuit . i. que p. lonam continētia
que ei in eē uidebatur . ad alluce dignitatem . cō
uentu uolente .i. consiliente . p. motus fuit . ad ep
to an. alluce honore . ma neqm .i. q. nens effecty
ē . ut nullus supra . fuit em auar. lonis . meret
abus langus . ingluuiosus . i. aco luxuriosus .
ut filios .i. filias i monachali habitu . i. allucali di
gnitate genemret . Suhl monasteri . um cōuent
lonefte uiuere .i. sustentari debebat . glutonibus
puana laude .i. concubinis suis . p. carum attuctō
ne dispungebat . Cui neqcia . ai dno compstellano
nō nullorum relatu eēt conp. i. ei aie dāpnatō
i. p. dno nō modicum cōtolens . eum publice .i.
p. uatim . i. p. se .i. p. alios . i. ingenerali capitulo . ut
q. sepius castigauit . i. monuit . ut uitam suam
tam feram . i. tam ifum . in meli. mutaret . i. emē
tuer . i. ue aut q. i. wmin. compstellan. erigebat .
uerbo semp p. mittebat . i. nūqm ad effectum duce
bat . unde compstellanus eum oīno i. corrigibilem
i. intractabilem eē uidens . i. inde uehement. dolēs .
generale capitulum i. illo monasterio tenuit . i. q.
nimirū capitulo cum p. fatis allas a legitimis . i.
i. roneis testib. publice eēt accusatus . i. septuagi
ni concubinas habuisse cōuictus . d. n. compstella
nus . eum ad dignitate alluce . i. ordine ipō se ipm
ampnate . i. indignū iudicante . p. uatit . i. p. f
timonū ei inhonore ipō alluce . ad nāā neccā
uite tribui precepto . Q. fudo . aluū monachū iu
uenē . p. bum . i. honestū . i. boni testimonij uirum .
p. noie . unūso cōuentu laudante . i. uolente . eligi
precepto . i. electū iurare coegit . ut ordine mona
sticum . i. beati benedicti reglam . p. modulo sue pol
sibilitatis obseruaret . i. monachis sibi subortis .
p. ut melius posset obseruare faceret . uem de ipō
monachos . ipō electo . fidelitate . i. obedientiā i. sua
manu iurare compulit . i. q. nūq. peculiararia habē
rent . aut irregulares pileos . i. suis capitibus so
lito more differrent . i. tales quales reglāres mo
nachos decant . Deinceps . ipm electū i. allucem
ante altare beati iacobi apli cōsecurit . i. conse
cuto . fidelitatem . i. obedientiā . p. ut ordo rāōnis
erigit . sibi iurare sup. altare bti iacobi apli
fecit . Sic d. n. compstellan. p. uas p. fatis moastij
cōsuetudines . i. dāpnabiles enormitates extir

puunt . i. reglaritate atq. morū honestatem . i. eorē
seminauit . **Sit laus g. i. u. p. b. t. a. t. i. s. m. a. r. i. a.**
Defuncto tante . i. talia q. fecit . q. nullo fecit an
bone rōrationis papa honore . due elec .
tōnes i. romana ecclia fide sunt . vna catholica
i. amonica . i. talia uolenta . i. s. s. m. a. r. i. a .
Et q. a .
nūm. compstellanus p. sus ignorabat . q. s. elec
torum eēt catholicus . i. amonice electus . nūciōs
suos . p. fulcoms capellanū . i. cardinalem . i. o. .
petitōem cardinalem ad curiā duxit . i. rep. fatis
electōnib. que eēt catholica inquisitōis . Et illi
equitē nūciū . dno papa innocēto uisitato . i. salu
tato . ai. bona . i. iusta fuerit electō . ad p. p. reū
tentes . p. sencia scripta ad dnm compstellanū . at
tulerunt . i. reum ex parte ipius . p. p. . benignē sa
lutarerūt . i. s. t. u. a. u. t. . i. t. o. m. i. f. e. e. d. n. s. o. p. s. t. e. l. l. a. n. u. . q. a
uolebat scire . quis electō . eēt catholicus . ut ei
parti faueret . i. debita ei obedientiā . exhiberet .
Innocēti ep. seruis seruoꝝ dei . ven. fr. . p. . bra
charensi archiepo . sal. i. apliā . ben. . p. m. s. fr. n. r. . p. .
compstellanus archieps . s. i. n. t. a. d. u. s. i. t. e. cō. quere .
quillas bti iacobi quas ab eo i. beneficiū suscepisti .
eo siquē tenore . ut quacūq. hora i. d. archieps illas
ate repeteret . i. ulere ei . i. absq. molestatiōe aliq.
redes . Q. d. etiam p. scriptum diceris uoluisse .
ate sepe repentat . p. uolentiā detines . p. apliā . g.
s. p. t. a. f. u. t. e. r. u. t. a. t. i. t. u. e. m. a. d. a. m. . i. q. m. u. i. l. l. a. s. . t. a. l. i. a.
as bti iacobi possessiones p. fatis i. susceptas . nā
dicto uenemli fr. n. r. . archiepo . absq. diffical
tate aliqua redas . nec ulisq. contra ei uolūtatē
detineas . ad hoc m. a. d. a. m. . t. . ut uota fidelū . que
beato iacobo p. p. u. r. c. h. i. a. t. u. a. t. e. l. e. n. t. . i. u. r. t. a. a. n. t. i. q.
consuetudine . absq. cōtradictōne dari . i. p. s. o. l. u. i.
p. u. i. t. a. s. .

Innocēti ep. seruis seruoꝝ dei . ven. fr. . p. . bra
rensi archiepo . sal. i. apliā . ben. . p. r. e. c. e. s. s. o. r. n. r. . f. e. l. i. c. i. s.
memorie p. p. h. o. . p. e. r. e. s. s. u. . i. cō. r. e. p. t. u. s. c. a. e. r. o. m. a. n. e.
ecclie . que i. consecratōne colib. n. e. l. i. s. e. p. i. cō. m. i. s. e.
m. s. . ut p. r. e. t. e. r. t. a. d. n. i. c. a. q. l. e. g. i. t. . e. g. o. s. i. i. p. a. s. t. o. r. l. o. n. .
ad suā responsur. uenies p. sencia . i. s. i. n. t. i. t. a. t. e.
tuam p. apliā scriptura uocauit . Tu i. n. uenisti .
nec responsales q. cām tuā agerent . ad sedē apliā
misti . Et q. a. tantū excessum p. r. e. u. r. e. nō possim .
i. d. i. s. c. a. s. s. u. i. . p. p. sencia tibi scripta m. a. d. a. n. t. o . p. a. p. i. m.
q. n. n. u. s. p. y. m. a. b. t. e. m. a. r. i. e. p. u. r. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e . s. i. p. h. i. s.
ad nūm p. sencia uenias respondere p. u. i. t. .

*Ita f. d. p. bracois archiepo directe sup. duxit
q. fecit archiepo apellato.*

Postmo regalis pntu. ne p rege bona vacante ee
inspice

firmo regalis pntu. ne p rege bona vacante ee

Anaclero ep̄o serui seruoꝝ dei. ven̄ fr̄. v. con-
p̄stellano archieꝑo. salutem ⁊ aplicā benedictiōe.
Sci mater ecclia que admodū in spūalib sine
maga ⁊ macula ⁊ calumate ⁊ unitatis p̄tue splen-
dore clare sc̄t. ita in temporalib nullis grauami-
nibus affici. nullis angariis p̄turbari. nichil debz
exnu ordinariū sustine. Expediit enī. ut om̄s
ecclia in sui status p̄rogatiua imobilē p̄seuerās.
uleni ⁊ immūis ab hūmāi ueratiōe p̄mane-
at. p̄mūm ḡ usum. ⁊ inq̄ cōsuetudinē. q̄oli
i conp̄stellana beati iacobi habebat ecclia. qm̄
post mortē conp̄stellani pontificis. redortus ep̄at̄
i regios deducebant usq̄ ⁊ uiduata pastore. ⁊ p̄
lōga t̄p̄a conp̄stellana uacabat ecclia. ab imo filio
nō arefonsio rege capnatā. regalis t̄p̄tē aucto-
ritate cassatā ee gaudemus. qd̄ aut̄ cōstitutum
ē ut defuncto ep̄o in ip̄a ecclia nō p̄trahat̄. s̄ libā
fiat electō. laudamus. ⁊ auctoritate aplica con-
firmam̄. rat. iacūe. uū. non. aḡti. *u. d. c.*

Anaclero ep̄o. serui seruoꝝ dei. ven̄ fr̄. v. con-
p̄stellano archieꝑo. sal. ⁊ aplicam ben. p̄subiectiōe
⁊ obediencia b̄to petro ⁊ sc̄e romane ecclie astituer
nitate tua i p̄nsa. ⁊ reuēns n̄b amūificētia tua
mūstissis. dilectōi tue gr̄am p̄solum. actōes.
nos enī p̄sonam tuā. uera i d̄no caritate diligim̄.
⁊ reuēntia b̄ti iacobi apli. ⁊ amore tuo. libent̄
conp̄stellanā eccliam honoram̄. postulatōes
siq̄tem tuas. p̄nuncios. q̄. archidōnū ⁊ p̄. p̄bim
n̄b expositas. i p̄tēpe nouitatis n̄re. ex parte ad
m̄sim. Et ubi scriptum op̄ fuit. aplica scripta
dixerimus. p̄fatum aū. p̄. p̄bim. tue ecclie ca-
pellanū. q̄ p̄ utilitate conp̄stellane ecclie. tuqz
seruicio. plurimū laborauit. fraternitati tue ad
tēcā cōmedam. x̄ati iacūe. uū. non. aḡti. *p̄u. d. c.*

Anaclero ep̄o. serui seruoꝝ dei. venerabilib̄ fr̄ib̄.
archieꝑis. ep̄is. p̄ hispaniā cōstitutis. sal. ⁊ ap̄ ben.
Reges principes. ⁊ alii rei fideles. p̄ p̄uoz suoz re-
missione ⁊ animaz salute. b̄to iacobo uota uo-
uerunt. ⁊ ut absqz molestia soluerentur. annu-
alr̄ statuerūt. ut ḡ p̄ticipes ip̄oz beneficii exis-
tētis. fraternitati n̄re p̄ p̄sencia scripta m̄dam.
quatenus ad p̄fata uota soluentia. nullū i p̄dūm
tū faciatis. s̄ ut libē ⁊ absqz molestatiōe aliqua
p̄soluantur. sc̄dm̄ antiq̄ cōsuetudinē. p̄mittatis.
rat. iacūe. uū. non. augusti. *Inrisio anaclero ⁊ p̄m.*

Post obitum b̄te memorie pp̄. honozū. maxia

dissensio de substitutiōe ali p̄p̄. i romana ciui-
tate ex om̄i ē. Cum enī maior ⁊ melior pars cler-
atqz popli. i unū uenisset. ⁊ quem sc̄a angli dia-
conū ⁊ cardinalē. honestū ⁊ p̄bati testimonū uirū.
⁊ bonum d̄icūm noīe ḡgoriū. cōmuni assensu ⁊
unanimiti uoluntate ip̄ipū elegisset. qm̄ sc̄asma-
ticus p̄b̄ ⁊ cardinal' petri leonis fili'. portuense
ep̄m solum. ⁊ alios sc̄asmaticos tam d̄icos q̄ laicos.
p̄ p̄tentiā ⁊ nobilitatē suā. ⁊ p̄tēpe pecunie habū-
tantiā. sibi asciauit ⁊ associauit. quoz fauore ⁊
remuolentiā. tanta ⁊ p̄missa pecunia acq̄sitis.
se ab eis in p̄p̄i elegi fecit. q̄ ydolu formatū. p̄
fatum electū aunitate elect. ⁊ in se de aplica. q̄
si papa remansit. Et quia plane nouent. om̄i
conp̄stellani fauore ⁊ remuolentiā ad retinēdū pa-
p̄tū fore sibi necessariū. ⁊ p̄ se p̄ ei' cōsiliū ⁊ po-
tentiā. alios hispaniaz ep̄os. ad sui fauore ac-
q̄sitarū. hūmū litteris de p̄catoriaz ad eū per
p̄os nuncios. nō rogatus. neqz aliq̄ legatiōe p̄-
monitus. testinauit. Conp̄stellanus aut̄. cū
sc̄asmaticū ⁊ nō canonice electū sc̄ies. l̄t̄is ei
oīno uilipendit. nec uisus ip̄is l̄t̄is. amantē
ueritatis. reuare uoluit. **Et ecce l̄t̄is q̄s d̄no
conp̄stellano sup̄dca de cā dixerit.**

Anaclero ep̄o. serui seruoꝝ dei. ven̄ fr̄. v.
conp̄stellano archieꝑo. sal. ⁊ ap̄ ben.
Comune matre sc̄am romanā eccliam. p̄p̄uis
semp̄ studuis adiuuisti. ⁊ p̄decessoribus n̄ris
insup̄remis sep̄ necessitatib̄. subuenire attēcā
p̄curasti. b̄n̄d̄is ⁊ m̄ritoz n̄re sc̄e reuocatiōis
p̄p̄e p̄schal. ⁊ alii p̄ eū romani p̄tifices. fraterni-
tate tuā p̄ceteris dilexerūt. ⁊ p̄claris gr̄az actō-
nibus ad ornarūt. nos ḡ ⁊ meritoꝝ tuoz memo-
res. ⁊ ueteris amicitie q̄ cū genitore meo bone
memorie petro leonis specialr̄ habuisti. attēcā
reuerentes. p̄ aplōz petri ⁊ pauli ecclia. p̄sonā
tuā. ⁊ cōmissā ē b̄ti apli iacobi eccliam. p̄ncipali
diligere. ac p̄stante d̄no. cupim̄ honorare. Quia
itaqz strenua sollicitudo. more solito. ⁊ n̄ ad b̄ti
petri seruiciū accingatur. ⁊ in p̄terita dilectōe. ac
fidei constantia p̄seuerās. romanā ecclia apli
p̄n̄b diligere studeat. ⁊ p̄nsi' adiuuare. poro.
ad fraternitatē tuā l̄t̄is m̄sim. actōnem ordi-
nis n̄ri. ⁊ p̄tentiā a falsis fr̄ib̄ sc̄antali cōtinētē.
Regam̄ ḡ. ut corā oīb̄ q̄ i partibus tuis s̄. pu-
blice legi facias. ⁊ ad partes alias d̄m̄gus. m̄s

Inrisio pp̄. de affice uozz.

Inrisio pp̄. de anaclero ⁊ p̄m.

transcendentis. Nuncios p̄tea tue fraternitatis.
usque ad nos dingeret. nullatenus differens aut
hinc. ap̄ san̄ petrum. iii. id̄ apl̄. **has alias lit**
Universus romane iteras. de sue electōis
urb̄ clerus r̄pls. adōne. eidem compos
compostellano archiepo. v. r̄ postellano d̄ney. ut
om̄b̄ fidelib̄ ad q̄scumq; p̄ hispanias destinaret
lit̄e iste pueniret. sal̄ i d̄no. eas legendo.
r̄ sp̄m̄ fidei r̄ intellectus. Debiti tunc memorie
pape honorū. licet ad uos summa referente puenit.
n̄ tamē aliquo mendante fallamini. r̄ ne p̄ certis
dubia reciperē cogimini. seu que p̄ eius obitum
in urbe contingerint. sic uidim̄ r̄ audiuimus.
dilectōm̄ ur̄e. literis durimus int̄m̄dū. Ego
tante siquidem lat̄m̄ iam t̄o papa. cum de ei mor
te prius quam de salute sperare possemus. quoz
dam consilio ad monasterium s̄i ḡgorii delatus ē.
Cumq; se in mortem extunc infirmitatis t̄dere ui
deretur. cōmuni cardinaliū r̄ ep̄oz consilio statu
tum ē. ut quia urbs multis erat odūs r̄ inimiciis
fassa. r̄ dicorum oīm̄ romanoz corda plurima er
ant amaritudine conturbata. de substituendo si u
le deficeret. romano t̄rem̄ pontifice cogitare. Qd̄
quidam consiliū apphentes. astuebant iuxta sen
tencia canonū. uiuente romano pontifice. r̄ eo de
morte nō sepulto. nō t̄be d̄ succedentis electōne
tractari. cui s̄uē licet s̄m̄ pur̄ necessitatē t̄pis.
urb̄ adia. p̄cium studia. eccl̄ie discrimina p̄tē
rentes resurgunt. dicentes oportē p̄ n̄citate r̄ t̄
pore canones t̄pari. S̄m̄ p̄ hec. r̄ alia subditto
anathemate stabilitū ē ab oib̄. ut in sepulto p̄e.
nulla de p̄sone aliaū electōne m̄cio. penitus habe
retur. Sane die altera. cum r̄mores multi r̄ diūse
hominū opiniones i urbe enormit̄ ebullirent.
cucurr̄t p̄ls̄ r̄ pls̄. estimans papā. ul̄ iā mortuū. t̄
tunc mori. Cōuenim̄ nos i secretario monasteriū
eidem. r̄ tractare cepim̄. qd̄ sup̄ his agere t̄lemus.
visum t̄m̄i s̄ribus om̄ib̄ ē. ut p̄sone ato elige
rent. que de electōne tractarent. r̄ sequentis t̄ler
rent pontificis p̄sonā eligere. Ita tam̄ qd̄ si int̄ se
de p̄sone concordit̄ cōuenire nō possent. aliquis
de s̄ribus adhiberentur. q̄ eos t̄lent̄ ip̄sonā pres
tante d̄no concordare. De loco quoq; in quo fieri t̄
beret electō. ē diuiciis discrepantium. post multa
itaq; int̄ nos conditum ē. ut cōuocatis s̄ribus oib̄.
ad s̄m̄ adrianum t̄lemus cum electōrib̄ uenire.
si munitiones que iuxta ip̄am eccl̄iam sunt. in

potestate cardinalium redirent. om̄si s̄m̄ tunc
duo de cardinalibus q̄ p̄dictas munitiones recip
rent. S̄z cū eas iam p̄manib̄ haberent. q̄b̄am
ep̄is. qui t̄rtio imo utroq; genu claudicantes
impurem aliam tendebant. inhibitiū ē. Qd̄
utiq; s̄r̄ n̄r̄ male mentis eē i d̄icū attendētes.
pur̄ maior r̄ sanior. ad p̄dictum monasterium
nō sunt ampl̄ ausi redire. Obeunte itaq; papa.
quanta s̄r̄ p̄ aitōs cineres cura sol̄ occasum. hos
tia oīa clausa sunt. r̄ null̄ cardinaliū ē ad eum
intrare p̄miss̄. Mane factō. imp̄dicto secretario
quatuor ep̄i. quib̄ nulla ul̄ minima ē i electōne
potestas. r̄ cardinales rarissimi cōuenērunt. Ibi
q; iterum sub anathemate statutum ē. ut n̄ p̄e
honorifice sepulto. r̄ s̄rib̄ ceteris max̄ie illis qui
ad hoc electi erant. undiq; conuocatis. null̄ ser
mo de electōne fieret. Et cum papā adhuc uiue
re predicarent. subito p̄ laicoz manus. mortuū
miserabil̄ t̄fertur. nō t̄ponit̄ feretū. nec ulla
ei obsequia fiunt. S̄z recto gradu sic uilissima
bestia in claustrum trahitur. r̄ i uilissimum se
pulcrum inmergitur. Sicq; nō cooperito corpore.
contempto ip̄oz eozdē iuamētō r̄ anathemate.
aymirici quondam cancellariū. uol̄is r̄ astucis.
t̄brati cū nimia festinancia. sic int̄ se conuoc
ant. fraudulenter cōueniūt. nō cōuocatis neq;
iuratis s̄ribus. contumaciter cardineale sc̄e su
sane. p̄. pilano q̄ t̄ ad erat. scorsū sic scriptū ē collu
gentes. ad altare aliud int̄nebris r̄ maledictōis
titulum eligere uolētes. t̄onū s̄i angl̄i sibi in
simulacū r̄ m̄tolū zeli ausu temerario fabri
ciant. Et q̄a nimirū a seclō nō ē auditū. r̄ oib̄
ē oribile. quoztā laicorum p̄uicias. subito de
sepulcro abstractū mortuū papā. an̄ plasmatū
ȳtolum. asepe noiāto monasterio s̄i ḡḡ. q̄i fu
gens lat̄ranum deduxit. ita ut in basiliam sa
uatoris. mortuus r̄ uiuus simul int̄arent.
Ibiq; corpore pontificis nō sepulto. imo i uilis tu
muli angustia. sine cōperimento r̄ obsequio
male deposito. fabricatū ȳtolum. ad palacia mise
rima festinatōne reduxit. Ibiq; species enor̄is
tā diu latuit. donec leofstanapane. cum filio ei
otrone. r̄ siute cenio. facta si delitate ad unitatē
r̄ obedienciam romane eccl̄ie. ad seruiciū v̄ni p̄
anacleri rediit. Deo aut̄ gr̄as. qui infestos illos
quia extunc in urbe ap̄irere ausi nō sunt. s̄z in
fra transiberim miserime latitant. Ceterum

erapris qnqz suum papam uolere uolentibus . por
 es cardinales . cum reliquis cardinalibus . ad qd
 cum clew romano pontificis spectat electo . viaco
 nes cum subdiaconibus . et cunctis ecclie romane
 ordinibz . archybrz et aliter . cum omni romane ur
 b' clew et plo . qui ap' scm marthum conuenerunt ob
 mumpipe expectantes . ut cum sic mos antiqm ro
 mani ordinis norma . honorifice sepeliunt . audi
 to quia papa honoris iam eet mortuus et sepult'
 de liberato consilio expetente plo . cum honoratoz
 consensu . p'ri et comuni uoto . dnm petrum . filiu
 petri leonis . kardinalem pbrum tituli calyri . in
 pupi analectum pstante dno . unanimiter . coadit'
 ac felicitate elegerunt . et ad bti petri apli basilicam
 in hymnis et laudibz . sic consuetudo ecclie e . p'ua
 factum deduxerunt . atqz in sacratissima ei' cathe
 dra inponetes . sala dnica . xl . uenerabil' sener . p .
 portuensis ep' . et plures diuisarum regionum ep'i .
 cum in romanu pontifice ad altare bti petri celex
 rime consecrati . dñi salm antiq' romani ordinis
 normam . coronata e ciuitas . leticia fuit in clew .
 exultatio in plo . miseris et opp'is dulce solame .
 hunc itaqz papam canonice electum . regulariter
 substitutum . ecclia romana agnoscat . aliu nes
 cit . alium p'p'us rep'at et abdic' . ad hec uniu'sitati
 ure . notum ee uolumus . quia dñs nr' papa ana
 lectus cum sub' nris . p . portuensi ep'o . et aliis u
 cinari ciuitatum ep'is . nec no cardinalibz et uniu'
 so clew romano in unum sepi' conuenietes . illos qn
 dum f'is . qui a dñi aub' in romana ecclia scandalu
 comiserunt . p' honestas d'icorum et laicorum nobi
 lium p'onas . ad matris ecclie gremium et firm un
 itatem . quat' uocauit . Verum illi i cordis sui per
 fidia . obstinato aio p'dunntes . no solum nra et
 ecclia mouita . contempserunt . s' ad lasina iam
 et ad heresis defensionem . q' hereticam e p'cesserit .
 p'inte nos coadunato firm n'orum ep'oz cardinaliu
 cum omibus palaci ordinibus . altatum quoqz oiu
 et priorum qui uome sunt . cum archybrz . et cuncto
 clew . conuentu plenario . laudantib' uniu'sis . i
 costem scismaticos . excommunicatōis sniam . spe
 sci iudicio . pmulgauim' . monemus g' uos . et ita
 quam bti petri filios et fideles exhortamur . ut eos
 tamq' scismaticos et excommunicatos omnis reu'ta
 tes . q' an' ab ecclia factum e . ritum h'le ac p'f'ia
 te reo unanimiter seruare curetis . Tu aut'
Portugallensis infans . enria comitis fili' .

nomine . a . aq'sita portugallensi p'na . et femaro
 petre . petri comitis filio . qui relicta sua legitima
 uxore . cum matre ipius infantis regina curasia
 tunc temporis adulterabatur . et toti illi t're p'nci
 palitur u'ablata . magna dissensionē . et magna
 guerra . cum rege . a . raimundi comitis . et dñe regine
 d . filio habuit . ip'e et enim infans . uicio sup'bie el
 atus . regis dominatōni subici noluit . s' a p'ro
 honore contra eum atyngant intinuit . Cūqz rex in
 campunis et castellanis partibus diuersis negotiis de
 tempus . imp'ro contra aragonese regem . et comite
 larense . p . gundisaludem . qui cum matre ip'is re
 gis adulterine concubuerit . et ex ipi regina adu
 rinos filios et filias genuerat pugnatuus . igalle
 cia uenire nequirit ut eu expugnaret dno comp'el
 tellano . osulib' . p'ncipibus et ceteris terre p'f'eti
 tibus . p' nuncios suos mandauit . ut ei obuia uent .
 et eum quibcumqz suis possent impugnarent . Com
 ites g' et p'ncipes et alie p'f'etates . regali edicto obre
 penantes congregati suis exercitib' . contra eum p'f'eti
 sunt . nec tamē contra eum quozda' fauolēcia phi
 lēte pugnauerit . Comp'ellanus u' g'nuu' i'firmata
 te tunc temporis laboras . i' illa expeditione ue no po
 tuit . oracione g' suo . et uniu'sis militib' suis p'p'
 ut eum comitib' et aliis p'ncipib' . i' auxiliu regis
 uent . Comp'ellanos quoqz ciues . et ex sua parte . et
 parte regis ugnant . et imp'ro p'p' . ut i' illa expeditō
 nem p'f'iciscerentur . Illi aut' rebelles exiterit . h'ci
 u' regis mandato obedire uoluerit . dñi rex no modicu
 in eos commotus e . et ualre intus . Feuersa fuit at
 illa expeditōne rex nuncios suos p' dno comp'ellano .
 et p' comitib' . et ceteris t're p'f'etatis dixerit . et eos ad
 se ad legionese ciuitate conuocauit . ut defertu regni .
 et terraru pacificatione cu eis ageret . Comp'ellan' g' ui
 sis nunciis regis . q' suo t'mi' necia ee agnouerit . i
 incauctant' apparuit . t'ul' apparuit . i' ma' sua cum
 maiorib' sue ecclie p'f'onis arripuit . Cumqz legio
 ne appinquas . rex de ei' aduentu certificatus cum
 magno p'f'etatu comitatu . obuia ei exiit . et eum
 gaudenter et honorifice recepit . dñs u' arnal legio
 nensis ep' . qui canonicus et kardin' bti iacobi eccl
 fuit . magna ei honorificencia exhibuit . et ducato
 clew atqz plo . eu cu magna p'f'essione recep' . facta a
 p'f'essione palacia sua ei euacuauit . et habitanda q'
 diu ibi cum rege moraret' illi mandauit . postea die .
 dñs comp'ellan' . sumo mane surrexit . et palaciu
 regis . cu magno cleroz et militu comitatu adiuit .

In guerra q' d
 u' p' p' p' dñe
 t'erru regis . b .

In f'ida imp'ator . et d . p' regis portugallie .

no qui archieps no
bat ad palatium regis
f et 2

Cuiq; ipse uenit rex aliquotum comotum
illi. ut ueniret. ego tebeo ad uos ire. et uim
palatii uisitare. et uos uenire ad me. siqu; apli
ad palatium m'm ueniat. qm diu h' morat' fuerit.
Ego eni ad uim palatii cotidie ibo. uim alioq; uim
consilio secere uisurus. et puelle uim oia dispositur.
Ego eni uim psona tebeo honore z amare. qame
p'te spual' estis. et me i fonte b'ismatis regnastis.
iurg'e unxistis. armis militari' decorastis. et
multiplicia b'neficia uim sponte i uim ecclia m' co
tulistis. vns compstellan'. audita regali uoluntate.
ad palatium regis nuq; ibat. s; rex cu' comitib;
z p'restantib' suis ad palatium ei' cotidie ueniebat.
Ibi rex cu' dno compstellano z cu' comitib' z aliis po
testatib' de suis negociis. et de pacificatione t'mz pu
blice egit. cum uersis q' ad eum firmit' p'p. ut
unq; iusticia i suo honore teneret z exeret. ne
ue paupes aut ecclias aliquo m' opprimeret. aut i
umaret. Qd' si uis facit p'sumer. n' sui iuris eet.
n' suo honore p'maneret. s; sic p'ditor. ipm honore
inrecupabili amitteret. h'c aut' edictum. exire
a rege dno compstellano seorsu' laudante z solente.
Compstellan' quoq; burgenses q' cu' archiepo uenit.
m'andia regis q' p' negligencia p'fate expeditio
nis iauerunt. consilio iugati ip' archiepi. pro
misit trecentis maris puri argenti sedauerunt.
q' centu' dno compstellano eorum ciuim amore.
burgenses uero ducentis se d'arios ee p'miser'.
his im rep'stis z confirmatis archiepo cu' gaudio z
leticia regis amicia. remeant ad p'pa. que gau
denter z honorifice i sua suscepit ecclia.

Terrea q'ra miles noie. o. petres. q'q' d' castri
intem b'i iacobi edificauerunt. quem cuem con
pstellanum captom' m'cipiunt. z i illo castro captu
tenere. v'n compstellan' no modicu' indignati. ad
castri' diruedu' ire disposuerunt. Compstellan' uo
audita sui ciuis captone. uehent' iuro fuit. z
maiorino suo z uniu'sis suis militib' z compstella
ni ciuib' p'cepit. ut assultum i illo castri' facerent.
z pugnant' oino restituerent. z capti' cu'e libarent.
Iu' aut' illis p'cepto obediens. z castri' oblietes.
tam diu expugnauerunt. donec illo bellato cepe
runt. Qd' cu' cepisset lapide sup lapide i eo no reli
querunt. v'n tota'ra letata fuit z g'm' actones
dei' destructione diuine omnip'cie reuult. Eruo
eni castro multa detrimenta z multa male t're ad
iacenti condie inferelatur. z paupes incurritu

comorantes intolerabili opprimebant.
vira humani deliberatione arbitrii uisum est ut q
uentate mentato fultari nolunt. innocencium
romanum pontificem p' obitu' p' honori. cano
nica electone subigati fuisse. Aliu' u' antipapi.
p. leonis filium ambitionis z uide stimul' agi
tati. p' uolencia' suorum qui plures zditores i
urbe manebant. iusticie norma penitus negligere.
non honore. s; pestilencie cathedra' ampuisse. Q
facto d'ns innocencia' malignaciu' furoris resistere.
no ualens. uniuersa fere comitante cura. genu
a nauigio uento. Abiq; p'mu' compstellan' archiepi
nunciu' benedict'e spontanea. s. x. maras p' ar
g'eti desferentes. ei cu' gaudio occurrunt. q's honori
fice s'ceptos eoz p'it'ob' benigna' aure' acomodas. iade
remisit. post aliq'ra u' temporis fauente sibi lotou
co francor' rege uniu'sis z archiepis z epis francie.
seruicio eio z obediencie deuotis. contigit eum ga
llianum p'ites intrasse. vbi sado d'ns compstellan'
p'negatis ecclie sue. legatos ad eum restinare cu
muit. de cursu aut' curiam spatu' curia. nuq; ad
p'pa redire uolentib'. d'ns innocencia' compstellano
t'q' special' filio. z familiar' aplice sedis amico.
statum suum z t'ra' curie p'sentib' iustis iurare
uoluit. Biachensem z archiepm sup cur' iu
na d'ns compstellan' d'quest' fuit. iustis suis. rel
ponsum uocauit. **has iustas mis' d'ns innocencia' d'p'tel
lano archiepo.**
Innocencia' eps seruis suoz dei dei. fr'i. v. con
pstellano archiepo. sal. rap' ben'. p'redecessores nri
aplice uiri romani pontifices. p'sona tua z compstel
lan' ecclia. deuotam b'i petri sc'q; romane ecclie
filiu' dilexerunt. Et nos ip'oz uestigis. nichilomi
nus uolumus iherere ac p'ces tuas i his que pos
sum' tebeo admitt'e. Statum q' ecclie i nri t'
t'q' catholico uiro z familiar' aplice sedis ami
co. uixim' intimadu'. Celebrato itaq; sollempni
ap' clau' montem p'itis b'i martini octauis co
alio. h'ns fili' nri lotouico francor' rege. ap' san
tedictu' sup ligum nb letant' occurr' z in usque
ad ciuitate aureliane. nos a'io iocundo deduxit.
postmodu' uero illustis rex angloz. hen. ap' cur
notum. p'sencia' suam humilit' nb exhibuit. Et
suum consiliu' z auxiliu' ad ecclie liberationem p'mi
tens. nb z s'ibus nris reb'is suis colaca' mini
strauit. pactis itaq; cum p'fatis regib' que ad u
litatem rei spectare agnouim'. leodiu' p'ramus.
Ibi eni g'iosus fili' nri loth. romanor' rege. de pace

ecclie & salute regni. ai archiepis. epis. & pncipib' sue. nbcum disposuit p tractare. Bracharense aut archiepo. qui p hro anb termino. purificatōe. s. scē. or. nec ad nos uenit. nec responsalis misit. p pma bti luce festiuitate. inducual redim'. Co munes uero filios nros. p. pbrim ecclie bti iacobi apellanū. qui p honore compostellane ecclie plur mū laborauit. & s. eadem ecclie canonici. tua fua termitas p uenencia bti. p. & nūm hū comitatos.

Bracharense archiepiscopo.

Seruus serui dei. Xpī frī. p. bracharense archiepo. sal. & ap ben. p excessu & contemptu scē romane ecclie qm i ossecratōe columbuesis epi commissus. fater nitati tue paplica scripta nos pcepisse meminim' ut pteritū bte marie purificatōe. ad nūm ue niret p lencia responsurus. Tu uero peiora pōib' ardens. tam anb qm ap te cōflore nō felias me moie ppe hō. euacatus. nec uenisti n aliqō ad nos qui cam tuā agerent tūmisti. p pperital g' lūm. t' mandantō papim'. qren' p pma bti luce festiuitate. nō te cōspectu rēpentes. cōtā tis excessibus respondere punitus. dat. **archilauū catalaunū. xiiii. k. marci.**

Quia itē ū tempus. s. ierlimum' patriarcha totusq; dūici sepulchri cōuent'. p. & cluniacē tūi albas & scē eiōdem loci congregatio cōpostellano archiepo p beneficia sibi icantō & caritatiuo aīo se pe collatis. gūas referentes. p lencia scripta. dele gauerunt.

Serui gūa ierlimum' patriarcha totusq; dūici sepulchri canonicoz conuent'. v. eidem gūa archiepo de scē iacobo frī & amico suo sal. ai fideli oratōnum munere. paternitati nre emeritis la udes rgras exsoluimus. de subuentōne & benefi cio uō nō caritatiue sepi' collato. s. & nūm pie tatem uūm efflagitūm'. quatin' hui' p lenciaū latorū aymerito frī rācanonico nō. uiscem clemē tie nre aperatis. eumq; cum suis q' dūi cā nos fuerit. honorifice suscipiatis. iud' enim pūloub io sciatis quia q' aub hūc fieri exigim'. ub' ruis. silaus fuit repentemus. itē rgram' ut ei ecclia' renoueres que i uūa diocesi ē cum omib' appen diatis suis. nec nō & elemosinas que i affinitate nūa nō languuntur. ei salua reuerencia uūa sub di fatiatis. atq; eum maiorib' uūis. tam cūas q' latus. cum comenretis. dal' p nō. q' ub' oram' orate.

Cluniacensis.

Reuereatissimo & dīmo nō dno. v. cōpostella nensi archiepo frī. p. cluniacensi abbas. sal. & spālem dilectōnem. nō p ut rebem'. s. p ut possu mus iterum ac sepi' uūm reuerencia salutates. gūas agimus tante dulcedini. tā feruētissime cū p seuerantissime dilectōni q' nos & nūm foueris. s. q tentatis rācō nūm rāculq; cōgregatōnis nre. mag' ac mag' cotidie. uūi amoris delitio i flāmatio. ita quū p omnia memores nos eē sciatis. rgrantes. ut r uos nri & frī nō rū memoz semp itas i do mino & solitā rebus nris que ama uos sunt leuig nitatē impedere nō delistatis.

Pro uero que supra taxata sunt pactis. dno papa innoxencia. lothariū romanor regē. ei q; obtrinitates. re pace ecclie & salute regni allocatur. lectum nō nō distulit. celebrato mag' sollemp niter ibite. collaio. p ruitatis & ul' que ad utilita tem ecclie & honore respectare cognouit. letantē in galliā reuerso ē. habito dein cum frīb' suis cardinalib' & epiō cōmuni consilio p unitate ec seruanā. & salmate resecantō. generale conciliū remis celebrandū in dūy. Quā p p' quēdā roma ne ecclie subdōnum. s. noie q' archiepos. epos. & allates. ad ranti conuentus celebratōnem uoca ret. relate suo i hispaniā transiitūte amuit. p que dno cōpostellano tā q' catholico & prudenti uūo p lencia scripta iterum mandauit. Quā uō indecens erit romane ecclie legatum. atanti no minis uūo imūne distē. dno cōpostellanus decem puri argēti marthas ipi habentū. p expen sis caritatiue contulit. necessitates aut multi plices dūi pape cōstūms. ei q; angustis opor tune subuenire delitans p supra dictū legatum. x. marthaz solam. uūi liberalit' exhibuit. **hec**

Innocenti' eps. sit. lita. dmi. pp. ad cōpostell.

Seruus serui dei. Xpī frī. v. cōpostellano archiepo. salute & ap benedictōne. p unitate ec cōseruanā. & salmate q' nūp i scē rei pulula ut ecclia resecantō. uūle dūrimus consilio fin trā nō rōz epiōz & cardinalū. p pma bti luce festi uitate remis p stante dno conciliū celebrare. idō frīs & alios nros. archiepos. epos. allates. & alios religiosos ac sapientes uūos. alamānie. lotha ringie. fūntie. normānie. anglie. & hispanie conuacare decernimus. p p lencia g' scripta rba rillimū filiū nūm. s. scē romane ecclie subdia conū. fatermitati tue mandāto papim'. qren'

de cancel
lano.

oī occasione remota . p̄fatio termino ad nūm p̄se
ciam uenias . ut tuo talioz fr̄m n̄orum fieri cō
silio . ualeamus temeritate corrigere . ⁊ que ad hono
rem dei st̄mēda sunt . suffragante ip̄o gr̄a stabi
lue . predictum n̄ filii n̄r̄m . G . que p̄tine affectō
nis brachis amplexam̄ ⁊ quem sp̄alr̄ diligimus .
attentius cōmēdamus . Rogantes ut eum p̄reue
rentia beati petri . ⁊ caritate n̄ra lenigne recipias .

Romano p̄t̄ amico . v . compostellano archiep̄o .
a . sc̄e romane ecclie . diacon̄ . cardinal̄ . ⁊ cā
cellari . sal̄ . ⁊ dilectōne . p̄sonā ur̄am sic aet̄ro tē
poribus pure dileximus . sinceram caritate diligim̄ .
⁊ ad honorem compostellane ecclie ac ur̄m . libenti
aio ingentem . huius inque caritatis fiducia ioue
ti . karissimū n̄r̄m . G . sc̄e romane ecclie subdiacon̄ .
quem d̄ns papa p̄ b̄t̄i petri seruiuo . duxit . ad par
tes h̄spanie relegandū . ur̄e benignitati attentū
cōmēdam̄ . sp̄i namqz unū benignitatem exhibē
tō . m̄ltos q̄ sunt i curia . seruicium h̄lre pot̄itis .

Romano ⁊ in x̄po pl̄mū dilectō fr̄e **de cardinali hu**
v . compostellano archiep̄o . h̄b̄ . **bro litte** .
sc̄e romane ecclie p̄b̄ . cardinal̄ . sal̄ . ⁊ dilectōem .
ad exornandam fraternitatem tuā . tanto securiores .
quanto tuā p̄sonam arctioris caritatis brachis am
plexam̄ . karissimū itaqz nepotē n̄r̄m p̄senāu latere .
G . sc̄e romane ecclie subdiacon̄ . que d̄ns papa te sua
honestate confisus . tāqz familiare ad patres h̄spanie
de latere suo transmittit . dilectōem ur̄e attentū
cōmēdam̄ . rogantes ⁊ in eo qui int̄ nos ē caritatis
amore firmiter obsecantes . ut eum lenigne t̄tens .
⁊ honeretur . ⁊ quātū nos diligatis i ip̄o ut p̄sumē
to laquar̄ efficaciter ostendatis . Quod enī hono
ris ⁊ benignitatis erga eum exhibueritis tāqz n̄b̄
faciat̄is gratum habebimus . Et ip̄e ub̄ ⁊ ecclie ue
stre . qm̄ ibi carus habetur . bene poterit largiente
domino reseruire .

Post obitū ueniente memorie regis . a . d̄no
v . archiep̄o compostellane sedis cathedra obti
nente . sic imp̄tenti uolumine scriptū . uiolenta
sarracenorum manū . gallicie fines . p̄mittico nauī
gio inuadere cepit . ⁊ r̄ane religionis statū . nō me
diocriter labefacture annuatī consueuit . Dante ḡ
afflictōm . pl̄it̄ p̄ter mediter̄ conuolens . p̄ptos
artifices . nō paruo p̄cio condux̄ . ⁊ duas inire uelo
citatis naues . nimio laboris exicio . ⁊ magno pec
unie detrimento . apparare nō distulit . Q̄b̄ dilig
enter instructis . x̄anoz humilitas . uirib̄ animis

qz receptis . illos frequentes hostiū impet̄ uirib̄
repulit . eosque sepius impugnāto . feliciter expu
gnauit . post longum ū temporis sp̄atū . tū hostiū
incuria tū lignoz corruptōne . nauib̄ dissolutis .
hostil̄ . furor̄ ac̄t̄ insurgens . ⁊ peiora p̄oribus ad
dens . x̄anū ppl̄m̄ . beati iacobi seruiuo tenotū .
naualli bello i quietare nō distulit . partes naque
marrimas . futuuis incurrib̄ aggrediens . uir̄s
ac feminas . uniuersa illoz t̄ba dirupta . parti ac̄si
oni tradidit . parti captiuitati mancipabat . femi
nas quoqz tū uirgines q̄ nuptas . libidine stimu
lante turpit̄ maculabat . d̄n̄ p̄fati uiri prudentiā .
tantā inimicōz rabiē auerte cupiens . iuuenē que
tū . qui i construendis nauibus ceteris excellētiōz .
tū temporis habebatur aliosqz diuisarum regionū
artifices . largo munere uonatos adhibuit . Quauē
egregiam subtili artificio compictam . excellenti
pulcritudinem p̄dictā . uentis ⁊ fluctib̄ aptā . cum
nimia diligencia p̄fice studuerunt . Incaū p̄fectis
simo apparatu . d̄ns compostellan̄ . l̄x . marchis argē
ti purissimi . p̄ dilectōem primoz . expende nō reu
lauit . op̄ta tam̄ ⁊ p̄cipua nauis instrumenta .
guttis acquirere nō cessauit . nauis itaqz strenuis
instructa bellatoribus . hostes fugauit . spolia di
ripuit . eorumqz regnum . usqz ad allanticū mare
confidenter inuasit . Innumera uero sarracenoꝝ
multitudine captiuata . p̄rosis diuitiis . ⁊ auro
purissimo . mille . s̄ . septingentis morabitinis ce
temqz magni p̄ci sup̄lectile nauis honerata . i colu
mis ad portū p̄ gr̄am apl̄i . tū triumpho rediit . Cū
aut̄ ad p̄ticionis regl̄am uentū ē . d̄no archiep̄o p̄
t̄tina parte quam sc̄dm̄ diuisionē habiturus erit .
tredecim marche argenti collate sunt . Quēdā ⁊ nō
paruo p̄tens munera . q̄ tante honestatis uiri re
cehit̄ . p̄ p̄sone sue honorificentiā te cōmuni obla
ta . caritatiue recepit . **hec sunt litte bracharensi**

Cen̄ d̄no . v . compostellane archiep̄o
ecclie archiep̄o . p̄ . dei gr̄a bracharensis ecclie
minut̄ . sal̄ i x̄po . ⁊ dilectōnis affectum . Quātū it̄me
dilectōnis affectu uos diligim̄ . ⁊ cōmodū ur̄m ur̄
rūqz amicoꝝ augmentari obtam̄ . nō lit̄is nō ūb̄
explicare ualeamus . Ceterū silc̄ itone . ul̄ temp̄
congruū n̄b̄ auctur̄ . q̄ uerberoten̄ asserim̄ . se
motis ambigib̄ . i ob seq̄o ur̄o conp̄baretur . qm̄
ū bracharensis archiep̄t̄ uota . ur̄o cl̄ico t̄no . p̄
fernandi . n̄r̄qz canonico cōmisistis . nos satis
ducimus eē iacūdū . ⁊ sūmo opere laudamus . h̄c
pretermissō . querim̄ utrum uota de t̄ra fernandi

de febrice d̄na
galeas ⁊ sup̄p̄ce
n̄r̄a m̄ayss̄.

ad sp̄itum.

menidiz . que olim inbeneficium aub suscepim?
supra tyato . p . cum ceteris uotis comendatis .
an nos habere uelitis . Et inde ub uisum fuit .
uis literis nb remandate . Quippe uota illa de
terru fernandi menidici . nuqm habuit portuga
lensis epē dnl .

Consucto interim parui temporis spacio . p
fita nauis punitica . que uulgo gulea dr . q
tominus archiep diligenti studio . 7 magno pao
construu 7 apparari fecit . strenuis armata iuue
nib ad partes saracenoꝝ expugnandas . remeſo
equore pperauit . Captiuata uero hoſtiu multitu
dine . imenſo auri pondere capto . ſeruis iduue
tis ceterisq; no parui pecu ſpulis . uiolenter
areptis . cum triumpho 7 gaudio . ad ſolium hy
rie portum . in columnis redit . facta aut iuſte
7 regulariter prediuſione . donus archiepe .
xxv . marchis argenti . 7 unū mauri magno p
ao redimendum . parte ſua iuxta equitatis re
gulam habuit . **p punciaſ .**

Innoent' epē ſeruis ſeruoꝝ dei . venabilibus
fratribus . v . compoſtellano archiepo . a . legionenſi .
7 . p . lucenſi . epē ſal . 7 aplice bened . Inſpectis
fraternitatis uis literis ueſania atq; iobediencia
illis ouerſis manifeſte agnouim . Quinimū .
qm pūm pco adicere minime formidauit . 7 cot
intendi ſniam . p mū p legatos nros meū antā .
7 pſtmodū nra auctoritate firmatā . epile officiu
celebrare ceptauit . nos eū auctoritate ſcī ſpē exco
municatōneri ſubicit . 7 ut ab eo tūq; ab excom
unicato abſtineatis . ſollicitudini uite māuūto
precipimus . ve cetero ſup amore 7 reuerencia q
eū ſcām romanā eccliam 7 nos ipſo geritis . ml
timodas ub grās refferentes . unūm experientia
pſentibus literis comonem . quatenus ad ea
que bto petro expedire noueritis . pſi iteatis .
7 p ipi ſeruiuo . tamq; boni ac reuerti filiū efficiat
laboretis . Vat piſis . l . marci . **litias p puncia**

Innoent' epē ſeruis ſeruoꝝ dei . **as .**
venabilibus fratribus . archiepis . epis . abbatibus .
p toletanam . bracarenſe compoſtellane punciaſ
coſtitutis . ſal 7 aplice ben . uilectōnem uram
nolumus ignorare . qm in . a . ouerſis ecclie
accipitorē . p eo q contra pſhibitōne legati nri co
ſecuratōne ſuſcepit . 7 p ſuſpenſionē p nuncium
ſedis aplice ieuūm factū . 7 anſ p modū confirma
tā celebrare officiu epale ceptauit . comunicato
ſim uoꝝ conſilio . excomunicatōneri ſniam pro

mulgatum . Idq; unūm pſentib' literis dixim
comonē dā . quatenus uos ab ipō tamq; excomu
nicato ſollicite cuſtodiatis . 7 ſubiectos unūm ut ab
eodem pariter ſe obſeruent nichilomin' monēa
tis . Vat piſis . l . marci . **v . di grā compoſtellane**

Regiam contacet ſedis archiepo . iur ad regē
maieſtatem . ecclias dei deſente . 7 apd eum
muneribus ditare . beneficiis ampliare . **hō pūlegi**
pſonarum dignitates releuare . Quia ipſi ſi impetunt .
ego a deſonſus rei grā hiſpanie impator . meoꝝ
anteceſſoꝝ conſuetudinē nō inuonabl' ſecutus .
una cū dūge mea regina tōna berengaria . ub
tōno . v . ecclie beati iacobi archiepo . omibq; dūis
7 ſenioribus euſtē ecclie canonias . tam pſentib'
qm ſubſequentib' obreuerencia glorioſiſſimi iacobi
apli . 7 remedio aie mee 7 parentū meoꝝ . facio ter
tū ſcripture firmitatis . ſcilicet ut pſonaz unūm re
uerencia . nemo temerarie impetentē deſecorare
pſumat . tomos 7 uias quibus aſſidue morami
ni . nullus uiolare ul' aliquid inde diripere aude
at anniuerſaria quoz canonice uite . 7 comunes
honores . ſinguloꝝq; pſtimonia . null' inuadere
ul' aliquid inde auferre temptet licet hū aduſus
archiepm aīū iūrie . ſiue 7 a quolibz cuium ul'
militum . ul' a qualibz alia pſona maximā tolet
in iūria . predictos tam canonicoz reddat nullaten'
iuadere ul' ſpoliare audeat . Si ſi quiſq; aliqd
horum ſupradictoz iſtingere ceptauit . ſcām q
comſerit canonico correptus iudicio iūurato .
ecclieq; quingentos ſtos pſoluat . Ceteris oūm
canonicorum hereditates . ul' poſſiones . ab omi ſu
dicatione ſagionū exapio . res 7 facultates eoz .
nemo impere pſumat . licet ſit debitor aut ſideius
ſoz . n pū ſemel 7 bis publice aduocatus . ad iuſticia
uenire cōteſſerit . aliaq; q impuerit ul' an aduo
catōne publicā pignorauerit . p ſimpliçe duplum
cōponat . 7 in ſup iūurato . l . ſ . ſoltos pſoluat . Deſ
tamenta 7 pceceſſoꝝ 7 parentū meoꝝ . 7 māntes
conſulū . militū ſeu quatuorlibz pſonaz . qſ ex ipſo
ul' ex meis regalibus inſtū ſuo ecclie bti iacobi
contulerunt ul' contulerit . p oīa cōfirmo ſ facta
ſene teſtamenti ap palencia die hls april . Era
i . c . lxxi . Ego . a . rei grā hiſpanie impator .
una cum conſenſu archiepi vni . v . eide ecclie . ce
terozq; hiſpanie pſulū . 7 oūm conſulū . atq; pnci
pū . p pno uolūte confirmo . v . ecclie eide ecclie ar
chiepo p pno uolūte conſ . o . annieſis epē cōf . p .
pūlent' epē cōf . a . legionenſis epē conſ . p . lucenſis
epē conſ .

**Contigit tōmū Quādo archieps fuit ad curiā
diocēsi cōpostellane sedis regis tōm. a.**

archieps. regis adefonsi curiā adire. quatinus
cū illo ecclie sue negocia p̄ndaret. vūq; ap̄ eū
cōmone moraretur. int̄ eū de archieps̄ t̄ lernal
vū regis cancellariū. p̄fate sedis canonicam
t̄ thesaurariū. discordia huiusmōdi em̄sit. asserēb
at namq; lernalis. se honore illū cancellariū. s.
p̄ se ip̄m regis tōmū. a. nō p̄ archieps̄m acceptū
fuisse. archieps̄ aut̄ eōūso dicebat. se arge
duplici honore capellanie. s. t̄ cancellarie. libalī
tonatū eē. lernalis v̄ero p̄dicte ecclie canonicū
t̄ thesaurariū. dignitatē illā. de manu sua p̄
pue ip̄ncipalī tenere. v̄cind̄ dñs lernalis ip̄
sencia fr̄m suoz archieps̄noꝝ. s. ceterozq; q̄ ad eū
cōcanonicoz. ad nō suo archieps̄ benignē t̄ ami
cabilit̄ conuenit̄. ab illa iūra desistere noluit.
t̄ntem habito ip̄sencia regis concilio. p̄sentib̄
hispānie comitibus t̄ baronibus. t̄ audientib̄
etiā cōcanonicis t̄ auib̄. collatis utriq; ratōib̄.
dñs lernalis iuste t̄ rationabilē cōiud̄. ab ip̄to p̄
posito restitit. t̄ dñm suū archieps̄m. rege p̄sente
t̄ anuente. ceterisq; iuste p̄rti fauentib̄. de ho
noris illi iure inestituit. postmodū archieps̄.
cōmunicato fr̄m suoz cōsilio. dño b̄nalto clī
co t̄ canonicis suo. scdm̄ uolūtatis sue benepla
citiū dignitatē illā cācellariā. s. ad t̄p̄m cōmilit̄.
t̄ nō controuērsia illa finē habuit. postea rex. p̄
sentib̄ suis baronib̄. astantib̄ t̄ q̄ cōmuni
tu archieps̄i em̄to canonicis t̄ auib̄. utriq; ho
norē capellaniā. s. t̄ cancellariā. sic iā dñō ar
chieps̄ concessent. ubi sui auctoritate. n̄m cō
tēllit̄ t̄ confirmauit. sub era. i. c. cxxi. t̄ q̄
iun̄s mar̄tū. anno sui pontificatus. xxxviii.

Hoc ē decretum hoc decretū ē datum.
q; canonici s̄c̄i iacobi ap̄li t̄ iudices at
q; cōmes cōpostelle. p̄ auctoritatē t̄ confirmatōnē
regis tōm. a. t̄ archieps̄i tōm. v. de letis oib̄
malis foris t̄ reductis bonis. sep̄ cōseruādis.
t̄ n̄m statuunt. q̄ d̄t̄ de uino castellano bono i
ciuitate ad lato. nō min̄. viii. quartis detur
p̄ marchā. t̄ t̄ alio uino bono p̄ barchas alla
ro. nō minus. xii. quartis hic detur p̄ marchi.
t̄ ille q̄ emerit̄. de unaquaq; marchata. unā q̄
rā lucetur. Cerens q̄q; sine aliqua amixtione
ueniat fidelī p̄mēsura a concilio eis institutam.
p̄ uino de n̄ra t̄m qui uolūt̄ emere. det p̄ i car
rega magna s̄c̄a. viii. t̄ n̄b sine aliqua amixtio
ne uendat. viii. p̄ duob̄ solid̄. t̄ sibi lucet me

diā q̄rā. Rusticū ul' auis q̄ duxit illā sicam.
sine aliqua amixtione uendat p̄ se. t̄ det. iiii.
canadas plenas p̄ illā canadā femadā s̄c̄denādū uelasci.
ul' p̄ similes. t̄ de sicera bona de ciba de ista ciui
tate det. tres canadas p̄ nūmo. t̄ nemo p̄sumat
tribernā facere de illa sicera iabus ul' icantans.
Coagulanes t̄ mitipare intus t̄ exta. oīmo p̄
hiuantur. t̄ nō conparet p̄sartū. n̄z carne. n̄z ma
risā. neq; pulpos. neq; locustas. neq; lampas.
n̄z yres. neq; poma neq; fructū ad hoc ut lucet
t̄ uendat. s̄z tantum ut comedit. Et ip̄e q̄ duxit.
comunit̄ uendat p̄ se. Et mercatores huius uille
q̄ iuerint ad illas marinas t̄ foros p̄ quolib; p̄
atto. nō uendant ad aliū magulanē. n̄ ip̄e p̄ se
uendat publice. tam auib̄ q̄ aduenis. s̄lz t̄
ip̄i qui habierint p̄ illas terras p̄ uacatis t̄ p̄cos
t̄ p̄ diuersis carnib̄. nō uendant ad alios magu
lanes. n̄ auib̄ t̄ carnizariis. t̄ ip̄i carnizari e
emant p̄ cōclū. t̄ mactent p̄ diē m̄foro t̄ uēdant
sine malo īgenio p̄ p̄sū uerdicū. a concilio eis
institutum. scdm̄ uet̄e consuetudinē. p̄t̄ boues
q̄s nō concedimus mactare p̄t̄ ueteres t̄ tantū
inutiles. Adiamus t̄. q; caballos t̄ equas. boues
t̄ uacatis. nemo audeat emere de saionib̄ ul' r̄apto
ribus ul' latronibus. ul' de m̄ cogitō h̄ie. absq;
fideiussore. **C**aseos t̄ manteiga. uendant per
p̄ssū. scdm̄ antiq̄ consuetudinē. **V**icinus t̄
de pisabus. ut nō min̄. v. magnos uelugos ul'
mugiles uendant p̄ nūmo. t̄ de minimis. x.
v̄cma guntē p̄ nūmo. lacta p̄ nūmo. pulpū gū
t̄ nō amph̄ duobus tenariis. oediacē bonum
nō ap̄li nūmo. p̄ cotas recentēs ul' salas. nō
min̄ tres p̄ nūmo. ostreas magnas. nō ming
s̄. Sardinas nō min̄. xv. Congruū d̄. viii. pul
mis nō amph̄. viii. tenariis. oediacēs bonos.
nō amph̄ tribus nūmis. lapidas. nō ap̄li tribus
nūmis. q̄rim maximū. nō amph̄. xii. nūmis.
Corariū bonū cū pelle alla. nō amph̄ sex tenari.
Estolatiū bonū. p̄ tribus nūmis. Gallinā. man
cū. p̄ diē. p̄ singlis nūmis. Leporē bonū p̄ duob̄
nūmis. de ouis. nō min̄. xxx. p̄ nūmo. Cabritū
bonū cū pelle nō amph̄ tribus nūmis. Anserem
bonam nō amph̄. viii. nūmis. Carnariū obtinū.
nō amph̄. viii. nūmis. **P**anadare uer̄ que
habuerint tomos ul' p̄rietatē ad cōplendum
sui officii. conparent p̄ illā t̄ lam uerdicū. t̄ su
fante. faciant bonū panem salgatū. t̄ lipidū de
nūmo uno ul' menalia. p̄ p̄sū a concilio eis in
stitū. t̄ completos suos foros. nō amph̄ lucetur.

quatuor numis. **C**allegariū monetariū. & cā
 piatores & cūes. nō habeant marchas falsas. &
 ubras falsas. ul' pefas. Et allegariū nō habeat
 pūificas in domib' suis. l' extra. **C**ecum uero
 pigmentam. cuminos. & cēfū. uendant pūib'
 uenditas. **F**abri. feruorum. calillares. & mūla
 res obtimas: nō ampl' uendant duob' numis.
 p' parelio uno. o'ediacres uero. tribus minutis.
 seaurē bonā. nō ampl' vii. numis. lignōē
 wūū. nō ampl' vii. amozūū obtimū. nō apl'
 tribus. o'ediacre duobus. falce rozatorā obtim
 ā nō ampl' tribus. o'ediacre duobus. falcem
 fectōriā p' nūmo. Sarmū fūcūm. p' singlas
 mediculas. **D**ecalcamertis. S'cos obtimos.
 cabunos sine fraude: nō ampl' xviii. numis.
 Ofas bonas: nō ampl' duobus soluis. Sapa
 tones mulierū obtimos: xu. numis. nō ampl'
 Sapatones bonos uinuos pad lūmagines. nō
 plus d. numis. Ceteros alios. iiii. & tres. scdm
 suum ualorē. Per obtimas suffitas. p' tribus
 numis. nō ampl'. Reliquas p' nūmo ul' tribus
 obul' ul' duob' numis. scdm suum ualorē. Sa
 patones cabunos uadros obtimos: nō ampl'
 xii. numis. **I**ulenus & r'part' confirmam'.
 ut auos & boues & uacas. & pelles & abron
 es & cabras. nulli nū meratores uendūt adu
 las luras. Sationes. latrones. & mali nō recipiāt.
 Incausis disticiendis. aculatoz. & defensoz. cum
 singulis ul' duob' amicis tūmū. ad cōplendum
 iudiciū. ul' facientā fideiussoria. an iudices ul' ui
 carū ciuitatis accedat. ne sūm suum inegatio ē
 aueniat. Iudices uero si res egerint: ad uacōē
 i' auxiliū & clicis ul' laicis. quos sibi uiderint ut
 les. ad tenēdā. ul' ad quēndā iusticiā. **C**allegariū
 nō excedit remmū minci. In oī sup'dicta uenditō
 ne ul' comparatōne. null' faciat forciā ul' fraude
 uenditōri: forciā dico i' uenitā. Sed tū emptoz q'
 uenditoz. qui contra supradictū tenetū. egit: a
 bo. & v. solitos exsoluant: & uenditōres rei ha
 teant digni uerbenb'. & careāt officio. vnamus
 & cōfirmamus ut hui' rei publice reū: nlla aila
 ul' cautū teneatur. Omē conalūū elegit woneos
 uiuos. res ad ponēdā mēsum uini. s. pelagium
 asturici. ai pelagio albo. aloyrū cantanaria &
 stephanū pl'. Et ad estimāuū pūne fionā woli
 vici. michaele mūz. anā gumadici. Et ducant
 uā estimatōnem panis & pūnem' illū pēlū. Et
 mil' & c. illa carne. pelagiū asturici. feruorum
 uistillaci. iohannē anas. pelagiū uiliulfi. Et

scdm estimatōnem. ponem' illū pēlū. & illā petra
 & carne de pōto & deuacha. Et qm' necessitas fuit
 augendi ul' minuedi: neq' augeat neq' minu
 atur n' consensu & p'cepto atq; arbitrio. canoni
 coz. iudiciū & tūmū. atq; rectoris ciuitatis. sub
 Era. d. c. xxi. q' nō man'. **Defuncto bone**
Der g'm cōpostellane memorie auulēsis eccl'.
 sedis archiep'. cō epō wno. s. p'p' cū
 auulēse cōalūū. cā d'coz. **h'as l'itas d'no archiepō**
 q'm laicoz. salute & reuocā subiectōne. auulēsis m'it'.
 eccl'ia filia urā. pontifice suo uiduata. & p'p' h'c i
 mēficia & cōficta. uimē expectat cōsolatōne p'p'
 uitatis. uicq; implorat auxiliū auctoritatis.
 nā sepulto p'p'ile n'ro wno. s. omīs unanimē.
 archidōnū n'rm wno emedone. q' aliq'to uite
 sue euo. innūm inuēnt' m'it'ant' eccl'ia. ad ep'
 tū ub' cōfirmante elegim'it. regisq; r'p'ncipum
 assensum questum'. Qui omīs concesserunt.
 nosq; ad uim p'p'ncipū m'it'ant'. Igit' oī cū hu
 militate oramus. ut ur' assit assensū. & cōfirmatō.
 rem quem nos nō neciū cognouim'. sine uila
 tōne cōsecratis. & nō assensū cōfirmatōne. & r'p'
 cōsecrati renūciatis. mystica uie. cōsolatōnis uie
 moueat uiscera pietatis. ut eū nō q'nt' cōsec
 ras. nec tot oues ur' iussu subditas: diu sine pas
 tore eē sinatis: Nam tueteris testamēti pagina
 restatur. ut si te pūib' p'p'itōnis aliq's auferret.
 cōfictissime ali' r'p'neretur. Val'. Et si nū diligētis
 salute: q' nos certissime credim'. eū sine mora
 cōsecrate. **h'as eccl'ia l'itas. m'it' auulēsis eccl'**
Der g'm electo: cōpostellano archiepō.
 cōpostellane sedis archiepō. & auulēsi eccl'
 iepm ei' anuente auctoritate elect'. fidele seruiciū.
 & debite subiectōnis obsequiū. postq' pastore n'rm w
 nū. s. d's ab h'c seculo uacare dignatus ē: ductu
 facto. omīs clerus me ad ep'tū elegit. p'p' peti
 uit. rex anuit. tam si ur' cōm'at' auctoritas in
 vici. Et qm' unus ē d's. unū brissua: una eccl'.
 Et q'a omīs unanimēs eē & unitatē i' electōne m'i
 seruare cognoui. electōni eoz. si ur' ad sit cōsel'
 scitatis. consentim'. Igit' ur' paternitatis peto cō
 silū. auctoritatis ur' oro subsidū. q'm' in p'fimi
 tū r'ep'us rescribitis. i'q' ad cōpostellana eccl'ia ma
 tē nūm ueniā. & i' ur' cōm'at'us iudicio sapie:
 ep'al dignitate ordinis. ateo ub' mediāte recipiā.
 Val'. Et q'd ur' placet scitati: in rescribite. **Defpō**
Der g'm cōpostellane s'io d'ni archiep'i. d'ias
 sedis archiep's. cā & laicis. auulēsis eccl' filijs.
 clicis q' laicis auulēsis eccl' filijs: salute auxili

auxiliū et in xpo pcedōne. pfectis iurē leuolēcie
litis. quib' ecclia rei. matre iurē uicium. olimā
pprio fore pontificē. conspectui nro respētare mini
me neglexitis. qm' uolens et mestice nre pietatis
uisa pulsauerit. ub' expolire neqm'. Sic enī fili
et confis nri tanti pontificis uita nō minimū nre
pituitatis ac dilectōnis ardore ipsonā suā hileb
at et retinebat. sic ei' mors sine nimia nri cordis
cōpassione anō colari nō ualet. Q' plimū nāq;
labore. imo marimas ac diuisas calamitates. p
ecclia sua cōstant' excepert. et ad quantū tandem
stati eā uulit sublimāre. ferme omib' ē cōptū
ac diuulgatū. s; qm' nri subsidū auctoritatē humi
lit' exposatis. mīq; et solaminis pietate. diliger
restit' restitit' uis perentib'. q' iustum et rectum
uisū fuit. nō rationabil' denegare ualemus. iurē
illd' euēcti. pēte et accipietis tē. nec dignū ducim'.
ones nre ditioni adeo cōcessas. sine ductis regimine
dū pmanere. nos u' cū ad nos alegato uir puen
tū ē. p nri archiepiscopus cōfina. opī q' nro ordini
congruit. ad laurē et rei honore intēnent' desua
lum'. Qua p'p. q' ad tantū rem sic subito pagenā.
psonā nram nō tunc tēp'is expedita hilebit. sum
ma cū leuolēcia ub' p'pim'. quatin' ad b'ri iaco
bi festū. q' d'viii. k. aug' p'pue celebrat'. cū auctē
tatis nre ecclie elicoz ac laicorū psonis. ecclie ac
p'sencie nre. put' uer' p'sentetur. nec hēc uob' mo
lestiā inferēto p'ponim'. s; ad uir' ecclie tē. ei' ipi
nō itoneū inter' tēp' p'p'are q' tūe p'telam'. om'p
p's intercessionib' b'ri iacobi meritis. uos custodiat.
et ab omib' aduersitatib' munit' et defendat am'.

O dei grā cōp'itellane **responso ad electum.**
sedis archieps. filio suo dilecto. E. auilē
sis ecclie electū. sal' et p'ternā idno dilectōne. Cū
germanū uim auilensis ecclie pastore et filium
nrm. iurā sume dilexim'. ei' obitū nō nimia cū
misticā colam'. vñ q' p'p'ona uim iurā et morib'
maxie reorat. anō eā duplici dilectōne teni mi
nime eliretis. illis namq; p'cordialis affect'. quē
ei' dū uir' exhibuim'. uos exortē fieri nō obramus.
s; q' de electōne nre p'sone. si ita ē ut iurē ad nri
p'senciā destinare sonat. et iurāz latoz assentit. nō
mōdici cōgruētem'. uos q' tūq' sp'iale nre ecclie.
filii exortam'. et dno monem'. q' tū' ad b'ri iacobi
festiuitatē q' d'viii. k. aug' sumā cū reuerēcia cō
lit'. cū quātā uirōz anonicorū ac bonorū tūmū p'te.
ad matre uirā cōp'itellana ecclia. et nre p'sone cōspec
tū. nullatenus uenire desentis. nos aut' inter
agenū. f'is et cōp'os nros finitimos. put' facultas

tulit conuocabim'. ut eis conuocatis. et finito inter
ueniente amore consultis. et finito die et tēp'e. dō an
niente. consecratō uim si fieri rebz. ite et amonice
fiat. **has litteras misit rex ad eon' p' eū de elec**

A rei grā hispanie tū dno archieps.
impentoz. Venabili patri dno. v. cōp'itell
lane ecclie archieps. i xpo uiue. Sanaū auilēsem
epm mortuū ēē. et in ei' episcopo frēm ei' noie ene
dōne. adero et p'lo electū. in q' rēp'sentatū. dilcōni
uie notifico. Quē uir' scitūmo dilectōnis cōfirma
tū. iusticie cū et nri amore. mltū enī imp'enti subdi
tis suis eū uale et neciū. cū regendi eos ēē cognoui

Hec ē titulus electōnis **clero et p'lo auilēsis electi.**
tōni enectōnis auilensis ecclie archieps. facta.

ad epatus dignitatē p'moti. Cū ap' s'ile segomēsi
tōno. p. et magno elicoz laicorūq; collegio. sancto
ep' honore fuisse tūmulat'. iste absq; cōmāte.
parli' cōsensu omū q' p'sentes aduenit. ē elect'.
Uā om' elici de ipi ciuitate. et multi alii exp'uin
cialibus qui ad pastore sui sepulturā cōueniunt.
seorsim cōadunati studiose. diligent'z ceperunt
ab iurē scitari et inq'rere. si in eoz ductū reppen
issent qui itoneus foret in antecessoris desundi
icōi succēde. s; p' multas et diuisas opiniones. tū
tem grā dei om'p'itis concedente. om' unanimē.
sup' p'edicto. c. f'ā sunt cōcordes. Id' q' dig
ne et laudabil' archieps officio fūgebat. et
iurē religiose. morūq; sublimitate p'ceteris p'p'le
iurēbatur. uignūq; existimauerunt. ut boni s
fuit imitāz laudabilē uirā boni f'is. illi quoq;
pontifical' successor existeret. dignitatis. hēc elec
tō ad elias p'mittis facta. uale cōplatur' oī p'lo
qui erat congregat' i ecclia. et nemo extitit itota
conuocione plebit. q' cōtradict' et cōtrāret cōstitu
tōni electōnis. s; om' illū uelle. illū desiderare
fieri sibi pastore tēp'm. uno corde. una uoce pariter
conclamauerunt. et cū elias te reum laudam' canēb'.
sumā reuocione manib' ad celū extēsis. dei om'
p'nciā et miam xgaudentes glificauerunt. **W cōlectō**

Post obtinē lōne memorie. s. auilensione ei'.
epi elenis et p'p'is habito diligēt' cōsilio.
penetone desundi uiri frēm. archieps officio i
eadem ecclia fūgentē. regis assensu. et cōp'itellā
ū ep'z cōsilio. ad eū ecclie regim' unanimē
elegenunt. s; p'mq; concordī uoce et pari cōsensu ab
omib' electū. dno. v. cōp'itellane sedis archieps.
ad cū metropoli p'rinere digno scēbit. sic tēcēbit.
consecrandū p'sentauerunt. metropolitā uer'

illi electem diligent exquirent. eaq; legitimo p
sentiu testimonio. 7 comuni absentiu scripto. dig
na racionem ee dicens. regis 7 assensu lras co
gnoscens. eps frs suos 7 concanonicos. munione.
s. uallibriense. p. lucense. o. auriense. p. turen
se. ad ipso electi consecratione iuravit. Ipi u p bti
iacobi reuerentia. 7 archiepi lyonouficacia. ad papua
cite apli festiuitate. que. viii. p. augti. celebr.
uolenter conuenire nullaten distulerit. his iq;
fibus compstelle congregatis. con archiepo ha
bito cum eis sco 7 religioso colloqo. i ipso festiuita
tis die. p factum electu. iuxta canonu instituta.
sollemniter 7 honeste consecrauit. Consecrauit aut.
rebre subiectonis obediencia. raq; suffragane me
ropolitani subdit plato. sic rebuit pmitte no
recusauit. 7 se ipm impdictoz epoz p sencia. ouiq;
q consecratione iurauerit. sub scripto fidelitatis iura
mento fidelit firmat attrinxit. **huc e unum etu.**

Ego ennet sc auilensis ecclie uice ordinad
epc. subiectone 7 reuerentia 7 obediencia asas
pmitibus constituti. s. m prepta canonu. ecclie bti
iacobi rectoribusq; ei. in p sencia dno. v. archiepi.
p pmo me exhibitari pmitto. 7 sup scm altare. p
pua manu firmo. **Omis clerus salamaticensis**

Domino uenerabili. **eccl. has lras mist dno**
omiuq; patri kmo compstellane sedis archiepo.
archiepo. v. omis clerus salamaticensis ecclie. ole
diencia cum fidei seruiuo. Ecce nos tui fml. me
q; magnifice pietatis reuerentie pte obedire maam
panti. sub impotabili anxietate positi. distatione
tue dignitatis. simplici corde. humili uoce regim?
ut nb miseraris. nos i quiete uiue pcuras. qo
w aut pie pte tue dlm. te pmo munione aduenu
qro te egrotantia uenit. uolum denunciare. Gal
cu plecto recepimus ut intra paucos dies. aliqui
dicoru cu ppriis marlypud. atq; cu eo usq; tui
p sencia uenirem. id circo te eius electione quid
laudares uiderem q sibi placuit. Ipe u nb nescien
b cla recessit. quaw huc uenit. Sz diste des atua
santate. se coram nb 7 laudis. lras tuas 7 benedic
tione dixit adipsa. nb ut uerū tue ptemituti di
cam. displicuit. q aliquē nrm no ut cu eo pepigi
mus aduocauit atq; sacoz qm. ut redū dne dis
posum. no pegisti dixerunt. Sz nrm sine aliqb.
no roma petas. Ipe aut nb inagnitis. cu solo qui
armigero recessit. qn u uertauit. nos honorem ac
dignitate parabolis pntare certificauit. se q liberi.
nullusq; imperio submissu. n tantu aplico. n uis
ub demosttrauit. nec mora multos eccliaz bnficijs

uones muniri pcepit. Quo scelere aumb nris
intonato. cum no ee concessu salamaticne sedis
legalit pntauim. Quada u die ad eu uenim?
p uilegiu ac dignitate ecclie quesuim. Qaudi
to comotus un. magis ac magis dicas 7 ecclias
in pntulo sublaycoz manib mist. hac scias n
ca inuidie. no inflatone supbie. no aliq omo.
hec de eo diuise. sz tantum terrimeti. sca dei ecclie
pati no posse. ne g lone pter. nos uelut gregem
pastore carente. relinuas. sz nri pti miserans.
7 accipe consiliu. 7 ab infimis. quid de nre ecclie
angustis agas. Nam quicq; tue dilecto bonitatis.
iussert. i nri ueritate fideles ac certos. ut ppos fi
uos nouerit. **val. De restauratone canonice**

Omib distationis celo imeli. q diminuta erit.
euentus reru iuuentib. certis ac manifest
tis pti. iudicis. q sollicito 7 diligenti aio. don
v. opostellane sedis primus archieps eccliam sua
sublimare. 7 ad go alioris dignitate extollere
studuit. si eni recto opintoms m pteritis itam
cia ofere uelimus. prudencia ipso 7 facta lauda
re. 7 iuuentes nullaten desitem. Sz qm logu
7 difficile e. oia ipso benefacta nature. 7 plurib
sacte unum. posteroz memorie tradere no recuse
mus. paulo alcius maq; incohantes. aelcomu
epm pdecessore sui. uiru famosu 7 nobilitate p
clari. qui tepe regis fretenandi strenuus imili
cia floruit. ad memoria reuacem. Cui tepe licz
compstellana ecclia diuicis pollet honorb ha
bundaret. soli tam septe amonici i ea seruientes.
nulli ordinis reglam nec sacre libitu obserua
tes. nec 7 consiliu corone habentes. n turba de
ponere uolentes min amonice regunt. Et
ut 7 pinq imediū pferamus exepli. tonno
ditatus plz ep. qui tempore pie memorie regis
.a. multu claruit. 7 postea eidem honous digni
tatem priuatis exiit. xviii. amonias ecclia
stica officii penitus ignaues. i ecclia ipa constituit.
Postea uero tonnus. v. eidem sedis prim archie
piscop. xv. ii. canonicos lras studis eruditus
eccliatia officii pntos uita 7 morib ornatos.
ecclie seruicio impetuu mancipauit. comunelq;
redditus un uictum tuestrii sufficienter 7 ho
norifice hilerent. i eoz potestate 7 puidencia per
misit. Quib ita statutis 7 firmis ordinatis.
uniufo canonicoz uenit. omib sibi necatis sb
petentib impice 7 securitate diu pmanst. De clo
uero diuitum teporis spacio. pdictu comunis
comodi statutu pnti maiorz auaricia. partim

Jo 20 c

*no. fu amonia no
habet bndictio*

etiam in q̄ tolerancia. ab illo obtinere et iaculo statim.
paulatim reflectere cepit. et communis uictus dimittit.
et fere ad nichilum redactus fuit. Quo cognito pio
et benigno p̄sitor. qui salutem omnium interpalibus et spi-
ritualibus consulere et p̄uicere debet. celebrato cum
fratibus ex more conuentu. tanti seminarii sc̄palli
de medio tolle. diligentur curantur. habitusq; p̄p̄
reano et aliis maioribus utilibus et honesta relictione.
p̄t̄ p̄m̄e et annuaria. et alia que frequenter amonia
caritatis studio offerri solent. ad cotidianum adp̄na
p̄ntu. xii. marchas singulis mensibus clari constitui-
t. et sic imelior p̄fecturum sc̄dm̄ tēp̄s consistunt p̄-
miser. Et sic restituito exparte omnino rei detri-
mento. in m̄ et sc̄pallu q̄ cotidie futūna offendebat.
cordia. penitus cessauit. Era. o. c. xxxii. **De**

Ipsius et festiuitatis die. **claustrum consumato.**
iūq; totius archiep̄s auulēse ep̄m ut p̄dixim̄. d̄lec-
uit. et statim canonice imelior comitauit. cōsulta
p̄sentium ep̄oz diligentia. de claustrum i d̄uando et
consumato. concordatē et unanimes cū fr̄ib; suis de-
liberacionē habuit. Ip̄m nāq; op̄a. diu q̄z d̄i sc̄m
p̄uicere suscipiendū i iūcerat. s; aliis cāis in-
pedientibus. neglectū et inmissū fuit. Tūc autē p̄-
pensionem cum. et ampliori diligentia. eide op̄i iten-
tere querēs duob; fr̄ib; archidono. s. p. crescomz.
et cardinali d̄no. p. guntresinoriz. q̄z cōsilio et so-
licitudine fieret. uniuersi duēt̄ auctoritate iūce-
rit. Et ut tale cōsultū operis exhiberōne firmaret.
tōn̄ archiep̄s. ad ip̄s claustrum subrica. c. marchas
redaturū sc̄dm̄ disticta tēp̄is spacia. caritatis
studio p̄miser. ut q̄b; pollicitis. ne tanti op̄is di-
fferret̄ inceptū. xii. marchas simul tunc ip̄e
sentū nō distulit. **De restauracione ecclesie et canon-**

Notū omnibus et manifestū remoto ceptionis.
ambiguitatis sc̄pulo statim. op̄stella
na sedē ante ap̄lici corporis inuentionē. ap̄ inā
antiq̄uis fundata et constituta fuisse. s; p̄ q̄ gl̄io
assimū b̄ti iacobi corp̄. tēp̄rib; reuolunt̄ ep̄i
diuina p̄monstrante gr̄a inuentū fuit. p̄dicta se-
des que tūc tēp̄is h̄yrensis ap̄llabat̄. regis p̄-
uilegio. et tēp̄s cōsilio. et uniuersi p̄li assensū. ap̄
compstellā ubi p̄iosa repta fuerunt dragma. nō
i merito t̄nslata ē. facta ad ex cōmuni cōsulto se-
ris mutacione. ip̄i h̄yrensis ecclesie. tanti hono-
ris dignitate p̄uata. usq; ad successione tōm. v.
p̄mi archiep̄i. et religionis cultu penitus desler. et
interpalibus multū diminuta fuit. Intantū nāq;
p̄uicere angustia loci ip̄e decauit. q̄ pauca cl̄ici
ibite amozates. cl̄ical̄ officii penitus exptes. q̄
diagesimali solūm et d̄m̄ci aduent̄ tēp̄. uix et
paup̄ere uictū ammitt̄ habe p̄t̄ant. vōnō u ar-

chieps. ip̄i ecclesie restitucionem optinens. qm̄ in
summo honoris culmine p̄ claruerit. eā expte
restituere conatus ē. Ibiq; xii. cl̄icos cū p̄rie suo.
i officii sui exatio optent̄ instructos. et ecclesiasticū
cultū celebrando deputauit. eisq; redit̄ om̄nes
ab is t̄i oum̄eto sufficientes. pio caritatis stud-
io redit̄. hoc itaq; diligent̄ consumato. qm̄ bonū
sep̄ imelior p̄ficere debet. aliud im̄tis op̄. ag-
di te nō restitit. Eccl̄iolā nāq; p̄uicere et p̄-
uā illit̄ore sans firmata. ubi gl̄iosū apl̄i corp̄
i egressu nauis repositū fuerit. p̄t̄anti h̄p̄tis
uenem̄tione cū summa diligencia restituc̄nā cē-
retur. Et qm̄ bene incepta iaculo ex̄tu pagi-
solent. ip̄is ecclesie corp̄ cū tribus capitibus. cō-
sulta benignitatis sue industria. fidem nō dis-
tulit. Tria nāq; altaria ibi edificata. et honori-
fice celebranda. mediū ad honore gl̄iossimi iacobi
apl̄i. cui corp̄ ibite h̄p̄t̄io receptum fuit. reliq;
uero duo anglāna. unū b̄ti mare marie sue.
alterū fr̄i suo b̄ti iohanni apl̄o et euiliste. sc̄e de-
uacionis affectu instituit. Quib; diligent̄ insti-
tutis ecclesiam ip̄m amolabris obtinens. pallus.
ceterisq; ecclesiasticū cultū competentibus ornamento.
honore et decorare pio caritatis amore studuit.
Et qm̄ duply bonū simplici p̄uale solū. tōn̄ arch-
ep̄ utriq; ecclesie reditus. h̄yrensis. s. qm̄ p̄rio
restituc̄nā. et it̄ q̄ postea edificata reuenerit.
recta diuisionis reglā distribuens. uniuersū p̄-
lay. xii. canonicos. ad honore dei seruandos.
ad d̄it̄. Et sic utraq; ecclesia t̄i tēpalibus et sp̄iali-
b; congrue restituta. soli religionis cultū. et iacp̄
uacare studuit.

Translato iterū parui tēp̄is spacio. int̄ tōn̄
nū archiep̄m et comitē federicū. fedus
amicie firmatū i iuce obseruantes. q̄uis t̄ine
yorabilis discordia em̄it. Contingit nāq; que-
rā archiep̄i militē. ip̄i comitis curiā adire. que
comes q̄z d̄i t̄iminationū arguens. sine cōst̄ie-
cia archiep̄i cepit. et captū i iuidis posuit. Quo
audito tōn̄ archiep̄s p̄t̄anto reuolare. in amot̄
duos ip̄is comitis milites captos. i custodia tenu-
iussit. his itaq; pactis. p̄fatus consil̄ suozis
ip̄e ductū. que d̄i archidoni. p. crescomatē.
cui p̄uicere ip̄is comitis t̄ie regim̄ cōmissum
erat. uiolenter inast̄. eūq; captū i iuidis pos-
uit. i q̄ d̄i castro suo firmissimo tenuit. postq̄ u
tā excreabile fuit. archiep̄ et ecclesie sue inotuit.
iuxta canonū reglām. p̄t̄m̄ comitē q̄m̄ det̄m̄
i iunia satisfaceret semel et t̄m̄. t̄tio uocauit.
s; qm̄ t̄ciens uocato. satisfactē d̄t̄p̄sit. tōn̄ ar-
chieps cū uniuerso ecclesie d̄uētū. publicā excois

De discordia ap̄ol̄ep̄i et comitis. ff.

in illu pult. Q. facto. comes pna duct.
 ante respuit. Thabito cum archiep. colloqo. ar.
 chieonum que capti tenebat redidit. postea u.
 in pntia archiep. r. omi canonicoz satisfactur.
 ad matre suam eccliam q. offendit humilr uen
 it. primu p. compositone saclegu. obliues salin mo
 re patrie dedit. t. inde p. humilitatis exhibitone.
 se ipm in pntate archiep. r. omi canonicoz q. si
 capti humilr obtulit. Dunc u. ad ampliore satis
 factone. don. archiep. cu. uniuerso uentru. comi
 te ipm dno r. pte stati archidcm tradidit. Ipe r.
 osul ne amplio tale quid dmitteret cora oib. iur
 iuranto firmavit. Restabat r. int. eos q. dda. inuis
 cillu negotiu. de lib. creatois quos pdictus
 comes inter uia r. tamaru reqrebat. un. no. tati
 ur. eos. s. inter. eoz. p. decessores ludiosa conteto
 sepissime fuat. Illa r. ca. ut. auunt. p. pua. extit.
 quare eps. tom. g. ueste. q. da. uiolentoz. mani
 bus. ap. iram. peremptus. fuit. Multi. r. nobles.
 p. eam. de. cam. truncti. siue. ferro. pempti. damp
 nu. corporis. r. pecunie. detrimetu. passi. sunt. Et. ne
 tanti. hodu. seminaru. ampli. pullularet. tom.
 archiep. orentone. illa. pnt. diffinire. uoles. i. ca
 nonicoz. osilio. r. regis. assensu. uilla. quada. que
 iure. uacatur. pdicto. comiti. tali. tenore. d. essit.
 ut. nec. ip. nec. aliquis. de. ipis. cognatone. ul. ei.
 res. creatone. illa. siue. ill. ius. siue. r. heredita
 te. p. uilla. sauades. cu. s. hominib. i. honore
 sa. iacobi. ulter. exigeret. hoc. aut. ocambui. legi
 timo. scripto. r. uolue. regio. i. p. tuu. firmatu. e.
Gunc. tempore. u. dum. illa. supra. gerent.
 lasma. q. i. ecclia. dei. iam. diu. pullulauat.
 nullatenus. defluerat. s. de. malo. i. p. i. uentru.
 suscepit. p. et. naq. leonis. ugeru. d. uas. fuuo
 re. p. r. i. supra. sui. generis. p. tate. p. me. sedis.
 cathedra. obtines. multum. oia. uloz. cop. stione. cae.
 sue. iusticia. angere. conabat. Al. u. innocenc.
 aburte. uolentit. expul. p. p. s. habrans. adu.
 saru. p. r. attenuare. r. sua. ueri. simili. approbare.
 no. desistebat. v. q. aut. p. r. sua. tueri. orentes.
 dno. v. com. stellano. archiep. q. r. r. p. p. p. p. p.
 lena. samaceno. z. m. b. e. ap. castru. honestu. cu. ma
 gno. exercitu. militu. r. i. n. t. n. n. m. o. p. d. r. t. u. m. a. n. e.
 bur. h. u. m. i. l. i. t. a. s. d. i. u. i. s. n. u. n. c. i. a. s. q. z. a. l. t. o. d. e. a. l.
 tero. ignorabat. eode. die. simul. delegauerit.
 Anaceti. ep. senius. senioz. dei. den. fr. v. cop.
 tellano. archiep. sal. r. aplia. ten. de. p. u. d. e. a. z.
 honestate. tua. plurimu. cofidentes. firmitati.
 tue. statutu. nrm. breuit. duram. itmadu. post.
 discessu. maq. b. m. i. filu. nrm. lothru. ipatois. au.
 gusti. nos. q. subiectis. ouib. p. u. i. t. e. r. e. b. e. m. ne.

forte. h. e. t. e. lupis. rapitib. uident. exponi. de. diui.
 ne. p. t. e. d. o. m. i. s. t. e. g. m. i. n. e. m. a. g. i. s. q. h. u. m. a. n. i. a. u. r. i.
 lu. uolue. confiteres. cu. ipis. i. urbe. m. a. s. i. m. v. n. d.
 fan. e. ut. fideles. nrm. adu. s. q. hostes. ecclie. fortiores.
 effecti. in. b. u. p. e. r. i. r. n. i. m. i. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. f. i. r. m. i. p. s. e. u. e.
 rent. Deniq. postq. eos. nrm. corporali. p. s. e. n. c. i. a. a. l. i.
 q. d. u. i. t. e. n. s. a. u. i. m. u. t. f. i. l. i. y. n. r. s. a. d. n. o. s. t. u. i. o. z. r.
 facilioz. p. t. r. e. r. e. t. a. c. c. e. s. s. u. s. r. l. a. b. o. r. a. n. t. e. s. o. p. o. r. t. u. i. s.
 solacis. confoie. possemus. urbe. egredientes. p. i.
 cas. p. u. e. n. i. m. i. s. b. e. n. e. f. i. c. i. o. s. n. r. s. o. m. o. r. a. n. t. e. s. q. u. e. a. d.
 honore. ecclie. p. t. i. n. e. n. t. p. e. n. s. i. o. p. a. m. o. n. u. m. a. u. t.
 qm. elapso. tanto. temp. e. s. t. a. t. u. r. i. c. o. l. o. m. i. t. a. t. e.
 tua. n. l. l. a. m. n. b. c. e. r. t. i. t. u. d. i. n. e. r. e. d. d. i. t. i. s. t. u. t. g. t. u. e. d. i.
 lectois. affectus. e. n. g. a. m. a. t. r. e. t. u. a. e. c. c. l. i. a. r. o. m. a. n. a.
 appareat. p. e. x. h. i. b. i. t. o. n. e. o. p. i. s. i. d. i. p. m. f. i. u. e. a. s. d. e.
 m. o. s. t. r. a. r. e. a. d. h. e. c. f. i. l. i. u. n. r. m. l. a. t. o. r. e. p. s. e. n. c. i. u. d. a. s. t. a. l. d.
 qui. sa. c. r. e. c. e. c. l. i. e. a. d. i. n. v. u. f. i. d. e. l. e. x. i. s. t. i. t. d. i. l. e. c. t. o. n. i. t. u. e.
 a. t. t. e. n. a. c. o. m. e. d. a. m. u. g. n. i. t. e. s. u. t. p. b. i. p. e. t. r. i. r. e. u. e.
 r. e. n. t. i. a. r. n. i. m. i. c. a. r. i. t. a. t. e. l. e. n. i. g. n. e. r. e. c. i. p. i. a. t. r. e. i. i. q. l. y.
 o. p. i. t. u. e. n. t. a. u. r. i. l. i. a. s. u. b. m. i. n. i. s. t. r. e. s. v. a. t. a. p. i. s. i. s. d. o.
 n. o. m. a. s. m. a. n. i.

Anacl. eps. senius. senioz. dei. den. fr. v. b. n.
 iacobi. archiep. sal. r. aplia. ten. p. p. r. n. i.
 ma. caritatis. dilectone. qua. p. s. o. n. a. t. u. a. d. i. l. i. g. i. m. o.
 z. ab. ea. u. i. a. s. s. i. m. d. i. l. i. g. i. n. i. c. h. o. m. i. n. i. s. c. r. e. d. i. m. o. s. e. d. i. s.
 a. p. l. i. c. e. l. i. t. a. s. t. i. a. m. f. r. e. q. u. e. n. t. i. t. e. s. t. e. s. t. i. n. a. u. i. m. o. s. f. i. d. u.
 c. i. a. r. e. r. e. t. a. l. e. h. a. b. e. t. e. s. q. r. t. u. i. s. n. o. s. s. e. p. i. e. p. l. i. s. r.
 n. u. n. c. i. a. s. u. i. s. t. a. r. e. d. e. l. e. r. e. s. d. e. n. i. t. u. f. i. i. x. p. o. a. n. i. s. s. i.
 m. e. n. e. s. a. m. o. q. u. o. c. o. r. p. o. r. e. r. e. t. e. n. t. o. n. u. l. a. a. t. e. a. l. i. q. d.
 s. u. s. c. i. p. e. r. e. r. e. s. c. r. i. p. t. a. m. e. r. u. i. m. o. s. p. i. n. t. e. n. o. s. h. e. z. i. h. i. s.
 p. l. u. r. i. m. u. a. d. m. i. n. i. s. t. e. s. a. l. i. q. d. u. l. u. d. o. l. e. a. m. i. n. t. a. m.
 r. e. s. t. i. t. u. i. m. o. s. q. n. r. i. t. o. r. e. n. r. i. s. l. i. t. a. s. u. i. s. t. e. n. t. e. s. r. d. e.
 h. i. s. q. u. e. p. e. n. e. s. n. o. s. a. c. t. u. s. u. n. t. u. l. a. g. u. n. t. a. c. e. r. t. i. o. r. e.
 r. e. d. a. m. o. s. s. i. q. d. e. p. d. i. s. c. e. s. s. u. l. o. t. h. i. q. u. e. s. i. c. i. a. t. e. a. e.
 d. i. m. a. c. e. p. i. s. s. e. d. u. i. u. n. a. n. b. i. t. a. t. e. c. o. o. p. e. r. a. n. t. e. n. o.
 s. i. n. e. m. u. l. t. a. s. t. r. a. g. e. s. u. o. z. i. g. n. o. m. i. n. i. o. s. e. s. a. t. i. s. a. c.
 t. u. r. p. r. e. r. e. d. u. r. c. o. e. g. i. m. o. s. h. e. r. e. s. h. a. r. c. h. a. s. q. u. e. i. n. t. r. a.
 p. u. r. u. z. n. o. z. r. o. m. o. s. i. n. p. i. m. o. f. i. a. t. o. n. i. s. s. u. e. n. i. t. o.
 i. n. t. u. l. i. t. o. d. e. r. o. i. e. u. r. p. p. l. o. r. e. c. l. a. m. a. t. e. q. m. i. u. r. t. e.
 m. a. n. e. n. o. p. o. t. u. i. t. n. a. u. i. g. i. o. p. i. s. a. s. r. e. n. o. c. t. e. o. f. u. g. i. t.
 i. b. i. u. i. u. e. n. s. u. t. a. u. m. q. z. m. i. s. e. r. r. i. m. e. l. a. t. i. t. a. t. n. o. s. p. e. r.
 t. e. i. g. u. m. a. u. m. f. i. l. i. b. u. s. r. f. i. l. i. u. s. n. r. i. s. e. p. i. s. p. b. i. s. a. c.
 d. i. m. b. c. a. r. d. i. n. a. l. d. e. r. o. u. r. b. u. n. i. u. s. o. r. p. p. l. o. q. n. b. s. i. c.
 a. b. i. n. i. c. i. o. f. e. a. t. i. n. d. i. u. i. d. u. a. c. a. r. i. t. a. t. e. c. o. h. e. r. e. t. s. a. n. i.
 r. p. s. p. e. r. e. s. u. m. o. s. o. l. l. e. p. n. i. t. a. t. e. s. p. a. s. c. h. a. l. e. s. a. n. t. i. q. u. a.
 p. r. e. c. e. s. s. o. z. n. o. z. o. s. u. e. t. u. d. i. n. e. i. l. a. t. i. n. s. i. p. a. l. a. n. o. i. n.
 o. m. i. b. u. s. a. u. i. t. a. n. i. s. n. r. e. p. a. t. r. i. a. r. c. h. i. s. c. u. a. l. i. u. s. a. n. n. i.
 f. e. s. t. i. u. i. t. a. t. i. b. q. u. i. e. t. e. a. c. p. a. c. i. f. i. c. e. h. o. n. o. r. i. f. i. c. e. a. c. t. e.
 u. o. t. e. p. e. g. i. m. u. s. v. a. s. i. l. i. c. a. s. s. a. i. o. h. n. i. s. r. s. a. p. u. l. i.
 a. p. l. i. c. u. i. q. u. i. b. d. a. m. u. n. i. c. i. u. c. i. s. a. l. i. u. s. q. u. a. l. i. a. d.
 u. e. n. t. u. l. o. t. h. r. i. i. i. n. i. m. i. c. i. n. r. i. i. u. a. s. e. n. t. e. r. e. d. e. q. u. i. b.

multū glialuntur. nup̄ recepim⁹. 7̄ in potestate
nrā tenemus. Illos p̄uvs nros̄ leofranapine. 7̄
unū fr̄em ei⁹ cem. qm̄ terti⁹ p̄omptiose ad om̄e
flagitiū audacissimus. cū uiris belliaosis. fere
numero sexaginta. subruina cuius ecclie am
punari qm̄ de nocte suffocentur. obitus ē 7̄ ex
tinct⁹. fidelū nros̄. p̄cipue h̄m̄i filiū nri. F. Sici
lie regis auxilio. de medio ecclie pendī grām
funditus extirpare disponim⁹. Nā ita eos iclus
os uirily obstruem⁹. qui aut se de primo nris
manib⁹ redent. aut sic iam dixim⁹. mōitū inte
ribunt. In his ḡ omib⁹ dilectissime fr̄. largitori
honorum oīum. dño nri p̄riter ḡutes dignas
exsoluens. 7̄ inimicorū m̄dicia. p̄dita tibi sapiāte
spuens. dñi om̄ip̄tem exores. ut in p̄fectū nri
uideant celi nri. 7̄ statum tuum 7̄ bonā qm̄ erga
nos uoluntate 7̄ animū gens. tuis ad nos mis
sis. 7̄ platore p̄sentium frequenter eplis. 7̄ p̄
alios nuncios dirigas. ne iuxta dictum apli. mag
diligere. q̄ diligere uideamur. Dat̄ latāni. x. k.
mai. *Capit. v. 7̄ de am̄i 7̄ de solutione eorū.*

Notum 7̄ q̄ plurib⁹ manifestū ē. tōnū. v. cō
p̄stellane sedis archiep̄m. bernaldū a p̄mū
helie. ap̄uero magna cū diligentia nutritūisse 7̄
eruditūisse. 7̄ eos tante dilcōnis grām amplecti. qd̄
atq̄. s. bernaldo. adiundis multis utilibus 7̄ hone
stis ecclie b̄i iacobi beneficiis 7̄ honorib⁹. thesauro
no cōstituto. alterum uero p̄tium. s. helie 7̄ archi
diōnum. 7̄ p̄dite ecclie ex insperato ordinauit ce
cunum. S; ut p̄uicis m̄tra restiguntur. tantū er
ga eos exhibuit dilectōnis affectum. qd̄ q̄ factu
tus ul̄ dicturus ēet. eorum sp̄ulr̄ consilio 7̄ arbi
trio cōmittere festinabat. Bernaldo 7̄ que p̄ alius
minibilr̄ diligebat. cancellariā. consilium. famili
aritatem. p̄uicē 7̄ amorē regis dñi. a. comitū q̄qz
7̄ ei⁹ p̄ncipiū cōtulit honorifice ut habet. sp̄ual̄ uelū
ti confidens sp̄uali p̄ter i filio. p̄dicto 7̄ enī archi
ep̄. tanta ab om̄ip̄nti deo erat collata p̄restas. q̄
7̄ capellaniā 7̄ cancellariā regis sibi possidentā ob
tinebat. 7̄ de om̄i cure eliatu. p̄uelle suo ordina
bat. Qui cum in tanto dignitatis honoris culmine.
se eē conspicere. flatu sup̄bie tumesceret. q̄b̄dā
machinatōnib⁹. de canis iurbe. bernaldū i regis ai
ria. ambo osanguinei. om̄ib⁹ q̄b̄dāqz p̄tānt m̄is.
q̄dā m̄tra 7̄ i uenientia deo latent machinati sūt.
iam contra eum elatōnis colla crebro erigentes.
ut aut archiep̄ tā exsecrabil̄ machinanti facinō
paulatī pullulante. dieturali manifestatōne in
notuit. ḡm̄iter colant. eorū p̄ci⁹ stultis 7̄ mani
b⁹ cōuens opinionib⁹. quib⁹ agnitis. 7̄ sepissime

aio reuoluntis. cordie expectabit. 7̄ si uis eos tam
honestissimi nutriti 7̄ accepti beneficii memoria.
ad em̄atōnē 7̄ correctōem leuit̄ reuocari. S; q̄ abli
ca uerfuaa. homini ad suadendū blandiri nō desi
nit. eorū p̄tholor. frequēti ac manifeste exirent su
p̄bia. his itaqz gestis. cōtingit archiep̄m ad regem
cū eo requib̄nā que sibi emerferunt tractaturū
carrionē uisse. ibiqz bernaldo cōsulto p̄cepisse.
ut cancellariā q̄ ei p̄ fidelitate 7̄ seruitio. tenēdā
redent. sibi sine dilatōne p̄leret. 7̄ ad eccliam b̄i
iacobi que eū dimūat 7̄ honemūat regis. om̄ip̄
tenti deo 7̄ p̄fato aplō. cum ceteris p̄sonis. fidelr̄
seruire studeret. hoc enī m̄. 7̄ cordis ei⁹ abscondita.
7̄ fidelitatis debita. iā penitus patefieri cupiebat.
Bernaldo ū male opinionis cōsult. 7̄ tante fraudi
ut erat cōmentor. h̄c audiens. tristissime tulit. 7̄
ab eo inducias ad accipiendū consiliū quid inde
facturus ēet postulauit. iā apte de mōstrans. q̄
postea rei euentus experimento ueritatis p̄lu
uit. Interea trium diez̄ iuocis habitis. notos 7̄
amicos suos sūmo ope rogauit. ut eorū cōsilio 7̄
auxilio arege impetraret. q̄ 7̄ cancellariā 7̄ om̄e
q̄ sibi tederat archiep̄. cōt̄ ei uelle possideret. soli
deo 7̄ regi grām actōnes relatur⁹. Interuenientib⁹
quum rex aliq̄ tūlū assensū impies. ad archiep̄m
duos legatos albertinū. s. 7̄ femadium iohannitā
eum ex parte sua rogatus cōtinuo duxit. q̄tan⁹ ter
naldo cancellariā nō auferret. 7̄ eū q̄ meli⁹ amore
dilexerit. deinde diligeret. archiep̄s uero p̄uide
ut erat sciencie. subdolas bernaldi machinatōnes
aperte ac manifeste iā operens. eis hūm̄i redisse
phibetur respōsū. Qd̄ si regie placeret dignitati.
cancellariā qm̄ bernaldo tenēdā cōmiserit reaper.
7̄ de ea q̄ operens 7̄ honestū uidet. iuxta cōsiliū tue
ue suū postea ordinaret. Rex ū uidens archiep̄m cō
stantie ac mōnōnis munire p̄sequente. se ad eū in
ad claustrū sc̄i zoily ip̄o die p̄misit. bernaldū ad
satisfactōnē 7̄ ad ei⁹ amorē 7̄ seruitiū ducturū. cō
stituto ḡ die. rex comitib⁹ ac p̄ncipib⁹ suis glōse
cōmittis ad archiep̄m sic p̄dixit uenit. 7̄ eum be
nigne ac reuerent̄ ad uicōnē posuit. utpote agnos
cere diligent̄ affectas. unū q̄ int̄ eū archiep̄m 7̄
bernaldū. discordiāe seminariū eē uidebat euenit.
Ipe enī ordine cōsideratis. que ab ip̄a puercia erga
bernaldū archiep̄s exhibuerit. 7̄ q̄ p̄ci⁹ amore sus
tulerit nō modicū mirabat. unū int̄ eos hūscem̄
dissentio. tā i opine subnepserit. Cui archiep̄s ip̄
sū rei ordinē. q̄ p̄dita dissentio oreretur. senatum
ap̄ire uoles. que dā sibi de bernaldo. n̄ aurb⁹ papie
ta ne dū credenda. eē dicti mōstrat. Que cū uulat

7 sine scandalizatiōe experiri . 7 eū ab errore ad
 unā salutis 7 emendatiōnis reducere uellet . nllm
 tū utiē 7 sine offensa experientie 7 emendatiōnis mo
 di eligere arbitratuſ ē . q̄ dāta iei manu cancella
 ria . ad eccliam suā reuerso . deo eiqz glorioſo aplo . de
 uota mente famularē . Cū uero cū rex archiep̄m . tū
 iuste ac nōnabilr locutū fuisse agnouit . bernal
 dū seorsum dixit . 7 eū ut res postea ofessō ē . talib
 fertur ūb conuenisse . Quanto dilcōnis uinclo ar
 chiep̄s te amplex⁹ fuit . q̄to dudu amore ducant .
 7 que 7 erga te exhibuerit . 7 que pte huiusqz tole
 merrit . nullo hyspaniarū angulus ignoat . q̄
 p̄p̄ iustum 7 osequens ē . te ei humilr semp obe
 dit . 7 ab ei seruiuo 7 fidelitate . nūqm occasione
 aliqua . uelle animū remouē . Cia ḡ ad p̄torum
 memoriā animū reuocans . redi ad integrū . 7 ad
 seruitiū 7 uoluntatē ei d̄requēdā . humilē 7 obe
 dientē . ubiqz potueris te p̄senta . Ego enī qd̄ tā
 to 7 tam honesto uiro libalr contuli . sine cū aufer
 re . 7 te contra eū nullo m̄ ualeo manutēne . Ber
 nald⁹ undiqz se nōnabilr ē uictum . 7 q̄ pectore
 uersabat . multo alit̄ qm̄ putauerit euenire cog
 noscens . cum rege ad conciliū un̄ exierit . nō mo
 dū tristis reuerso ē . 7 dnm̄ suum p̄stellanū
 archiep̄m . in p̄sencia regis . eiqz comitū 7 baronū .
 q̄ntecum quoz ecclie beati iacobi canonicoz q̄ ibi
 ad erunt . illi honoreſ cancellarie . s̄ . iure p̄tinuſ i
 uestiuit . de inde archiep̄e sic iuste 7 honorabilr in
 uestitus . om̄nicatō f̄m̄ suozum consilio . eidem
 bernaldo p̄ngatiuā illā cancellariā uidelicet ad
 temp̄ comisit . 7 sic contouerſie illi uarietati p̄
 uelle suo finem inposuit . **De eodem .**

Taḡ te inimicis uictoria . 7 regis gr̄a habita . tōn
 v . compstellanus archiep̄s . ad p̄p̄ honestissime
 reuerso ē . bernaldo 7 multis aliis ecclie sue p̄son
 is . pulchre 7 alacriter secum redeuntib⁹ . Rex t̄m̄
 sic iam consilio suoz baronum dispouent . cum
 magno 7 innumerabili comitū . p̄ncipū . militum
 q̄qz 7 peditū exercitu . sup̄ sarracenos i expeditiōē it
 suum imperialr duxit . Qui de inde p̄singlā re
 miniscens . que bernald⁹ contra dnm̄ suum egit
 s̄ . quib̄dam eū bernaldi inimicis suggerentib⁹
 p̄iusto 7 sibi nimis utili . bernaldū eē capiendum .
 censuit . parti q̄a contra dnm̄ suū grauit̄ ennuat
 sup̄bient . ut sui erroris 7 sup̄bie p̄cū agnosceret .
 partim ut eū ab oī q̄ uidebatur hūc totalr ex sp̄
 liaret . q̄ ad effectū ductum ut q̄ t̄cā obtans . ar
 chiep̄e quēcū suū p̄ncipem 7 p̄restatē fernadum
 iohannitā statim p̄misit . ut bernaldū sine dila
 tōne capi . 7 eū ei pecuniā sibi p̄sentari facer .

p̄ tam p̄ parte ecclie castello honesti . 7 om̄ib⁹ beati
 iacobi honoreſ q̄s ipe habebat . cū sua integritate
 imanu dnm̄ archiep̄i de uitis . hunc 7 addidit . q̄
 siq̄ inde archiep̄o contrū ul̄ i cōmodū unq̄ acci
 deret . ipe sustineret . 7 hui⁹ rei qm̄ fieri mā dabat . ac
 tor 7 concessor . semp̄ existeret . timēs ne huc occasio
 ne inuenta . q̄ fieri iusserat . archiep̄s facere negli
 geret . Qd̄ cum archiep̄o ostensū fuisset . moleste
 tulit . 7 illd̄ se eē futurum oīno negauit . Rex at
 uicens q̄ fieri p̄perat in nullo opletū fuisse . tres
 nuntios singulis uicib⁹ succedent̄ ad archiep̄m
 misit . id̄ ipm̄ q̄ p̄ior dixat 7 affirmauat . iam ac
 7 magis efficaciter dicentes 7 affirmantes . Qd̄
 cet audiuisset . 7 eorum relatōne iussu euelle regis
 sibi p̄nter inotiuisset . tam̄ nūdm̄ q̄ p̄p̄
 misit fecit . bernaldo fecisse ostens⁹ ē . Nō p̄ lōgū
 teniqz temp̄is . reuicens q̄ fieri mandauerat
 nequaqm̄ f̄m̄ fuisse . nimia d̄motus ira ad archi
 ep̄m̄ ueni legatum n̄ lōge p̄ quos miserat q̄ntum
 remisit . iam nō solūm̄ p̄cipens . s̄ ei terribilr qd̄
 subsequē minans . huc scilicet q̄ n̄ bernaldū eo n̄ q̄
 p̄nuncios suos q̄nques ei iam insinuauat . cap
 tū in custodia p̄neret . eū eū bernaldi pecuniā
 usqz ad nouissimū quadrante ex suo ipe p̄soluer .
 7 aliud forſitā p̄i manere nō dubitaret . ut aut
 archiep̄s sibi 7 sue ecclie magnū 7 sine remedio pe
 riculū 7 detrimētū agnouit iminē . n̄ regis p̄mis
 erſeq̄r uoluntate . tristis t̄m̄de 7 nimis iust⁹ b
 bernaldū t̄cā eo decanum ei d̄ sanguineū capi . eos
 captos . honoreſ 7 reuerentē fec̄ custodiri . Notā
 dū tam̄ pecuniā nō alia de cā captū fuisse . licet lat̄
 7 i quib̄dā manifeste mutaciones contra dnm̄ suū
 egisset . n̄ q̄ t̄cā eo t̄p̄e ciuitas que aliq̄ tūlū turbata
 erat . eiſ d̄silio 7 machinatōne magis turbaret .
 7 cōtra dnm̄ archiep̄m impetiose d̄moueretur .
 postq̄ enim contra se nllm̄ ciuū ipe t̄cā de eoz
 p̄tione ortum fuisse cōpit . decanū p̄m̄ soluit . 7 eū
 honore 7 om̄ib⁹ suis reb⁹ integre 7 laudabilr iuel
 tuit . **Item de eodem .**

Itea nō multis euolutis dieb⁹ . dnm̄ gurtone
 romane sedis cardinalē 7 legatū accidit p̄stella
 uenisse . 7 archiep̄m cū magna indignatiōne ad mi
 tōnem p̄suisse . ut p̄te scire uolentē . ē tam̄ iniquū
 7 tā periculosū genus culpe . fieri p̄miserat . p̄senti
 cū forma 7 exemplū aliis eē debuerat . Cui archi
 ep̄s hui⁹ culpe sic erat exp̄s . ulū respondens fronte .
 id̄ facti cū acardinali anguebat . nō suo s̄ regis
 consilio 7 instinctu sic supra scriptum ē f̄m̄ fuisse .
 7 anullo n̄ ab eo emendari posse i p̄sencia cardina
 lis coram om̄ibus affirmant . Denique utriusqz

Be

pms sermonib' int se collatis. ad regē se tūm
 pmissit. et cum eo posse laborare ut lernaldus a
 captōne solueretur. Qd cum regi dixisset teum
 ut lernaldum solui mandaret multis precib'
 rogatus. rex multū iustus. iussit lernaldum
 in manu munitionis uallibuentis epi ilico rōi.
 et fidelē custodiri. affirmans nec p archiep'm.
 nec per cardinale. nec p aliquē aliū. h' p se p
 sū. unq' solutum iri. h'p enī turpe et inhonestū
 putabat. rogatu et precibus alteri. illū eē solue
 dum. n' sola sui g'm qui eum capi iusserat. ubi
 aut iussum et uelle regis nisi ipē p'p'ent fac
 tum fuisse nō longe p' ap'faro cardinali legio
 ne conalium celebratum ē. et in eo iudicatum.
 quatinus dñs archiep's lernaldum omib' que
 in captōne amiserat inuestiret. et sic iustitū
 p canonico et d'ico suo iuste et canonicē i eccl'ia su
 a iudicaret. Qd simul hoc uelut iudicatum et
 laudatum fuerat. archiep's plenum comple
 uisset. licet omēm lernaldi pecuniam. que
 ei ablata fuerat. rex callide et ingeniose habui
 sset tamē sicut pius et misericors pater. lern
 aldu sibi reconciliauit. et omib' illius qui
 secundum p'ceptum cardinalis rei' cōciliū in
 uestiri debuit. eū fidelē ac inuēnsibilē in
 regnauit. hui' demq' rei sic sine habito. oīs cō
 trouersie et uarietas. omisq' discordia. atque
 cōtemprio que int eos fuerat ut sup' d'ctū est.
 ita se tam atq' sopita ē. ut etiam ipē lernal
 dus uilim p' deum patrem ac dñm. sibi cognos
 ceret et affirmaret. n' tonum d'ictū cōp'stella
 nū archiep'm. ut ipse ad memoriā reducentem.
 omnia que sibi apuena archiep's exhibuerat
 beneficia. **Carta cōmutatōnis.**

Ego fernandus comes. fili' comitis dñi
 petri froylati. et dñe uniche froylazi. et oīs
 uoy meā. ubi dño. v. op'stellane sedis archiep's
 et d'icis et canonis eīdem eccl'ie. facio scripturam
 cōmutatōnis. et certū firmitatis et cōmutatōnis.
 de mea p'rtōne eccl'ie scē marie de munsimorte.
 eccl'ia et de alia p'rtōne scē plāgū de lenes. unī iā
 habetis aliā p'rtōne de sorore m'a enyemena
 petri qm p' remedio aīe sue beato iacobo ap'lo
 redit. Quam si q'cē predictā nūm octauā. cum
 omib' ad uindōnibus et restatōnibus eadē. ubi
 cumq' iuenire potueritis. p' oīs suos antiquos

terminos. et cū omī creatōne in mōte et iama
 ea et ualeyron. et tū de noxia. et in auari. et
 i p'rtōmaris. et scō iacobo usq' ad mare. q' ha
 beo de successione matris mee tōne uniche. et de
 auo meo comite tōno froila arias. et de atano
 meo anstetwzi. et diuisi cū frīb' meis ueremū
 to petri. et comitissa dña lupa. et cū sobno meo
 sanio sanq'zi. qui acceperunt suas p'rtōnes et
 diuisiones in aliis terris et ego sol' accepi totā
 istā. Et in corā oī conalio p'sentib' ill'. cōcambio
 ubi et cōmutatō ab omī integritate. p'nulla
 unī p'p' et hereditate. uocata scā colalia de lube.
 et scō tyro. et scā marina. et scō petro de ceruales.
 cum omib' aduindōnibus et appendiciis suis.
 p' .s. homines uillanos utriusq' sex'. q's mi
 di retineo ad p'pullandū illā meā uillam sa
 uardes. ab hac p'senti die et deinceps. habitis.
 possidatis. et omē uelle ur̄m de his omib' que
 ubi et. faciatis. uos et omēs successores ur̄i in
 p'petuum. Siquis aut' q' fieri minime creto.
 contra hunc scripturā cōmutatōnis et certam cō
 mutatōnis. aduindōndū uenerit ul' uenero.
 quisq' fuerit. parat ul' parā ubi archiep's tōno
 v. et d'icis ac canonis eīdem eccl'ie ul' uici ur̄e.
 eandem hereditatē et creatōnem duplatā ul' tri
 plātā. et sit excommunicatō et maledictō. et exsolu
 at ubi ul' uici ur̄e. v. auri talenta. Et hoc nūm fac
 tum semp' sit firmū. facta cartula cōmutatōnis
 in nō octobris. Era. i. c. xxxi. Ego fernandus
 comes. q' sponte et cōmutatō. et cōcambio. p'p'
 robore confirmo. Comes tōn' munitio p' cōf'.
 Comitissa dña lupa cōf'. Veremū' petri cōf'. Sāc'
 sandyzi cōf'. Unicha petri cōf'. Comitissa dña
 geloyū petri cōf'. Iduana petri cōf'. Albas tō
 n' suari. regnes cōf'. Albas tōn' martin' de moy
 nime cōf'. petrus gimerici cōf'. Iohānes gimi
 erici cōf'. froila atana cōf'. Saracen' munitio
 cōf'. Arias munitio cōf'. Guntalu' munitio cōf'.
 Putene' albas monasteriū an altaris cōf'. pet'
 albas monastū scā martini cōf'. Iohānes albas mo
 nasteriū scā petri de foris cōf'. pet' albas de mo
 loncio cōf'. Veremū' uallibuentis archiep'is
 cōf'. Guntalu' p'or. de nememo cōf'. Alort' ab
 bas de uillar romazi cōf'. **hoc ē plan sup' scriptas et**

Era. o. c. lxxi. et q' . xv. **colmelos. s. m. d'it**
 h'is nouibus. Ego comes fernand' petri more.

ai filius et filiarum meis. Et omnis uox mea. ubi non
 no. v. ter gratia sancti iacobi archiepiscopi. et dicitur eadem ecclesia.
 ubi uari uir. facio per me et placitum firmissimum super
 scripturis et uelocis de sancta maria de transmonte. et
 de sancto pelagio de lenes. etiam de terra matrone ibi in
 transmonte. et amalea et ualeuon. et in sancta yna de
 noia et episcopi marcos. et de sancto iacobo usque ad mare
 que in euenerunt in diuisione et partitione inter meos
 fratres et sorores. quos ubi cum communitate et concubina.
 per hereditate et ecclesiam et aratione de luire. per. et. uil
 llanos quos in reseruo ad populandum mea uillam
 de saures. unde dam ubi illas scripturas quas ha
 temus. et de super factio hoc placitum. ut si magis iue
 nire potuerit. de m ubi fideliter. et si iuenire non potuerit.
 et aliquo tempore iuente fuerint. aut ubi de m aut i
 ualite contra uos habeant. et sine uoluntate distant.
 Quod si mentio facta fuerit et plenam non compleuerit. pariter
 ubi uari uir q in intentione miseris duplicati. et de su
 per. et. talenta auri. et hoc scriptum super sit firmum. Ego
 comes fidenandus et omnis uox mea. hoc in m factum est.
 petrus gutierrez of. Sanctus lanchizi of. Comes
 munim of. Comissa dña lupi petri of. Veremus
 petri of. Suar albas amensis monastii of. **De**

Virtu uir q tempore dñs apostollan. **petro infanzone**
 qm pitione ecclesie sancte marie de transmonte. uelicer
 re ualib' partib' quartae. ubi. integram ad dei et sue ecclesie
 honore apertio infanzone et tempore in uero ierlima.
 puit et sagaciter impetravit et p confirmada testam
 ti uocatione. in. marthas puri angeli ei i uoluntate
 caritative et alacriter concessit. Subera. of. c. **De**

De xxvii. et q. viii. hls debus. **morre bernaldi.**
Pacifico itaq; compositano archiepiscopo ai bernal
 di et finitio inter se uniuersis culparum odium. p oia
 q bernaldi fuerant. sic paulo ia super memoria
 uim. uiri suo restituta et fideliter integra. statim ipse
 campanias i auspicio inuauit partes. et statu superbie
 sic pus tumens. dnm apostollanum. omnib' mns ocul
 te ueni amicaliter et impugnabat. Et tam oia que
 bernaldi de archiepiscopo alio ferebatur. paulo uobio os
 falsa rno ua ee estimabant. Cuiq; celeri cursu b
 gos uenisset. adhuc erga archiepiscopum corde turbatus.
 i eadem ciuitate. diuino interueniente iudicio. ph
 tolor. mortis debitu p soluit. **vnus compositellanus**

Inocencia eps seruus eps tempore misit nuncios ff.
scuoz rei. vni fca. v. compositellano roma. et has liras
 archiepiscopi. sal. et aplici ten. Capi filii dno apostollano
 inde retulerunt.

matris sue in eadem parte oblunsa. no debet.
 mirari no desitum. qm tanto tempore sancte romane ecclesie
 ministrare solacia distulisti. Verumtamen qm diu
 sis accipitombus in eam te fuisse accepim. qd
 no uoluntate. sed necessitate factum est. ex aplica mansu
 etudine indulgem. Credim' enim. qm tantus est
 feruor tue dulcedinis. ut si temp' et facultas tibi
 sub peteret. pfecto michi de ecc' romane ecclesie. qd
 tua liberalitas no suppleret. Affectum g' tue cari
 tatis p'ensi' attendentes. p'uenis ad uocatione
 tua ubi transmissis. gratias referimus. oragis
 et enim uoluntate qm facultate attendentes. p
 recessoz m'ozum inherendo uestigijs. psonam tu
 am uera in xpo caritate diligim'. et uolum' hono
 rare. Et si qua forte emerlerint. qm mundus in
 maligno positus est. et homines p'ui snt. q honori bñ
 iacobi ul' p'one tue contine nitant'. nos pfecto pi
 uati sumus. et que t' aduersantur aplica auctori
 tate repellere et eos qui eundem locu bñ iacobi dilig
 unt. affectione paterna fouere. Qua magis int' e. ma
 in bñ petri seruiuo et amore p'sistere. ita te uotu
 et humile bñ petri filiu' in omib' exhibere ut mag
 ac mag' itius opportunitatib' exaudiri a sece apli
 ca. et honorari merearis. **vat p'is. hec sunt liras**

Ven patri dno **salamanticensis electi ad dnm**
 suo. v. compositellano archiepiscopo. berengari **dyrell.**
 archiepiscopus et imperatoris cancellari' salute et obe
 diencia. Notu sit paternitati uestrae. me a salaman
 ticensi cleu et p'plo honorabilr susceptu. et ite cano
 niceq; electu fuisse. p'sente archiepiscopo toletano cu
 duobus ep'is segobienfi. s. ac stemorenfi. q's me
 cu imperator illuo miserit. Restat g' ut die certo
 ad uos uenia ordinand' et secumq; aut si forte
 negotio aliquo erigente ad partes n'ns appiqua
 uentis. liris uestris in notificare curetis. **val.**

Reuerentissimo **hec sunt liras electi et p'li**
 dno suo. v. compositellano **salamanticensis ecc ad**
 archiepiscopo. clerici salamantenses **compositellanu destinare.**
 et p'plo sal. Ne unum lateat q in fecim' p'uiticia.
 ubi notificare rectum ee dixim'. nos comi beren
 ganu archiepiscopi. et ipatoris cancellanu elegisse
 iuste et canonice. que nb ipentoz misit cu toleta
 no archiepiscopo. et duob' ep'is segobienfi. s. et stemore
 fi. istud aut id eo fecim'. qm ille petri i electe
 sua minime diste aut' defecerit eundeq; ecclesie re
 gende in uile p'sh ee agnouim'. Inau' quoz be

berengarii iuxta electionem iam preteritis omnibus ad nos
fuerunt. Legionem ipsam imperatori. cardinali.
toletano archiepiscopo petuimus que concessum nobis
tradiderunt. Sed quod comitis petri lupi timore tunc
ausi non fuimus. in misericordia diuina pietate per
fecimus. hunc ergo uirum mittimus paternitati. quam
ipsum benigne suscipiente ordinatis et secretis.

Uirum toletani ad compostellanum.

Rad utinam ipse primas hispaniarum. tole-
tane sedis archiepiscopus. cum coepiscopo. p. segobi-
ensi. et b. zamorensi tunc. v. compostellano me-
tropolite. salutem et dilectionem. oluio actum sit
in uera salamanticensi ecclesia. sub testimonio et pre-
sentia nra. et qualiter per sua tam longa miserabilem ui-
uitatem. cum uisitauit oriens exalto. rectum
esse diximus. uere discretionem significari. que cum uere
speciali suffragance. tam necesse puenit. speciali-
uocis oporteat congratulari. Scitote itaque. quia nu-
lla interpretacione uerborum. satis uos ubi exprimere
possumus. iniqua calamitate sub qua geme-
bimus opprobrio inuenimus illam unam ecclesiam cum
uenissemus ad eam relegari ab imperatore. qui au-
ditis tot tantis incommoditatibus illi ecclesie.
misit nos ad urbem cum electo berengario. que ipsa sa-
lamanticeses elegerunt iure legionensi. per electos
nuncios. scilicet per archidiaconum. per presbiterum. et archiscolam. et cum
consensu imperatoris. et cum assensu. s. romani leg-
ati. suscepto illo amec archidiaconus erat. ad duxi-
m electum ad urbem. susceperunt eum honorifice
predicti electores. et totum salamanticese xilium. cum
hymno ambrosiano. producentes eum ad altare.
excepto quod hodie absolute simpliciter. tali et tali que m-
uobis exponere non querimus. et exceptis quibusdam per punctis
conphatis illi. qui eum sub umbra et imagine curia
pualorie et sacre lege electio in archidiaconum
et sub tali occasione bona patrimonio ecclesie possi-
derent. si uos gratias pualuit maior et sanior. nomen
ne dicamus prius. quia si affuissetis quod nos maxime
obtineremus. totam ciuitatem integrally cordare ui-
deretis. Insuper quamuis cognouissemus illam laicalem
et imaginariam electionem. non ideo non umbra esse et falsita-
tem. tam ut satisficerem intrusoribus laicis et absolu-
te simplici intruso. presentium ei iudicium. in uera ul-
troriana cura. Cumque ipse in priorum uentum respon-
disset se ad audienciam egressum. quod annum et eo ap-
li se occultauerit. ad ultimum tam penitus refecit.
Ad cuius iudicium clerici et ceteris illo reprobatum. suscepe-
runt istum quem elegerant. ubi nos qui rem totam ex-

toto cognouimus. uere consulimus dilectionem. ut istum susci-
piatis et que ubi incumbit necessitas. ordinatis et co-
secretis. Val. Sigillo comorense signauimus. his lit-
teris. quia non habebimus ubi nra.

Uirum imperatoris.

Huiusmodi hispaniarum imperator. archiepiscopus de
ueni patri tunc. v. compostellano **finatas.**
archiepiscopus. sic occupacione detineri maxime. ut possit ora-
tioni uacare maxime. audistis sepius salamanticesis
ecclesie et diuina opprobrio. et calamitosa pro pastore
uiduacione. quod non aliorum quam mea ac uera certum est origi-
ne negligentia. Concilio enim legionensi cleri sala-
manticensis et populi elegantiores aliorum consensu to-
num berengarium archidiaconum ecclesie sue rectorem. in
cardinali et toletano archiepiscopo obuiare petuerunt.
quem nos ipsis uolenti animo concessimus. Quia uero ple-
nariam res tunc efficaciam. non habuit. impediendo
comite. p. lupi. tunc miserandum illi ecclesie. que propter
me edificauerit. clamore pro fere amplius minime ua-
lens. predictum berengarium familiare ut nostis. et ca-
cellarium nra. salamantica misit. uirum honestum ac
discretum. cui quocumque reformante et regente ecclesie. ut
ex ipso in uere pendi potest. utile. Cum ergo a salamantice
sub te canonice electum. uere mitti discretionem ordina-
uimus et secretum. nos autem quod et a quo mitti discretum. benigni-
ne ipsum et honorabile suscipiatis. et honorabili remita-
tis. quam cum collegio uero maxime. modicum gaudere non
debentis. hec sunt uera episcopi subscripta. que in electione
in ecclesia beati iacobi tunc tempore interfuerunt cum tunc. v.
archiepiscopo. s. lucensis. p. turense. e. auilensis. v.
comorense. **hec est unanimitas quod ipse unauit super**

altare beati iacobi.

Salamanticensis ecclesie nunc ordinandus
episcopus. subiectionem et reuerentiam et obedienciam
a sacris partibus constitutam. secundum precepta canonum.
ecclesie beati iacobi rectoribusque eius in presencia tomi-
ni archiepiscopi. v. petuo me exhibendum promitto. et
super sanctum altare. propria manu firmo. **de tabularum**

dominus in altaris facta.

Compostellanus honorem sue ecclesie summa
intentione augere et reuocare tam in prosperitate quam
in aduersitate uolens. quantum retro altaris sancti
iacobi tabulam preciosam. et obtime quantitate
laboratam. cui opus materiam superat. sicut alia
multa ornamenta prius eidem ecclesie contulit.
eodem tempore. mirabiliter incepit. et mirabili-
consumauit.

Inuencio ep

Innoentius ep[iscopu]s. **litt[er]as rom[ane] destinatas op[ost]ella**
 seruus seruor[um] dei. ven[erabili] fratri. v. no[n] archie[pi]s[co]p[us].
 compostellano archie[pi]s[co]p[us] salutem et ap[osto]licam ben[edictionem]. No[n]
 uerit tua dilectio. quia et p[ro]sonam tuam fraternam ca
 ritate diligimus. et tuis p[ro]tationibus cum honore
 eccl[esi]e benignè uolumus imp[er]ari assensum. Verum
 sciendum est quia sicut sedes ap[osto]lica alijs eccl[esi]js
 sua iura non querit auferre. ita etiam que sua s[un]t
 non debet amittere. Quia ergo sacris canonibus
 continetur. ut ap[osto]lo metropolitano quisq[ue] suffra
 ganeus consecratur. equum e[st] cognoscitur. si hoc
 ipsum in p[ro]sona legionensis electi suo ordine conser
 uatur. presertim cum fr[ater] n[oster] r[omanus]. toletanus archie[pi]s[co]p[us].
 p[ro] eo q[ui] ariam legionensem ep[iscopu]m. absq[ue] mandato sc[ilicet]
 romane eccl[esi]e cuius erat suffraganeus consecrare
 presumpsit. fuerit ab officio ep[iscop]ali suspensus. et idem
 consecratus p[ro] eadem offensa in manu n[ost]ra ep[iscop]atum p[ro]
 insignia pontificalia refutauerit. Et qua minime q[ui]
 ferat tua fraternitas. sibi uisus modi difficultatib[us]
 ius b[ea]ti petri minuendo. maturam ministrare non
 uolum[us]. De cetero filium n[ost]r[um]. p[ro] fulconem eccl[esi]e et
 tue capellanum qui p[ro]tuo honore atq[ue] seruitio in
 romano eccl[esi]a sepius laborauit. tibiq[ue] ualde fidel[is]
 et deuotus existit. tua benignitas attentius habe
 at commendatum. Cuius rei experimentum in hoc
 ad p[re]sens uolum[us] conp[ro]bare. ut in d[e]licet ea que
 de redditibus capellane sue sibi sunt astratibus
 in minuta. sicut p[ro]te r[ati]o ei dicitur e[st] p[ro]missu[m].
 ip[s]i absq[ue] maiori dulatione equa recompensatione
 restitui facias. Nos aut[em] de his que eidem contulisti.
 et deuotioni tue grates resserimus. et ut ceptam
 erga eum tenuolentiam leto et meliori fine p[ro]ficiat
 parit[er] deprecamur. Dat[um] p[er] his. vi. k. ian. **litt[er]as card[inalis]**

Sede romane eccl[esi]e **rome op[er] arch[iepiscop]i. destina**
 card[inalis]. dia[coni]. ap[osto]lice sedis **tas**
 legatus. ven[erabili] fratri et amico. v. compostellano archie
 p[iscop]o salutem. Quam frequent[er] et quam deuote. p[ro] ful
 co eccl[esi]e b[ea]ti iacobi capellanus sicut bonus et utilis
 filius p[ro]tuo seruitio laborauerit. et nos apte cognoui
 mus et t[ame]n exhibitione op[er]is potuisti plenius exp[er]
 ri. Quia igitur ratio postulat. ut q[ui] gratum ali
 cui impendit obsequium. dignum ab eo p[ro]cipiat
 beneficium. dilectionem tuam rogamus. quaten[us]
 eundem. p[ro] quia. **De conspiratione facta.**
Iter cetera incomoda siue aduersa. que in
 suis pastibus deo iugit[er] seruentibus compostel

lana p[ro]tulit eccl[esi]a .v. uenerabilis memorie. diu
 na clementia archie[pi]s[co]p[us]. moribus decoratus. nec no[n]
 uis ornatus. sustinuit plurima. et maxime .a. xix.
 ano sui archie[pi]s[co]p[us] et supra. q[ui] omnia membra sua
 exhibebat deo iusticie arma. v[er]u[m] quidam philosoph[us].
 Quia studijs imp[er]torum uiuere conantur dissimi
 les. uix in mundo ualent e[ss]e quieti et felices. hic
 itaq[ue] eccl[esi]am suam ad eo felicit[er] decorauit. et morib[us]
 instruit. ut quanto luna stellis lucidior existit.
 tanto eam p[ro]ter romanam uniu[er]se eccl[esi]e intra
 p[er]grinantis d[omi]nam et p[ro]ter alias huic consimiles. in
 cunctis dei gracia clarissime exaltauit. Nec no[n] etia[m]
 canonicos quos sine bona mougeratione totu[m] sale
 sapientie conditos inuenit. incultas eorum men
 tes umbr[e] doct[ri]ne rigauit. et quosdam sibi acquies
 centes doct[ri]na et op[er]atione conspicuos diuina cle
 mentia reddidit. hec aut[em] in comoda siue aduersa.
 predicto archie[pi]s[co]p[us] illata idcirco memorie et lit[er]is
 mandantur. ut quoniam p[ro]ter fragili poterant
 memoria. uiuaci conseruatur. littera. et successor
 es sollicite sibi caueant. quia sermone[m] gregorum
 minus ferunt iacula que ante sunt p[re]uisa. s[ed] ma
 net ambiguum. immo plerisq[ue] de claratum. eo quod
 quidam canonicorum simili zelo seducti patriarcha
 rum contra fratrem suum ut uias contra xp[istu]m
 predictum e[ss]et archie[pi]s[co]p[us] dominu[m] eoru[m] et
 patrem sp[iritu]alem deponere. nulla exigente ratione
 machinati sunt. hi aut[em] non de quibus lit[er]is canoni
 corum fuerunt. uerum hi p[ro]cipue quos pater et
 uenerande memorie. p[ro] filijs ad obtulerat. et ad eo
 honoribus ac dignitatibus p[ro]ueherat. q[ui] in p[ro]sp[er]
 itate temporal[is]. nemo eis suis ordinis in hispania eq[ui]
 pollebat. de eis p[ro]culdubio credebatur. quod nulla
 unq[ui]am ad e[ss]et status humani mutabilitas. nulla
 temp[or]is licet p[ro]lyi ad e[ss]et diuturnitas. p[ro] quam me
 moria eorum. eius excederet benignitas. Et uelut
 una ovis morbida contaminat gregem. sic prauis
 consilijs et nefandis. minor[um] canonicorum fere cor
 rupterunt societatem. Et q[ui]n hec que sub lingua colo
 se uolebant sitagere et p[ro]ficere non poterant. allici
 entes blandit[er] et fraudulentijs uerbis. maguam par
 tem ciuium. more sirenum. ad u[er]su[m] dominu[m] et xp[istu]m
 rite iudeorum et gentium in unum conuenerunt.
 ut q[ui] hi maiores consilio disposuerant. auer[er]e ef
 factum consumarent. Et sicut in xp[istu] ihu p[ro]diti
 one sacerdotes et iudei consilio p[re]celler[unt]. et p[ro]st

A p[ro]p[ri]o g[ra]t[is]

gentes consilio consumauerunt: quia farisei gladio lingue domini hora tertia crucifixerunt et gestes ope hora. vii. sic illi maiores muneribus et consilio precesserunt: et cives facto pegerunt. quos postea rei probauit exitus. sicut seriatim dicitur insequentibus. Tunc pristina iura. et iustas institutiones subvertentes legesque; noluntarias urbi imponentes. quendam ciuitatis uillicum amouerunt. ut quod suum erat iusto iudicio datum. non acciperet. nisi illi communi consilio decreuissent. Et in uno quoque die ueneris ad ecclesiam auctarium puldorum antiquitatis uocitatum. armata manu euntes cum diuisis telorum generibus reos innoxios censentes uiuificabant. et colla innocentium premebant. hoc autem ideo faciebant. quoniam sic iuramento conuicti erant. ut non solum capitalem sententiam uillicum subire fecissent. uerum etiam dominum et patrem reuerendum. secundum conspirationem aduersus eum factam. unanimiter lapidarent. Post hec iuramentum implacata palatii inuictum. et omnibus modis resistentem readere coegerunt. ut decreta sua et uoluntarias eorum leges non frangeret. et ut tempore suo manenda firmaret. data conditione ut si cives iura et omnia sibi pertinencia uolent retinerent. uina ut tunc ad uocationem archiepiscopi in concilio fierent. nisi se emendarent. pro uirum et corporis dampnum incurerent. et omnia que eum decebant. uillicus eius sine eorum aduocatione exigeret. et eonuerso. Si summus pontifex iuramentum scriptum non seruaret. ut que eorum essent retineret. uinculis pro uirum non careret. Si uero autem pontifex. iuramentum omnimodo custodiens. apud exitum immunis. et illi pro uirum sunt conligati uinculis. Quomam non pluribus de cursis temporibus. sua iura ac debita demerpsit sicut pro retinuerunt. et sacramentum iuramenti datum frangerunt. et sic inceterius exigentibus mitti. iuste incederunt. sicut dicit scriptura. Qui in sordibus est. sordescat adhuc. Quos pater clementissimus. ut doceret bonum pastorem luctis animarum inhiante. de rebus ad iugies in concilio aduocauit. ad atque ad rationem posuit. ut tanti iuramenti memores essent. et sua ei sicut iurauerant non denegarent. Ipsi autem non tantum modo sua retinuerunt. uerum etiam iuramentum frangentes. difficillime peccauerunt. Quod plurimum. Archiepiscopi nomine signatus erat. sed honore alienus manebat.

his demum pactis. sceleriter ad imperatorem euntes occulte cum eo colloquium habuerunt. et quod horridum est agitatione. ne dum admirandum actio. in mensa munerum. scilicet tres mille marchas argenti imperatori fraudulentum uouerunt. ut pater illustrissimus. et multorum in dignitum luculis. honorem amitteret. et perpetuo exilio relegeretur. Quo audito. imperator succensus plurimo auri argenti que metallo. arcessitis obtinatibus. et curie sue comitibus. de eius abiectioe et honore priuatione qualiter et quomodo. et quibus auxiliis eum expellere possent. diu sollicite tractauit. Tunc comites et episcopi presentes imperatori consuluerunt. ut per cardinalem. scilicet guidone nomine legato romane ecclesie quem iam bene uenerat. et nondum biennio transacto. hispaniam uisitauerat. cui non erat cordi impres hispanie pro decem annorum decursum uenire. sine mora et remota omni occasione dingeret. his pactis. cardinalis aplice suggerente. uillicum imperatoris uenies. occidentalem ecclesiam uisitauit. Quem imperator in cura sua honeste suscepit et de honore expoliatioe et fraudulenta archiepiscopi depositione. conuocatis curie sue familiaribus. sedule tractauit. et noctibus atque diebus longum consilium cum cardinale duxit. Tunc cardinalis percipiens intrase hoc negotium fieri iuste non posse. nisi aplice precipiente. et fametibus maioribus romane curie dixit quod intramta et tam honestam personam non auderet manum mittere. quoniam nullam causam depositionis dignam ad huc inuenerat. et licet inueniret. papa ignorante sibi commissio non erat. hoc audiens imperator. moleste sustulit. et cum cardinale consiliat fuit. ut quendam suum clericum faciendum. loso nomine nuncupatum. aplice et suis notum romam dingeret. et circa consilium pape super hoc negotio faceret. quo audito imperator. licet eum piguit. sermone ei acquieuit. et ut cardinalis dixerat. sic fieri conuolauit. Interim imperator. cardinali intimauit. ut donec loso roma rediret. uniuersas hispanie ecclesias pagaret et pastores regimen animarum tenentes. ut intererent concilio ammoneret. Cuius consilio cardinalis assensum prebuit. et pontificatus atque archiepiscopatus. nec non tabernas curare cepit et post compositellam cum magna pompa. et longo ordine famulorum intrauit. Ibi que. xv. dierum spacio mansit. et archiepiscopo serenissime memorie dig

nus. et in numeris epulis. et regalibus ferculis cum
 humilitate et cum magna reuerentia procurauit. Quidam
 autem canonici. spurcissimis cogitationibus pleni. et
 eorum liuore sic percussi. a deo aumbus cardinalis die
 noctuque super archiepiscopum susurrabant. quod uix legatum
 romane ecclesie. sumere cibum sinebant. et omnes amici
 archiepiscopi stupebant. quid hec tanta consilia. tam
 diutina portendebant. **De uolata ecclesia.**

Iterum abeunte cardinali quidam laici consilio
 quorundam canonicorum prouocati. quos inter ce-
 teros canonicos dignitatibus et honoribus ut pre-
 dictum est ad ornauerat. et ut filios luinos reputa-
 bat. qui iam conspiratione diu meditatam aduersus
 archiepiscopum fecerant. cum iam amplius pestiferum
 consilium a presertis canonicis exortum. celare non
 possent. quod non sine magna perditione abhominabi-
 liter consiliati fuerunt. abhominabilibus opibus er-
 uetauerunt. et posteris et successoribus. nefandum
 exemplum reliquerunt. in hereditate dei. in
 ecclesiam beati iacobi uenerunt. et sicut dicit ad. tem-
 plum dei uiolando. poluerunt. Et qui debent esse ecclesie
 excubatores atque defensores. facti sunt eius destruc-
 tores et inuasores. Quadam enim die dum presertus
 par grauius egrotudine et senio. finito prandio.
 sub quoto idus mensis augusti. Inera. i. e. Lxxv. Inle-
 to secundum morem quiesceret. uilhelmo signites. huius
 perditionis maximo incentor. existimans. quod dor-
 miendo liberius cum ignorantem cum alijs nefan-
 dis suffragare possit. nec incuitate esse qui facte con-
 iurationi resisteret. eo adunata epulorum et glutonum
 et ebriorum unanitate. et magna ciuium parte. ar-
 mata manu insimul cum omnibus alijs cum iacu-
 lis. fustibus. et gladijs. et innumeris telis. uenit per
 medium ciuitatis. et intrauit in ecclesiam fulmina-
 do. et lingua et manu terrendo. Quidam autem cano-
 nicorum ignorantes. ad quid armata manu uenire-
 ent. et ad quid faciendum hanelarent. perturbati
 tanto strepitu uementium. et impetu armatorum.
 quosdam eorum interrogauerunt et respondentes.
 dixerunt. quoniam congregati fuerant. ut curiam arch-
 iepiscopi uolenter inuaderent. et eum dormientem et
 sue pernicietati ignorantem lapidarent. et omnes sibi
 fauentes more gladii perirent. et domos fauentium
 funditus diruerent. Tunc quidam repente uen-
 iens. illum a sompno excitauit. et corpus suum esse
 dilacerandum. et gladijs secundum mensuram euaderet

nunciante. At ille animaduertens illos carnifices et
 sanguinem suum scientes nunquam lesisse. omnibus
 quod modis eis perfuisse. non tantum modo. nuncia-
 ti credere noluit. uerum etiam uerbis redarguit.
 Iterum aliter amhelando uenit et sermonem priorum si-
 milium narrauit. Quo dicto celeriter rediens iam
 uiam post se claudi precepit. hunc redeunte pre-
 dictus uilhelmus magni doli comento. nequis-
 simus ultra portam inuenit. et circumiens eius manus
 turpiter inueniens. caput dicit ordinati gladio percussit. et
 uulneratus et percussus uix premantibus sese eden-
 tium. ad altare beati iacobi aufugere potuit. Tunc
 ad ianuam palatii cum securibus et ascis et ensibus. et
 omni genere armorum accedentes. a deo impellendo. et
 portam uindendo percusserunt. quod subdices ad instar
 fluminis manare ceperunt. nec ingredi unquam
 potuerunt. Unde non aliter aduersus uenerandum pa-
 trem fremebant et dentibus stridebant. quoniam leones
 qui longam famem patientes incauernis clausi et
 ferreis uinculis colligati. mens animalibus ululat.
 et caribus animalium fauces replere desident.
 At ubi per inferiorem portam palatii ingredi non po-
 tuerunt per ecclesiam beati iacobi ascendentes. ianuas
 palatii superiores cum bipennis et ensibus frangerunt.
 et descendentes in domos soleratas ita impondere et
 armatorum multitudine tremendo sonuerunt. sicut
 ut sonant fulgura et maxima celi tonitrua. Tunc
 quidam canonicus supra clementia allatus uir
 reuerendus. archiepiscopum ammonuit ut fugam in-
 hueret. ut ad altare beati apostoli confugeret. Alioquin
 a carnificibus et ebriosis in eodem die acerrimi
 genus mortis subiret. Quo dicto. uelociter exsur-
 gens. et strepitus pedum superius ambulantium au-
 diens. canonico predicto et alijs similia nuncian-
 tibus fidem adhibuit. et ut uilecto percumberet. tan-
 tum modo eiusdem canonici caput coopertus. et ima-
 nibus duorum canonicorum fultus. abire cepit inuitus.
 In autem ignominiosi membra et esca diaboli. facti.
 archiepiscopum haurientem et fugientem per plateam ui-
 dentes omnes insolis desuper stantes. unanimiter
 proiecerunt in eum lapides. et usque ad altaris beati iaco-
 bi introitum. inscanti sunt senem uenerandum.
 cum densitate lapidum et multitudine sarorum.
 Cum tanta siquidem crudelitate. et feroci aspita-
 te. lapides et sara post archiepiscopum gloriosum ama-
 nibus sceleratorum uolabant. quod lapides et hou-

no gl' ecc' ad altare
 aufugit

no p. p. p. p. p.
Aganino Bald
bē iacobi collidentes et frangentes in arenam redige-
bant. Quorum nefandorum unum in scapulis reli-
giosum patrem percussit. hictu cuius amantibus ca-
nonicorum sese referentium lacrimabiliter cecidit.
Quem celeriter plangendo eleuantes. ad altare bē
iacobi uenerandum. ubi corpus eius est recondi-
tum. gloriosum et mirificum ubique terrarum. archiepiscopus
detulerunt eumque sub ambulo altaris ponentes.
ianuas altaris firmiter clauserunt. obsecutus et
clausus formidabat. aut tam in dei misericordia sagaciter
confidebat. quia non in memor illud angustum in ar-
matulo cordis reuiderat. Quicquid iustis interroga-
tur ab iniquis. non est pena criminis. sed examen
uirtutis. Nam bonus est liber licet seruiat. malus
seruus. licet uoluntatem suam quandoque perficiat.
Hec hec agendo. de rapina indumentorum.
quidam perditorum in cameram archiepiscopi descendit
et indumenta sua et canonicorum cum eo manentium
rapuerunt. ceteri ad lapidandum archiepiscopum sub al-
tari bē iacobi preceperunt. hoc autem factum. citius
ita complentes. et manibus plaudentes. cordeque letan-
tes. ad portam altaris perueniunt. postquam autem cum
omnibus armis ante ianuas ferreas altaris. cuncti
congregati fuerunt. et inuenientes portas obseratas
et trabibus firmiter clausas. nullatenus ad altare in-
gredi potuerunt. furentes et dentibus stridentes super
opus eiusdem ecclesie ascenderunt. ut quem inferi
occidere non poterunt. lapides superius emittendo
in mortem precipitarent. Quia cum sub altari ob-
sessus maneret. quidam burgenses concordiam si-
mulantes de perditione sua se colere ostendentes.
clementissimum patrem premissis honestis cano-
nicis qui cum eo in morte erant. ut ad portam ueni-
ret rogauerunt ut colloquium de pacis tranquilli-
tate et tanti belli sedatione cum eis haberet. Tunc
archiepiscopus interuentu et consensu bonorum de morte
sua dolentium. ad portam ueniens. colloquium cum
eis habuit. et eos blanco et mellifluo sermone roga-
uit. ut impetus perditorum et iras eorum quolibet
modo mitigarent. et pacis concordiam penitus extor-
querent. archiepiscopus uero. dum eos humiliter alloque-
tur. quidam nefandorum dolose uoluerunt. eum
occidere cum punctionibus et telis. in ferrea hostia
altaris. hoc archiepiscopus prudens. celeriter inde rediit.
et sub altari occultari uoluit. Quem redeuntem
uideutes nefandi superius in ore. stantes post eum

lapides emiserunt. tauriculam uenerandi senis
percusserunt. hoc pacto. refugium ad altare percit.
et in paucos altaris. nec non eius ara. flendo et pla-
gendo. et amarus singultos emittendo. sese occulta-
uit. Quo occultato. umbres lapidum ex una quaque
parte super archiepiscopum et altare et in circuitu eiecerunt.
et premittuntur uenerandi apostoli et eiusdem are. et in-
dumenta altaris frangerunt. Intempe perennis eu-
ro flante. et breua comitante non densiores atque spissio-
siores gutte atque funduntur. quam supra altare et
sumum pontificem et ambolum. lapides fundebant.
Illi autem qui cum archiepiscopo erant non habentes ubi
latarent. et iactus precipitia lapidum ubi intarent.
ceterum corpus hictibus tuberculis exponebant. ta-
tum modo capita occultabant. Nusquam patris presen-
simus in circuitu altaris requiem habere poterat.
ubi mors lapidum et saxorum aderat. Si cuncta
uellent terere. quanta fecerunt aduersus archiepiscopum
uictor perditorem nefandus et multitudo perditorum.
deus est michi testis qui non est maior textus psal-
morum et actuum apostolorum. Quid aliud dicam. Sola
dei clementia cunctis propicia. eum per quosdam ca-
nonicos de perditione sua iustificatos protegit. et
amanibus inimicorum eripuit. et gloriosi apostoli intercessio.
cuius ecclesiam a principio uite sue dilexit. et pluribus
modis competenter decorauit. **de euasione ecclesie.**
de euasione ecclesie.
Hec magna pars cuius nec quando archiepiscopus euasit
non etiam canonicorum qui non con- **ab ecclesia.**
senserant consilio et actibus perditorum. in ecclesiam in-
trauerunt et unanimiter cum coniugatis et uiduis ama-
rissime super persecutione egregii pastoris flebant. et diu-
flectis genibus plorantes. atque pectora dura patienter
rogabant ut eorum mansueti pastore. et famulorum
uiduarum mirificis consolator. amanibus aduersus
eum insurgentium eriperetur. et tanto impetu illes
conseruaretur. Quibus consumatis. bello et multi-
tudinis lapidum in circuitu altaris bē iacobi de
super uolantium semetipsos de posito pauore oppos-
uerunt. et carnis eius sanguine scientibus lam-
tantes dixerunt. quam hec impietas super eos redun-
daret. et diuina prudentia in semine eorum ultionem
tam corporalem quam spiritualem exerceret. hoc enim
dixerat dominus per prophetam. Vindicabo preteritis
in filios. usque in tertiam et quartam generationem. Tunc
coacti plantis et merore canonicorum et cuius de
morte patris sui dolentium. et in iram ab ultimo cor-

de longa suspiria trahentium: inuncti. et defessi. ces-
 sauerunt a iactu lapidum et opere beati iacobi descen-
 dentes et singultus et clamores per diuersas partes ec-
 clie ab uniuersis audientes ab ecclesia exierunt: et fati-
 gati de persecutione uenerandi senis. quasi demecto-
 ra magni belli in domos suas redierunt: dolent-
 es quia seminum et non occisum. et frustratum diuisum
 reliquerant. sicut apud se dolose disposuerant. le-
 tantes et exultantes quia nemine resistente me-
 toriam obtinuerant et pene desidia sua perficientes.
 impune impienti peccauerunt. quod maxime ira dei a-
 scis reputatur. sicut augustinus testatur. nichil est
 infelicius felicitate peccantium qua nutritur pena-
 lis impunitas: et uelut hostis uoluntur mala uo-
 luntas. Postquam autem carnifices dentibus striden-
 tes a domo dei recesserunt: subito predicti cives et
 eorum religiose coniuges cum quadam parte ca-
 nonicorum. ferreas portas altaris aperuerunt et archi-
 episcopum uicariam suam honorifice deferentes. et
 domum magnificantes collaudauerunt. qui suum. custo-
 dem amore conseruauerat. et inter multitudinem
 lapidantium expurare non fuisse. **De concilio**
et qua si quidem curia modico celebrato.
 tempore a persecutione requieuit. quam tempore gena-
 lis concilii appropinquabit. Quo instante. quodam
 collegio canonicorum committitur et omnibus maio-
 ribus sue ecclesie personis assumptis. honestis ceteris
 hispanie episcopis. ad presertim concilium burgis ce-
 lebratum infirmus et acerosus in altari scilicet
 in apostoli lapidatus terentit. ut contumelias sibi
 turpissime factas imperatori notificaret et legatus
 romane ecclesie una cum ceteris episcopis hos crimino-
 sos excommunicaret. In primo autem die concilii. quod
 dam canonicorum exsurgens. et manu silentium in-
 dicens. super uilhelmo ceteris carnificibus ecclesie
 sancti apostoli lapidatoribus. lacrimabiliter per clamationem
 fecit. qui archiepiscopum senem. reuendum. baculum
 clericorum. et plurimorum circa corpus et altare gloriosi apostoli
 lapidauerunt. et quosdam canonicorum uulneraue-
 rant. et aram altaris pariter cum parte cimborum fr-
 egerant. per clamationem autem facta. archiepiscopi. pon-
 tifices et ablates. et clerici. et omnes comites cum mi-
 litibus in concilio presentes. de tanto scelere u-
 lato tante persone. grauer conuoluerunt: et sine
 mora coram imperatore uelociter exsurrexerunt. et una
 cum legato romane ecclesie. non tantum uilhelm-

um huius nequicie principium. et turbam iniquam
 excommunicauerunt. uerum etiam quicumque eorum
 prauis rationibus muniendo defenderent. aut ci-
 bum cum eis haberent. seu consortium haberent.
 ut in consulendo. ut quolibet modo ad uiuendo nisi
 ad satisfactionem patrum presertim. Et in his hoc ed-
 ictum nullo modo frangendum inter se constituerunt.
 ut licet quandoque penitere uellent. nisi puenien-
 te morte nunquam ad satisfaciendum recipere pre-
 sumerent. Sed ut crederet audientiam romanam cum
 litteris compostellani archiepiscopi de tanto crimine pos-
 tularent. postquam autem prohibitionem eleuatis ma-
 nibus. et ceteris nisi respondentibus fecerunt uilhelmum
 se ducem nequissimum et suos. impellendo. et exco-
 municando a concilio turpissime expulerunt. et im-
 peratori alacriter preperunt. ut quod suum erat. nullatenus
 facere declinaret. scilicet ut uindictam corporalem daret. et
 non surda aure sermonem sancti augustini attendere.
 Quod non ualent sacerdotes corrigere rigore sermonum
 hoc perficiant potentes seueritate ultionum. per factus
 autem uilhelmus diabolica uisura preditus. cum quada-
 parte sacrilegorum lateri suo ubique coherentium. in con-
 cilio affluit. Et ut se excommunicatum et sibi fauente
 populum. et insimul cum omnibus alijs expulsam turpi-
 ter persperit. non se fecisse penitit. sed iam ex se ipso factus
 de rebus peccauit. de quibus salomon. Insuper cum
 uenerit in profundum malorum. contempnit. Sic et
 ipse post excommunicationem. cepit ampliora permittere
 et in proposito perditionis genere. intentius inherere.
 Insequentem uero die. omnes secundum morem. concilio inter-
 fuerunt. et similem excommunicationem. nec non etiam
 asperiores de uilhelmo ceteris fecerunt. In eodem autem
 die finito concilio. ex quidam pontifex. et prior clunia-
 censis. fulgore scientie satis inbuti. et moribus decorati.
 et personis honesti aduenerunt et quasdam litteras a cl-
 uniacensis abbate delegatas. archiepiscopo ignorante
 romano cardinali occulte dederunt. ut ipse cluniacen-
 sis cenobii pastorem et eius congregationem archi-
 episcopum compostellanum. dum consortium eorum. et ordi-
 bus et beneficiis receptum. honestissime tractaret.
 et amore et eorum dilectione inter ceteros magna reuerentia
 cum humilitate exhiberet. alioquin per clamationem si-
 eo papa faceret et leniuolentia et obsequium non solito
 more exhiberet. Et de inde alias litteras similem matiam
 continentes. archiepiscopo penitus nesciente. imperatori
 prebuerunt. postquam autem imperator et cardinalis litteras s-

Uo huius imperatoris
 precepit. Et
 modo modum forma
 mandati. papa

827

suu...

directus. toto corde inuasi et furore magno commoti
legerunt. Iosephus predictus qui a cardinali. et ab imperatore
dudum fuerat missus cum litteris sigillo pape impressis
ad uenit. ut archiepiscopum sicut apostolicum humiliter ar-
tenderet. et omnia in concilio secundum eius consilium dispo-
neret. et remota omni simulatione consilio et auxilio
ad iuuaret. quibus prelectis coram imperatore et cardina-
li uehementissime sunt indignati et in mente contur-
bati. quoniam eorum consilia pluribus diebus et noctibus
dilatata. et uelut frustrabantur. et inmensam pecuni-
am a predictis promissam. nunquam consequerentur
his pactis. quosdam de suis familiaribus imperator archie-
piscopo suo patris dicit quibus directus laetitiam colloqui
ex parte eiusdem habuerunt. et innumerabilia con-
silia sibi et cardinali super eo esse relata a predictis dice-
runt. Quod uero audito. archiepiscopus surrexit. dicens. quod nullo
mediatore nisi facie ad faciem cum imperatore loqui-
retur. Et uenienti imperatore assurgens honeste
suscepit. et remotis omnibus quecumque sibi de eo dicta
fuerant. ordine nuntiavit. et quod sibi ter mille mar-
chas argenti spondiderant. ut eum ab honore et depo-
nerent. et perpetuo exilio relegarent. sed ipsemet facere re-
cusauerat. quia multa beneficia illi impendat. et in son-
te beatitudinis eum regenerauerat. et coram sanctissimi
apostoli armauerat. et ad ultimum suo domino totam hispa-
niam pro eum subiecitauerat. Sed quia maxima bel-
la et exercitus cotidie in minuebant. que sine copioso
pecunie thesauro proficere non poterat. quia facul-
tas placandi milites ab erat. archiepiscopo ex dilectione
supplicabat. ut in anno stipendia quolibet modo
adiuuaret. Et tunc archiepiscopo ut hereditates ab auis
suis beato uicolo concessas priuilegiis litterarum confir-
maret. ut non honorem qui potius erat sarana am-
itteret. sed ut in tranquillitate et pace hispaniam pre-
geret. quadringentas marcas argenti promisit. post
hec iam securus. et cum imperatore pacificatus. et unum-
coram et anima sanctis. ad hospitium suum est profectus. **Dei**
postero uero die. indulgentia ab archiepiscopo data.
suis canonicis committat. et predictis **mm**
postquam sequentibus. ad ultimum die concilii
ad uenit. hos autem predictos archiepiscopum sequentes.
episcopi cum clericis. comites cum militibus cum uicerum.
his uocibus exclamare ceperunt. Ecce lupi agnum
sequentes. ecce pharisei christum crucifigentes. et ex
omni ecclesie heretici predictos super patrem suum mu-
nera promittentes. his auditis. obstupe facti. lingua

ue eorum famulis adhererant. et ex sanguine et ex om-
ni parte irritantes. ad concilium ibant. Quos excla-
mantes. et undique predictos irritantes benignus
pater redarguebat et ne eos oblatrarent. humiliter ex-
orabat quoniam si peccauerant. emendari et corrigi pote-
rant. hi uero canonici predictos. uidentes se tur-
piter de decoratos et suis consiliis delusos. ad imperato-
re et cardinalem cum quibus nefandam predictionem
tractauerant. finito concilio uelociter cucurrerunt.
ut pater archiepiscopum intederent. et pacem cum eo
firmarent. Et tunc uenerandus pater hodie uel reserua-
re nesciens. inuentu cardinalis et imperatoris pep-
erit. et pacem cum eis firmavit. data conditione. ut
non amplius ei derogarent. nec iam talia et horribilia
meum facere exagitarent. Quod si rursus temp-
tarent. predictorum non obliuiscens. dignam predictionis
suam. amisso honore subirent. **De reditu compos-**
tellani.

Post hec. cardinalis supplicando **tellani.**
et exhortando seorsum allocutus est archiepiscopum.
ut qui omnibus ad se uenientibus necessitatem pa-
cientibus consuenerat porrigere manum. sibi in-
digenti. non denegaret auxilium. et de diuitiarum
largitate aliquid meum extendere. ut suffragio
eius honeste in romanam curiam rediret. Et tunc ad
romane ecclesie decorem. et ut semper magnificaret
compostellanam sedem. et quia nunquam cessauit
alargitatis bonitate. de proprio. scilicet de trecentis aure-
is cardinalem adiuuit ex caritate. Et sic adiuuit
et filius ex dilectione et obsequio sanctis. a partibus hispa-
nie recessit. his omnibus ita dictis. et hostibus
prostratis et qui calcemum crederant contritis cum
decore et honore. et inimicorum conculatione nec
non pompa et magnifica gloria. archiepiscopo in sedem
suam feliciter remeant. **De consecratione.**

Cum autem sinodus celebraret.
canonici saragocensis ecclesie qui fuerant
orbati a suo pastore supplicantes cum electo. coram
cardinali romane ecclesie astiterunt. ut electum
quem inter se canonice ut elegerant. pontificale
ordinem subire concederent. et archiepiscopum compostellani
adiret. et una cum ceteris archiepiscopis et pontificibus
de uote rogaret. ut ad sacerdotalem ordinem ele-
ctum promoueret. Et tunc archiepiscopo cardinalis et imp-
atoris precibus commotus supplicationem archiepiscopum
et pontificum acqueuit. et electum in concilio cum
honore et reuerentia suburgensi sede honestis

Time presentib' episc' nec no' complurib' elias siue
potentib' & obmatib' consecrauit.

Contigit equidem ut ante qm' generare con
saluum fieret quidam pisan' ad limina bti ia
cobi ueniens de p'grinatione rediret & que p'p'is
celis in altari bti iacobi uiderat & auditu p'cepit.
de altari bti iacobi p'secutorib' & sui pastous lapi
datorib'. & de conspiratione quorundam ciuium fra
ad usus archiep'm. siue impatore archiepi de po
sitione medietante. auri argentiq; magnitudine
pape p' ordinem notificauit. papa uero conuocatis
cardinalib' & romane curie maiorib'. non sine
magna cordis contritione. atq; dolore. palam &
cunctis eodem ordinem declarauit. his ita dic
tis. cardinales & ceteri maiores. ultra quam potest
dici doleuerunt. & flentes & suspiria trahentes
exclamauer' cum papa dicentes. haecenus rom
ana ecclesia. in numeras adu'sitates & erunas p'uit
& nunc ad ultimum. brachium dextrum amisit. p' h'
cardinales de hispania remeans. hec eadem que
dicta fuerant. pape & omib' romane curie senati
narrauit. Tunc ad usus impatoris & eosdem p'dito
res. papa tribuit' insurgere uoluit. S; quia tunc
temporis romana ecclesia p'secutionib' coacta erat
in adu'sitate. ne scandalum mai' ouerret' ecc'ie.
distulit facere ut cum opportunu' temp' immineret
tribilem uitiosis excommunicatione exereret. ve
ritas namq; ut dicit scriptura quandoq; e' occul
tanda. ut uulnera surgant semina. Nam p'posi
t' damasci paulum comprehendit. s; ahiatrib' per
muru' insorta submissis euasit. Et ut eu'gista
restatur. videns ihc iudeoz turbas. adu's se p
ueritate commotas. semetip'm abscondit. & tem
plo exiit. Sic & papa imp'ecutione romane ec
clie recusauit iuste. siue fructu. excommunicare.
ut post in tranquillitate. iustus posset excomu
micatione fructuosam facere. **hec sut litte d'ni**

Inocenti' ep'c' seruius p' directas ad archiep'm.
seruoz dei. veni' fr'i. v. compostellano archiepo.
salutem & ap'lica ben'. Vniuersa romane curia & eccl'e
fideles nri p'latore p'sentium aria communi filio
nro & ch'co. sedem ap'licam suppliciter exorauerunt. floe
q' eoz p'cib' diligenti' amuentes. fraternitati tue p
eodem ap'lica scripta dirigimus rogantes manda
do. ut beneum benigne suscipias. eiq; p' bti pet' &
nra reuerentia. ecclesiasticum beneficium cum p'

Renda in compostellana ecclesia in p'imo conceas.
pat' in bibione castro. vi. id' h' martij. **hec e' litte**
rmo pat' & amco. v. **cancellarij & cardinalis ad**
compostellano archiepo **archiepm misse.**
capellani archidiaconib' & alijs s'c'i iacobi cano
cis. a. dei gracia s'c'e romane ecc'ie diacon. card
nalis & cancell' salutem & dulcone. atempore do
mini pape calixti. ex quo prestante dno roma
ne ecc'ie militauit que ad honore' compostella
ne ecc'ie spectare agnouit. gratanter p'egi.
Sermo iste non e' ex p'bantis. s; caritatem mu
tuam renouantis. uerax aut' honestatem uram
ut nris postulationib' p'portionabiliter respon
deret curetis. p' p'sentes igitur ap'ices una
nimitate uram rogamus. quatenus ariam la
torem p'sentiu' ad uos redeuntem qui ap' nos ho
nestate comisatus e' cognoscat. p' caritate
nra. benignie recipiat' & certum beneficium un
honeste possit uiuere eadem p'uro amore donent'
De uno imp'enso beneficio duos idest me & ip'm

Robnorios habeatis. **littas card. G. ad archiep'm**
rmo fr'i & amico. v. **missas**
compostellano archiepo capellani archi
diaconib' & ceteris canonicis s'c'i iacobi. Guido s'c'e
romane ecc'ie diaconus. cardinalis. sal' dulcone.
caritate uram nolimus ignorare qm' lator p'sen
tium ariam p' eo q' in partib' ytalie bene e' comisat'
tam ab amicis nris qm' anob' ualde diligitur. &
carus habetur. de quo nimirum plurimum grati
lamur. tum p'p'ius amicitia tum quia in ura e'
enutritus ecc'ia. sp'm igitur dulconi nre attentius
comendamus. Rogantes quatinus eum decetero ha
beatis in uos carorem. Et ut in uis negocijs cu
oportunitas exegerit. nrm amicoz nroz consili
um & auxilium p'pensio' sentiat' p' nre intercessio
nis p'cibus. & p'cipue d'ni. a. cancellarij qui p' eo
rogat. eidem certum beneficium in compostellana
ecclesia concedatis. **De solutione concily.**

Post solutione' g'nalij concily & redictum do
mini. v. summi. & incompabilis archiepi ar
culus un' anni nondum transierat & infans
portugalensis qui conuinatione' adu's impatore
cum rege garfia aragonensi fecerat. postquam
impatore' uexari ab eodem rege garfia audiuit
ac ei magna negocia imminere cognouit. regno por
tugalensi contemptum e' non p'tulit. S; parato

suo exatu. nam impatoris intravit. et bellica manu
 tudensem civitatem molent obtinuit et quedam cast
 furtim p quenda comite accepit. Et tunc quida
 dux impatoris fidelissimus et omnis pditionis
 ignar. videns nam impatoris de pdatum
 castra pditione ~~casti~~ ~~pditione~~ capta. et in
 fantem regnum eidem impatoris destante
 et maورا ad huc facere conante ad impatore
 celerit iens. quocumq; fra fuerant ordine
 nunciavit. Quo audito impator. continuu
 it diebus et noctib' agens. acemorensi ciuita
 te tudensem cum paruo numero suoz mi
 litum tribus dieb' introiit. et comitib' et re
 gn sui principib' legatos destinavit ut cum
 omi agmine equitu et peditum. qm' aci' pos
 sent. nullaten' differrent. quatinus
 impatore metendi et tempore estiu. nam po
 rugalemsem intrantes totam penit' deual
 tarent. Comites aut' et principes. iussa impato
 ris parumpendentes. iussis eiusdem nunciis qm'
 cito distulerut ire. qm' potius letantur guerra
 imminente qm' pacis et tranquillitatis tempore.
 pat' aut' legati. compostella redeuntes. archie
 pm' ut cum omi equitatu suo pgeret. sollicite
 amonuerut. et expensam ad op' impatoris ex
 eger. Et tunc pat' egregi' videlicet archieps. duo
 milia solidoz ad expensam impatoris. pcosce
 nuncios delegavit. et principes et equites suos
 satisfaciendu' exatum stipendys placavit. In
 sequenti vero die quo se inurum disposuerat
 quida legati impatoris ad archiepm' venientes.
 dixerunt impatorem pacem cum infante fir
 mauisse et magna dileone et unculo concordie
 ligatos ee omi temp' uite sue. et in eos
 die impatorem compostellam venturu' fore. q'
 audito senex venerand' saluti amioz et inimi
 coz puid' ab expeditione requieuit. et pullan
 tib' signis. et sonantib' ambulis toti' ciuitatis
 abbatib' et monachis deinde sacerdotib' et canoni
 cis fulgentib' cunctis in aureis et purpureis se
 ricisq; uestimtis impatorem cum magna pompa
 et sumo gaudio. et animi exultatione. venerabi
 lit' compostelle recepit. et illum splendidis et deli
 catissimis cibis. magnoq; expensio. videlicet qn'
 q; marchis argenti insingulis dieb'. p. vii. dies
 exceptis epis comitib' et principib' copiosissi

me percurrit. Quanta namq; benignitate et
 cordis intima dilectionem et amicitiam impator
 patris suo cepit exhibere: tenuitas nū ingeny
 nō valet exprimere. magna siquidem int' eos
 erat amicitia. de qua sum' philosoph' sicero lo
 quit' in suo libro. Amicitia omis humanas res
 excellit dissociata congregat. congregata con
 seruat. et conseruata in melio augmētat. **De p**
actis: quodam missione impatoris
die dūico. residente ar ad archiepm'.
 archieps ex more in capitulo et ceteris canonicis. et
 idoneis et honestis ecclie psonis. impator comita
 to regni sui comitibus. nec nō etiam principib'.
 subito affuit. et clara uoce spali patri suo seni
 uenerando. omiumq; indigentium baculo cunc
 tis audientib' pmissit. amutu et consilio suo nul
 laten' declinare. et p totam gallectiam face' qeq'
 reuerend' pat' sibi ipi' consuleret. deinde hoc
 q' nō est silentio tegendum. s; insequentibus
 dicendum. pmissionis sue impetuo manendu'
 remoto omi scrupulo adiuuicxit. Insuper eqdem
 tempore hec nefanda consuetudo et detestabil'
 inoleuerat. que eccliam gloriosissimi apli. et ubiq;
 terrarum reuerendi turpissime decorauerat.
 uidelicet ut quolib' temp' imineret pecuniā i
 paton' annuatim archieps pfolueret. Tunc impa
 tor animaduertens compostellana' eccliam scēp
 trū et cap' sui impy tanto pondere nephane cō
 suetudinis opprimere. et quam decorare exaltare
 reuerentiq; inter ceteras ecclias hispane debue
 rat tractare mirum in modum conculcauisse.
 et in dieb' suis uilificauisse penituit ualde. Et
 in p'sentia comitum potentū ue principū im
 py sui audientib' cunctis hui' ecclie canonicis
 diuina gracia et bti apli reuerentia comot'. et di
 leone archiepi compunct'. pmissit deinceps. o
 suetam pecuniam ab ecclia nō extorquere ne
 q; semen ei' aliq' ab ea exigere. p missione aut'
 fra capellam cuiusdā comitis accipiens. manu
 q; patris sui deosculato. capite flexo. illud i
 confirmationis signo archieps humilit' p'buir. et
 fra montanoz qm' bto iacobo abstulerat se re
 diturum impyimo penito concessit. Et quod
 ubis pmissit. executione opis deuote p'egit. et
 ut sibi diuina clementia detā nephanda cō
 suetudine indulgeret. ducentos aureos spo

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the name 'Ludovicus' and other illegible text.

pondit se diturum p[er] singulos annos ut claustru[m]
 b[e]n[e]d[i]c[t]i apli fieret. hoc audito archieps. d[omi]n[u]m int[er] ex
 ultans magnificauit z ineffabili gaudio gaude
 cepit tum quia d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]um senem. z ammaz p[ro]sto
 rem compostellana[m] eccliam in eodem die marie
 sublimauerat. tunc quia impator de tanto scele
 reo instigante recesserat. **De expulsioue male**

factorum.

Post ita transactis impator factorum. z
 reminiscens tanti sacrilegi exsecrabilis z
 dictu[m] z auctu[m] horribilis contra archiep[iscopu]m comi[s]
 si malitiam gl[ori]osissimi z reuerentissimi apli de
 carnificib[us] ultione[m] exercuit. Quosdam ei ac
 ceptis tomib[us] nec no[n] hereditatib[us] cum semine
 eoz ne coegit in exilium z quosdam turpit[er] cap
 tos possessionibus z omib[us] bonis exphatos re
 liquit alios uero copia auri argentiq[ue] affluen
 tes. hostiatim mendicare p[er]misit z diuites z lo
 cupletes paupes z inopes fecit. z diuisis penurijs
 afflixit. Quia uero fugam inierant omib[us] imp[er]y
 sui baronib[us] in uincit. ut qui p[er] ab eis i ue
 niretur nullo p[re]cio redempti om[n]i genere mortis
 accerrimo punirentur. ut coapti ad eum p[ro]duce
 rentur. post hec impator p[ro]pendens om[n]is ciues a
 culpa sacrilegi non ee in munes q[ui]n quidam ca
 nifices fatuus de testabile pegerant. ceti aut[em]
 iniquitati z consilio sacrilegoz consenserant. z
 archiep[iscopu]m lapidari p[ro]mittentes cum possent de
 fenderent no[n] libauerant z sic utriq[ue] rei erant.
 q[ui]n quida[m] lapidauerant. alij aut[em] no[n] defendant
 paulo attestante. q[ui]n qui faciunt z iniquitati co[n]
 sentiant morte digni sunt uoluit ut burgenses
 qui in sacrilegio actu z consensu erant consortes
 etiam pena fierent participes. Cum aut[em] om[n]is ad
 rationem p[ro]neret z nequeuntres semetip[s]os aliq[ui]
 rone defende[re] infinita pecunia ab eis extorquere
 uellet. ilico archieps aduenit. z impator[em] suppli
 cab[us] uotis rogauit. ut eis indulgeret. z illis na
 turalis p[re]cepti. q[uo]d t[em]p[or]e non ius fieri alii nefeceris
 memor ee[re] z ho[m]inib[us] siluanis z montanis z nulla
 rone regentib[us] z om[n]i sensu p[ri]uatis miam z ele
 menta adhibet. Quid dicam p[er] singla q[ui]nta ur
 sis pat[er] uenerand[us] pollet m[er]ita. Ihs semetip[s]um p[ro]
 om[n]ia exhibebat disciplin. qui in cruce p[er] carnifi
 cab[us]. his uerbis exorabit d[omi]n[u]m. pat[er] ignosce illis q[ui]
 nesciunt q[uo]d faciunt. E[st] uic p[re]ces impator inter
 cessione z patris sui sermone ad m[er]ita flexus.

quib[us] inuit[us] p[er]petit z quos mendicare disposuerat.
 ab om[n]i pecunia intactos reliq[ui]. his om[n]ib[us] ira de
 cursis z hostib[us] archiepi contractis a planta pedis
 usq[ue] ad uiticem capitis impator insolubili uinclo
 dilectio[n]is cum archiepo uniu[er]s[us] z unum cor. z una a[n]i
 ma cum eo p[ro]uenit[ur] f[er]es compostella felicit[er] recessit.

Quibus transactis impator

compostellana urbe recessit z discedens
 cora comitib[us] z hispane principib[us] z b[e]n[e]d[i]c[t]i iacobi ca
 nonicis cunctis assistentib[us]. nec non eiusde[m] ecclie
 cardinalib[us]. z cetis de quib[us] longum e[st] numerare
 de singlis. reuerentissimo pat[er]. z compostellane ecclie
 archiepo firmissime p[ro]misit atq[ue] concessit. sic p[re]ca
 series dictaminis resonauit. videlicet q[uo]d in tota
 uite sue spacio aliqua adulatione ap[er]tini sui di
 lectione numq[ui]m remoueret. nec quoq[ue] inimicor[um]
 pessimi patris suggerente. p[re]ca[m] p[ro]dictam frange
 re. S[ed] fere biennio no[n] dum pacto. postq[ui]m imp[er]es
 campoz puenit. om[n]ia p[ro]missa. ubiq[ue] dilataua.
 obliuioni z uentis tradidit. Quia p[ro]fanos carni
 ces z turbam iniquoz ant[er] membror[um] ad consiliu[m]
 z osculum recepit. Quos romane ecclie legat[us] in
 sinodo dampnauerat z om[n]is cet[er]o archiep[iscopoz] z sc[ilicet]
 ep[iscopoz] parit[er] abbatum. z etiam om[n]i[m] ordoz
 repudauerat z uinclo anathematis fetierat. z de
 impator cum de eoz a concilio eiecerat. Et in
 p[re]ces legatus scdm canonum suam edixerat. ut
 quicumq[ue] non tantum in osculum s[ed] z consortiu[m]
 z auxilium imparent. ut quib[us] libet ep[iscopoz] ut archi
 p[re]sulum ad p[re]nam ad mittere p[ro]sumerent. suam
 excommunicatois ad mittentes z consortiu[m] haben
 tes subirent. S[ed] sic ait scriptura. sc[ilicet] maior[um] sunt
 exempla subditor[um]. z apl[us]. Cum ei computit unu[m]
 m[em]br[um] compatiunt cetera membra. Quis tante au
 dacie existens cruentos p[ro]ditores abiceret. cu[m] id
 impator eos ad p[ro]p[ri]am curiam aduocaret z consi
 liu[m] z auxilium ad libitum eoz p[ro]teret. z susurrum
 b[us] z detractorib[us] gl[ori]osissimi archiepi semis uenera
 di aures cotidie sine intermissione apponeret. Quia
 cum lauacro sc[ilicet] regenerationis effudat. z cui pat[er]
 ad sacros fontes excitat. z coram altari gl[ori]osissimi
 apli iacobi. insignib[us] armis decent[er] z in chite arm
 auerat. z diadema capiti inpones. in regem unc
 xerat. Quid ampl[us]. Adeo gratuito corde. z ul
 tronea z spontanea uoluntate inflammat[us] amo
 re pecunie ardebat eoz susurrato[n]e[m] audire.

*Impator p[ro]m[iss]am archiepi
 p[ro]m[iss]am s[ed] in p[ro]p[ri]o p[ro]m[iss]o*

De papa natali. q[uo]d fieri non facit

ueluti religiosus homo cuius meelis sedm spi-
ritum est consilio: asolet insatiabiliter audi-
re melliflua uerba diuine scripture. q̄ nich̄ ē ei
cur̄ sub sole. ut namq; scriptura. Omne cap-
languidum. et omne cor merens. a planta pedis
usq; ad uerticem capitis. nō ē meo sanitas. huius
p̄trati p̄ditores tam de laicis qm̄ de clericis ag-
gregauer̄ sibi quosdam qui habebant ubiq;
archiepi familiares. et una ad imperatorem sine
mora p̄gentes. ut ab honore et dignitate cum-
p̄narent et amicos et quoscumq; ei consanguini-
tate conuictos subpeditarent. infinita
munera. scilicet duo marcharum milia p̄miserunt.

Quibus idē imperator plerumq; auditis. nō
minus estuans amore pecunie q̄ crassus
dictator romanus cuius erat conditio. quosq;
captos p̄ pecunia extorquere. et iustitiam pau-
ro et argento uenundare quēdam uicarium
suum compostellam archiepo uelociter delega-
uit. ut altaris munera et archa beati iacobi in-
tacta conseruarent. et eō absente nullatenus
aperiret. de qua eiusdem ecclie opus incessanter
consumabat q̄ anemine auoz suoz. scilicet
ad fons regis uenerante memorie felix. et
comitis raymundi patris sui nunq̄m factum fu-
isse memorat. Et cum reuerentissimo seni seor-
sum eēt intinatum. ex his hylarem uultum
simulauit. s̄ int̄ ut ab eo cognouim̄. maxima
caligo tristitie animi ei occupauit. Et unquam
beati ap̄li opus magnificum deficeret. tum q̄ tur-
ba romanorū et p̄grinorū beati iacobi limina pe-
tentium. hac de causa minime conuenire de-
negarent. et de diuisis elemosinis et muneribus
unde ip̄emet cum canonicis. pariter cum egenis
et uiduis et pupillis affluentē cegebat. et ue-
stum et uestitum ad commune comodum habebat.
Iustitiam tenebant.

Quod discursus. uniuersis canonicis in caplo
congregatis. de imperatoris legatione facta
ad conculcamentum et detrimētum sue ecclie nō ab-
sque modico gemitu et animi dolore seriatim eis
de notificauit. et ut sibi consulēt erga faculta-
tem et possibilitatem sue discretionis. uniuersis le-
uissimē p̄cepit. Interim dum hec negotia con-
silioz transirent. paruo temporis spatio de cur-

so. quidam imperatoris legatus subito ad archiepiscopum
intrauit. qui imperatorem in primo apostellam
aduenire. remoto omni scrupulo nuntiavit. huius
secedens aliter appropinquans nō dissimilia archie-
p̄o narrauit. deinde ita sine mora accelerans.
omni ambage postposita. eundem imperatorem com-
postellam fore uenturum. et quocumq; archiepo
super omnibus negociis suis pariter. ecclie sue se esse pa-
tratum. coram multis assistentibus penitus canta-
uit. pariter autem religiosus. et clementis et mansuetudine
pudici tam suis qm̄ exteris tenuolis. et cunctoz or-
dinum clericorū erga uniuersos clericos et fortis baculo.
imperatorem ut dominum et suum regem in omni obsequio
pariter benignissime sustinere nō differerebat. et uni-
uersa quocumq; sibi uident honorifice cum summo
gaudio et reuerentia p̄parat. p̄trare uero frau-
dis committentes. et erga patrem suum p̄ beneficiis
ab ip̄is fere inuicibilis ab eodem sibi impensis. co-
tidie ad aures imperatoris. comitū. principū ubi-
q; derogantes. et de archiepo susurrantes. candi-
da in nigra. et nigra in alba mutantes fraudulen-
to et subdolo ingenio intra se dolum sublingua et
in lingua machinantes p̄penderūt. qm̄ archiepo ab
honore et dignitate sua remoto. ueluti ip̄i consilio
dispulerant. et imperatorem paulo ante consulue-
rant. si aliter in loco eius succederet. ip̄e nō tantum
de trinitate incurreret. uerum unusquisq; eorū ho-
nore et dignitate et diuitiis ab ip̄o de ecclia collatis
uelociter amitteret. et semen eorū de die in diem de-
peditis bonis lugeret. et maledictione diligentes. et
benedictione fugientes. super eos ueniret. psalmis-
ta de iuda et similibus teste. Et dilexit maledictione
et ueniet ei. et noluit benedictione prolongabit ab eo.

Super his negociis. et nefandis
consiliis. edictu nec dum etiam actu q̄ est
tunc fugiendis. ad imperatorem itum p̄gentes. callide et
fraudenter suaserunt ut archiepiscopum reconcilian-
do pacificare. et concordia et indissolubilem ami-
citiā cum eo p̄petim habenda firmaret. dicentes
archiepiscopum in omnibus et cum omnibus et p̄ omnibus car-
ne corruptibilem gestantibus. eum sincere et absque
simulatione. ut dominum et regem et imperatorem suum
fortiter diligeret. et quocumq; in conspectu suo placita
forent. fideliter pagere. Et licet eum uolent
ab honore uellet priuare nequaquam id fieri pos-
set. nulla exigente ratione. alioquin unum et totum

quidam archiepi maluit. p̄p̄tū metu p̄p̄tū
lucris mutauerunt. et nichilominus p̄p̄tū
exorq̄re p̄p̄tū.

Imperator archiepiscopum in
compostella.

4

De imperatore ad archiepiscopum in
compostella.

regnum et impiū suū cum ep̄is s̄ suffraganeis
 in celo anathematis. et iuste excommunicationis
 acerrime ferret. et p̄grinos. et diuisas et ceteras
 gentes in remissione p̄ccōz suoz b̄t̄m iacobum
 iustrantes. penit̄ remoueret. et nemine defunc-
 tum t̄ra suscipet. Imperator aut̄ ad cōmodū honor-
 is et sue dignitatis eos sibi consulere p̄tinus intel-
 lexit et consilio eoz ac quiescens. fidem et op̄m ad-
 hibuit. Tunc cupiditatis et auaricie fascib̄ accēs.
 et amore pecunie insatiabilē inflāmaty: eosdem
 et quendā suū uicariū familiarē archiep̄o sua-
 dendo destinauit. ut uiscerib̄ largitatis affluen-
 do sibi ad op̄ suoz militum. et regnū suū impiū
 ad quēndū aliquid imp̄taret. et b̄t̄ iacobi arch-
 am iam diū intactam et auicario suo intactam
 ap̄ret. et magistros et artifices mox b̄t̄ iacobi in-
 ḡt̄ insudantes. de numerib̄ et ecclie elemosinis
 de solidata p̄ ut ratio exigebat largissime placā-
 ret. et de redditib̄ ecclie et eius honore tam int̄

De consilio sibi

Lac aut̄ legatione audita **dato.**
 cardinales et ecclie maiores et inferiores in
 capitulo aduocauit. et quecumq; s̄ missa fuānt.
 nō sine dolore et cordis contritione p̄ ordine int̄-
 maui. et ut sibi consulēt unūq; p̄ ingenij sui
 facultate. et eoz rōne. dulcissime om̄idauit. h̄ aut̄
 ip̄i audientes. et consilium int̄ sollicitate inues-
 tigantes. ei osuluerunt. quatin̄ imp̄atorē et eius
 honore et suam metropolitanā ciuitatē asprime
 excommunicaret. et ecclia sua tot p̄secutiones nullā
 iusticia cogente. ult̄ cotidie ab eoz imp̄atorē.
 nō toleraret. Ip̄i uero om̄ia sua relinquētes. ubi-
 cumq; ire uellet ut romam ut in exilū ut it̄cia
 sup̄ hoc negotio acquireret. ei unanimē ad here-
 rent. et in morte eum nō dimittentes aias suas cū
 eo in sinuū ponerent. Ip̄e aut̄ de duob̄ malis mi-
 n̄ sollet et sapientē eligens. animaduertensq; et in
 memoria et cum maiorib̄ sue ecclie diū assidue
 euolens. qm̄ si regnum et hispanie impiū. gladi-
 o excommunicationis p̄citeret. ecclie inde detrimen-
 tum incurteret et om̄is turba fidelū b̄t̄m iacobi
 causa p̄grinatōis uisitare reculeret. et quicumq;
 defunct̄ inhumat̄ humi sine om̄idatione iacēt.
 et etiam detenora in hispania insurgēt. que uix
 cuncta numerari possent. et uirga cum sicis. et sic

ca cum uiridis p̄rent. p̄fectum sp̄it̄ consilium.
 Tunc sui et suoz p̄uid̄ et discretionē et sapientia florid̄
 meditant̄q; q̄ uulḡ solit̄ ē dicere. q̄ uia regis nū-
 cia ē mortis. sanis et consiliū utili elegit. uidel; ut
 imp̄atoris fauces aurum et argentū. alioue succē-
 tes. in m̄sa pecunia seaueret et post hec ecclia q̄dam
 tempore quiesceret. Nō in memor ei f̄ca uic̄ptoris
 concebat armariolo p̄ccōis. Nam cum uidei lapi-
 des tollerent et in xpm̄ iucere uellent. semetip̄m
 aspectu eoz subtraxit. et de templo exiit. p̄uidēs
 q̄ si ibi se mori p̄mitteret. tanta messis fidelū.
 tam de iudeis qm̄ de gentib̄. uti postea p̄dicatōne
 et non asurgeret. **De pecunia.**

Quom aut̄ huiusmodi diuortia. cum suo capi-
 te p̄teret comp̄stellana ecclia. eosdē arch-
 iep̄i adūsarios. nec nō alios suos familiares ip̄a-
 tori destinauit. et p̄ eosdem magnitudinem pecunie
 de p̄prio et possessione sue ecclie uidelicet quingē-
 tas marcas argenti. ad indigentā explendā. et ad
 totis impij sui pacem reuocandā. qm̄ totū d̄m̄ p̄-
 misit. hoc siquidem tenore. ut de exaltatione et
 honore sue ecclie. p̄rtiq; dignitate sue p̄sone.
 ubicumq; sollicitate tractaret. et quoscumq; tam
 adūsarios qm̄ ecclie sue m̄te p̄spicati et ad fidei
 quolibet tempore p̄nderet. hos p̄uide et facultate
 sua sub uideret. et sibi met et ecclie sue gl̄a et auxi-
 lio sui conuicente. uirilit̄ sub p̄ditaret. h̄ p̄fata
 p̄missione p̄ eosdem int̄nuncios dū imp̄ator sol-
 lerit̄ audiret. recolensq; beneficia fere ap̄ mox
 dio suo. ab archiep̄o et pat̄no suo sibi exhibita. et
 in oportuno tempore semp̄ sibi collata. ultra
 qm̄ dici p̄t̄ hylaris effecty et aīo et op̄e q̄ ma-
 xime lety. indissolubile amous uinculū et q̄
 se ip̄m et ecclia et ciuitatē suam p̄tinū firmandū
 p̄misit. Et licet tempum int̄ uallo et loco spa-
 cio eoz ab illo separaret. tam uīte dilectōne et
 adulariōib̄ neq; discordie seminariōib̄. nūq;
 ab eo se ḡregaret. et de regimine impij sui. et de
 dispositione uigilant̄. **Quod int̄** honous sui cō-
 silio. et p̄uida discretionē et sapientia f̄ret. cū eo
 ult̄ uigilant̄ meditare. et animi eoz am̄ quies-
 ceret. qm̄ mens sua p̄ eo indefinēt uigilaret.
 Qu aut̄ p̄fatis legatis sermone et uerbis p̄misit.
 ut certis fieret quodam int̄nuncio suo has sub-
 sequentes l̄ttas destinauit. **has l̄ttas imp̄ator**
misit archiep̄.

Denerabili compostellane sedis dei gratia
 archiepsio adfonsus eadem gra hispaniarum
 impator. sat z perpetuam dilectionis copulam. Quanto
 amore uos nr amplexit' animus nec penia scribe
 nec uoce dicere possumus. Quociens enim ure p
 spiritatis. ureq; incolumitatis nunciu audim'. ni
 chil e q' nris auribus possit accidere letius. Et q'
 tante dilectionis uinculo copulamur. uob' fideliter
 p mittim'. qm uos z possessiones uris semp manu
 tenebim'. zab hostium incurfione. posse nro dese
 demus. z malefactores uris ad dignam satisfactio
 nem ultionis merito uenire cogem'. Non enim p
 uraz deuastatione possessioni. urisq; contrario
 min' dolemus. quam si quis nram ppam heredi
 tate. nramq; serenitate deuastaret z conturbat
 et inimic'. Sit q' animus ur' quietus. z totius ex
 ps anrietatis. qm mens nra sollicitate uigilabit p
 uob'. Ad colloquiū q' impudentia infesto sci luce
 euigilite facturum deuenimus. pp frigy inmin
 ens. z longituncis grauem laborem. non uenia
 tis. s; inuilla ura qm ad uos impromo uenturi su
 m' expectis. **ut impator misit has litteras con**

gracia dei toti hys ciuibus.
Apanie impator. omi bti iacobu canonicorū
 conuentui. z omib' eiusde uille burgentib'. sat z
 amous. z fidei augmētum. has litteras dilectionib' uris.
 ut uenerabile archiepsm donnu. v. me toto mentis
 affectu toto corde diligere nō ignoretis mittere
 curauim'. hui rei gratia p impalia uilla uob' p'cipio.
 ut erga eum tales uos habeatis. ne fidem z dilec
 tionem que a uob' illi debetur uoletis z ut ei semp i
 omib' z ponia oledientes ut conuenit manea
 tis. Quisquis uero contra eius iustam uoluntate
 temerarie insurrexerit tante ultionis penas. qm
 tum si in fecerit recipiet. Caute igitur ne aliq'
 q' uisione dignum sit. contra eum facere p'suma
 tis. **ut. De concilio.**

Quib' transactis negocijs. lascurrensis ep'e
 ymanc ecclie legatus. z alacere dñi pape i
 uocentij in hispania missi. in d'pato opostellam i
 trauit. z archiepsos nec nō hispanie ep'sos z abbates
 religiosos z p'cipue donnu. v. opostellanū archiep
 iscopū cap' hispanie z suoz ep'oz sibi suffragantū
 p'ncipe. si aliqua p'p'edione corpis sui p'p'edit' nō
 eēt z ire sine detrimento posset. inquadagesime
 dnica qua letare ierlm uniuersa cantat ecclia. in

no q'te archiep' d'pato
 e caput yspanie

urbe romana omi occasione post posita ad conciliū
 strenuissime inuitant. hac uidelicet conditione
 ut qm romana ecclia que diu fuerat turbata. zab
 ingrato p'plo conculcata. diuina clemētia opitulā
 te iam p'sistebat impice z dilecta tranquillitate. ue
 nerand' p'p'ea scē ecclie pastores. curam animaz ad
 tenentes sollicitate aduocabat. ut destitu scē di ecclie
 et sue utilitate. z totius eunitatis relevatione z
 inohabitaz opp'essione. cum eis deo p'p'icante opitu
 lante. unanim' tractaret. z tenebras ignorantie
 ope z sermone illuminando uiam ueritatis z scē
 religionis demonstraret.

Qum uandali sinlingui. z ugnu. sp'ca gotoz. z
 suenoz societate mafricanam transierant.
 tunc goti. z sueni feracitate pleni sup indigenas hys
 panos. s. z galegos irruunt z uinis deuastant. z fū
 ditū deimp'dantur. p quinquenniu ita q. mlieres
 netatis filijs uescerent. z tanta fuit calamitas q'
 nulls potat sustinere. s; placuit. deo z tandem in eo
 ordiam puenerit. q' indigenis tiam p'tem relin
 querent. z duas p'tes goti atq; sueni possiderent.
 Tunc uoluntate dei z p'dicatione martini g'ra du
 mis ep'i. q' ur' suenoz rex catholic' fcs ē. Et cum
 in possessionē suam hylhom castrum pueneret. q'
 nup' ylia troiani regis filia. cum tenere rege p
 fuga possideret. qm ad has puenerunt p'tes. pla
 curit deo z illi ut possessionem illam in ep'itū ho
 uore traderet z accepto consilio. ordinatus ē ibi
 ep's prim' andreas. qui prius in concilio lucensi.
 postea in bracharen' cum ceteris ep'is digne z hono
 rifice confedit. quia duo reges dnabantur galle
 cie. q' ur' lucum. z anemur' rex brachara obtineb
 at. qui anemur' post. iij. anūm defunct' est. z mur
 cepit bracharam. z fecit conciliū bracharense
 sedm ubi andreas fuit. In era. dc. x. z q' ur' rex
 sedis sue hyriensi contulit dioceses scilicet. ayo
 racium. Salunensē. morania celencz mōtes. metā.
 q' etiam. C. aberolos. Velegiam. z our. z pistoma
 nos. Amecā. Coronatum. romanā. Gentines.
 Celtigos. Barchalam. Nemanicos. Viniantiū. Sa
 lagiam. Bregantinos. Farum. S. cutarios. uunū.
 q' ontanos. Nennos. Prucios. B. isaucos. C. rafa
 eos. Lauacengos. z arros z alias qui in canomb'
 resonant. S; cum leouegild' arrianus contra re
 gem francoz causam non bonam haberet. raga

no filio
 reg' i
 iug' be
 an

ut mirum ut cum eo contra regem francie ad
 neumafium civitatem peraret. Qui congrega
 to exercitu habuit et profecit ita ut convenerunt se
 cum rege francie. et cum redirent: in via obijt ve
 nerabilis et inclitus rex mirus. Tunc leonegildus
 occupavit gallecia. et in ea regatur februs. Et
 cum auctoret leander. Archieps quia constantino
 politano concilio venerat: facta amicitia cum grego
 rio romane urbis ad no. habuit ad leonegildum
 et predicavit ei ut relicta stulticia: crederet in seim
 trinitatem. et ipse obduratus non credidit ei: tra
 didit ei filium suum retare dum. quem babilinatis
 unda pfudit. ita ut ipse leander diceret zordina
 ret: filius ei utent conferuaz et post obitum ei
 filius eius elevatur in regno. et in concilio toleta
 no fuit sedes eps ylien nomine vnic. et qui in ea
 in hispania heresis arriana pullulabat et in galle
 cia prisciliana heresis multum regnabat. ea de
 causa leander hypalensis archieps ad constan
 tinopolitana urbem profectus est. Et cum auctori
 tate totius concilii rediit. et hereses suas destruxit
 et omnes eius sequaces. et convertit totam hispaniam
 ad fidem catholicam. Sub quo factum est apud tole
 ranam urbem concilium. lxxvii. episcoporum. Regnan
 te gloriosissimo et scilicet rege recaredo. ubi inter
 fuit sedes eps vnic yriensis ecclesie. dem sisanodus
 rex: in regno successit in eius concilio. Samuel
 .iiij. eps yriensis inter fuit. sub ysidoro hispalensi
 archiepo. defuncto sisanodo. et in tota regni
 in regno: constituitur in eius concilio. Guto
 mar. .iiij. hispanie eps fuit. a quo uero antila.
 recessino rex in regno elevatur. Sub quo sindi
 gis diacnus in uoce uenera uincibilis eps ecclesie
 yriensis. v. fuit. Sub erungio rege in concilio
 toletano. felix yriensis ecclesie. vi. eps fuit et sub egi
 ga nobilissimo principe. In era. dcc. xxvi. In co
 cilio toletano hildulfus cognomino felix yriensis
 eps. viij. fuit. Egica defuncto. Vitzia eius filius
 non bonus. solum patris ascendit. In era. dcc.
 xxxviii. Sub quo seluas. viij. hispanie eps
 fuit. Vitzia defuncto: Rudicus perior antiochie
 a cotis in regno eligitur. Sub quo leouesindus.
 viij. yriensis eps fuit. et tunc ingressus est rex sar
 racenorum nomine tanch hispaniam. In era.
 dcc. xli. viij. et interfectus est. Rudicus ultimus
 rex gotorum die. v. fra. In era. dcc. xlvij. cuius

corp' sepultum est in ecclesia inuisentem civitate.
 ubi scriptum est eius epitaphion. hic requiescat.
 Rudericus ultimus rex gotorum. et tunc palagus
 fasiaz asturias inuasit. sub emila yriensis. x.
 eps fuit. postea regibus nominatis asturias ob
 tinentibus. s. eius filio fasia. et adfonso per dul
 cis filio. et froila filio eius. et aurelio. et sirono. et ma
 nuregato et ueremudo cunctis defunctis: adfo
 sus castus in regno eligitur. In era. dcc. xxviii.
 post emilam. romanus. xi. eps fuit. post romanum. Aug
 tinus. xij. eps fuit post augustinum. honoratus. xiiij.
 eps fuit. tempore regis adfonsi casti. post honorat
 hildulfus. xvij. eps fuit. post hildulfum. et eo
 domir. xv. eps fuit tempore regis adfonsi casti.
 Sed quoniam deus uoluit reuelari. et notificari. sepulcri
 brissimij. iacobi apoli. et theodomiro nobili uiro. et scilicet
 limo. notum fuit regi adfonsi clarissimo uiro et scilicet
 tota sponte cum summa reuerentia uenit causa
 orationis ad beatum iacobum apolum et ibi cum lacrimis
 et amandis orationibus multa obtulit dona. et tunc
 cautum ei fecit. psalmum et per lesterum. et puilla
 abstracti secus ecclesiam sancti michaelis. et in terra
 mare. et honorem. et dignitatem yriensis ecclesie beato
 iacobo. et theodomiro. et successoribus suis perpetuar
 contulit. Et postea conuenerunt sapientes uiri et
 dixerunt ad unum quo nomine uocaretur loc
 iste. quidam dixerunt locum sanctum. quidam libum
 domium. quidam compositum tellus aquo de comp
 tella. Et qui uoluerit dicere yriam: dicat per yriam
 et qui uoluerit dicere ylliam dicat per filium troia
 m principis et qui uoluerit dicere bisfram: dicat
 per duo flumina. sare. et uham et teodomir. xv. frs e
 pum pontifex in sede beati iacobi apoli diebus caroli
 regis francie. et adfonsi yspanie casti regis. dem
 adfonsus castus masturias reuisus. ut uideret se
 cum carolo magno rege francie. mortuus est. Cui in
 regno successit. et in omni uilius ueremudi prin
 ceps nepos suus filius fratris sui froile. et cuius tunc
 defunctus est teodomir. religiosus uir. et successit
 ei atalfus scilicet uir et ordinatus est sedes eps in loco
 sedis. defunctus ranemiro. filius eius ordoni ele
 uatus est in regno. In eius diebus atalfus mortuo:
 alit atalfus bonus uir consecratus est. .iiij. eps. qui
 accusatus a .iiij. seruis familie ecclesie. domino pregen
 te expiauit. se tauro feroce relinquire comua in
 manibus suis in platea coram rege romi ipso. et

ad fonsus castus in regno erigitur

*no pum epus in iacob
 carolo magno franco
 rex*

ad m yriam

*no pum epus in iacob
 carolo magno franco
 rex*

maledicens regi. successit in aeternas et defunctus
est. Co tempore. et naues normanorum in gallecta
uenerunt. et per triennium ad propria sunt reuerti. Dico
mo defuncto filius est adfonsus rex nobilis et
clarissimus: eleuatur in regno. Qui cum uxo
re sua eremena regina nobili. et cum filiis suis
Gartha oromo. ranemiro. froula et quidam saluo
deno in locum sanctum uenerunt. et ecclesiam mira
bilem construere preceperunt qui detulerunt secu
larem capellam nomine susnandum teleuana et or
dinatus est. uir episcopus in loco secundo. Et iam constructa
ecclesia et bene ordinata. In era. dcccc. xxvii.
ii. mensis maii. consecrauerunt pontifices susnandus
eiusdem loci episcopus. Hausti colibrach ellega ce
seragustan. angimir lameccensis. et ecareo luce
si. Gomard episcopus. teodomir uiscen. iacobus aurie
sis. et tam ecclesie quam pontificibus innumera obtu
lerunt rex et regina munera et dona. et testati sunt
ecclesie et uenerabili episcopo susnando. relictis eius de
sedis. et in supradictis susnandus pontifex uir re
ligiosus ac castus. ordinauit omnia bona quecumque
potuit scire et intelligere in ecclesia sua tam de
clero quam de familia. et de omni bonitate. et etiam
fecit monasterium ante altarium sub abbate ata
ulfo et monasterium de pinario sub abbate. Gu
tu. ubi nunc est ecclesia sancti martini. et lonu ad re
ceptionem pauperum. ubi nunc ecclesia sancti felici est
constructa. et sedes ad suscipiendos pauperes de
familia tam uiros quam feminas in turre
et de redditibus ecclesie pro posse sustentabat eos. Rex
uero cum coniuge et filiis in asturias rediit.
et tandem ibi mortuus quiescit. cuius filius gar
tha in regno eligitur. Sub era. dcccc. xviii. de
functo. Gartha. ordonius frater eius in regno eleua
tur. In era. dcccc. xxi. Tunc iohannes reuerensis pri
mus qui post beatum petrum centesimus tricesimus
primus romanam rex ecclesiam. in qua susnan
di antistitis scitatis fama. litteras ei per proprium
portitorem direxit. ut pro beato iacobum prebe
pateret. quatinus eius preceptor et iustus et iustus
solum esset. Ad quem iam ad susnandus presul
proprium sacerdotem nomine zanelhum cum gra
tiam actione direxit. etiam et per eundem ordoni
pnceps eidem domino pape. dona et munera mis
misit. qui zanelhus per spatium unius anni in ro
mana curia honorifice mora egit. qui collecta

multorum librorum multitudine cum gaudio
ad propria rediit. postea uero uenerabilis uir sanctis
simus susnandus episcopus semo effectus: mortuus
sepultus in pace audita canentium anglorum
multitudine. et cantum. Veni electe dei in terra.
ingau. d. t. post cuius obitum gucesindus nobilita
te prius. dimissa militia in secularis. totius
comibus nescius. In sede beati iacobi consecrat
episcopus. In era. dcccc. xxvii. ordonius uero rex catho
licus. et ortodoxus post assiduas uictorias quas
de sarracenis egit. et post diuisas populationes
uillarum et urbium ab eis factis. et episcopus primit
eleuatus. et in mundumensem. et legionensem. et mil
tas ecclesias restauratas. et diuitas: omni prebitate
conspicius ne uentis egrotus. legioni mortuus.
quo ad defuncto: frater eius froula successit in regno.
In era. dcccc. xxviii. qui froula rex montanos beato ia
cobo dedit. et ortuo gucesindo episcopo in sede beati iacobi
apostoli. et in gila consecrat: uir episcopus qui ut fert
lumbos non habuit prentos. et si lucerna ardente
per manibus habuerit: deus nouit. Cuius egonomus
aquadam uidua uir. filios habente: uacam
tulit et coquina occidenda dedit. que cum lacrimis
ad pedes pontificis se preceit. sed nullam misericordiam
secuta est. et cum carne primo morsu accepto:
strangulat: miserabili obijt. froula defuncto:
adfonsus supradicti ordonis filius regni gubernacula
suscepit. qui tenuit annis. vi. mensibus. vi. et assup
to monachi habitu: apicem regimini sponte
sua reliquit fratri suo. et in enemiro. ordinarus fuer
at. Sub era. dcccc. lxxviii. Cuius tempore ab dora
hama cordobensis rex cum omni exercitu suo fu
gatus et uictus est. qui rex antea accesserat ad
beatum iacobum causa oronis et obtulit ibi uo
ta usque apud orga. ut singulis annis redderent ce
sum apostolice ecclesie et de magnam dedit ei uictoria.
post eringildum susnandus iam deus ordie fue
t mensendi comitis filius in ordine. in loco secundo. vii.
consecrat episcopus. hic nobilibus ortus natalibus cum pa
rentum celsitudine diuitiarumque opulencia emi
nenti ex tolleretur. in ordinis in memor. est ca
nonice censure ex ps. cum rege sancio accepto
filio pro hostilitatis diram senamque in uisione
normanorum ac frandenium per daz dispendio. galle
cia sepe afflicti. ne forte beati iacobi ap
uenerabile corpus ab illorum hostium occupatione

Abbas fonsus
et alii reges

in se ferit monastio
se aut stranguit

110

110

110

110

subito caperet. largita architectis munificentia
ac plebibus labori implicatis circumquaque; eum
locum sancti menii. triumque; munitione. ac p[er] sum-
dis ualloy fossis. aqua circumfusa ut loc[us] sc[ilicet]
tunc e[ss]et summo[rum] ang[eli] p[ro]p[ri]et[us]. S[ed] cum nimium
secularis et potes[er]at[us] erat: familie ecclesie sue op[er]atione
imposita. ut sua palatia et monast[er]ia. alia cuncte.
ac sup[er]atum. canerantque; strenue conderent. ast
opes ecclesiasticas male distrabendo parentibus.
incunctant[ur] et imodate langueret. et cum cuncta re-
gi sanctio nota fierent: sepe ab eo. et ad h[uius] loci sc[ilicet]
monit[us] fuit. ut resipisceret et se emendaret. s[ed] qu[ia]
sup[er]b[us] et alti sanguinis erat. emendari contempsit.
his regis clementie reuelatis: illum cepit sancti rex
tenerique; p[ro]p[ri]et[us]. Cuius loco sc[ilicet] uir et illustri cog-
natione p[ro]genitus. et odosind[us] in sede ap[osto]lica. v[er]us
lenat[us] ep[iscopu]s. S[ed] antea uero rex multas ecclesias. et uil-
las et castella populato[rum] e[st]. p[er] h[uius] multa gessit. et me-
tor[um] ex[er]cit[us]. s[ed] cum portugale[si] regionis comitib[us]
subiuranti uniu[er]sali firme pacis fed[er]o constituit.
Quidam gundisaluu[us] osul in[ter] cetera diu[er]saz ep[iscopu]m
ulaz ferula. pestiferi ueneni poculo infecta p[er] a
sumenda escam fraudulenter direx[er]at. qua sumpta
ueneni se simpliciter p[re]sensit. s[ed] cum legionem te-
deret. inuia morit[ur]. et in monast[er]io de castrelo uxor
sua d[omi]na regina. Gudo. in ripa minei et honorifice
sepeluit. ubique; cum alijs de uota efficit. s[ed] cum die
sabbate assidue d[omi]ni deprecatur ante altare stans:
ecce sancti rex uir suus p[re]sentat ei duab[us] cathenis
uinct[us] et aduob[us] diabolis tentis. qui dicit ei. b[ea]ta
cis. et p[ro]sera. sicut fecit ip[s]a p[er] xl. dies in ieiunio et
fletu et elemosinis largiendis. et post. xl. dierum
sp[iritum] cum ip[s]a altero sabbato retrax[er]at stans
ante altare. iterum uir suus descendit ante ea
uestib[us] abis induto. et pelle q[ui]am tunc d[omi]ni
p[er] p[er]ius anima dederat. cepit se g[ra]t[ia] q[ui] iam
liberatus erat a potestate diabolica. et dix[er]at multa
de paradiso et inferno. s[ed] cum ip[s]a uoluit eum am-
plexari. et non ualuit: partem pelis tulit. qua de-
lata ad monast[er]ium sc[ilicet] stephani de ripa desili. tan-
tum in uenerit min[us] de pelle sacerdotis que ab ip[s]a
regina ei fuerat data quarum ip[s]a detulit ad mo-
nast[er]ium uidente abbate et cunctis monast[er]ij fi-
lijs. et hoc fuit magni miraculi. Et ad obitum re-
gis. s[er]uand[us] soluitur. et in ueste n[ost]ris d[omi]ni ad
b[ea]t[um] iacobum uenit. induct[us] armis et torace. et

nosamul unum orationem fecit ante altare anno.
s[ed] tracto ense uolent[ur] intrant dom[us] domi. ubi
rudelind[us] ep[iscopu]s cum alijs d[omi]nis et seniorib[us] dormies
iacebat. S[ed] cum spiculo ensis coopronum in se
leuaret. Rudelind[us] ep[iscopu]s uir sc[ilicet] ex p[ro]p[ri]et[us]. et timid[us]
maledixit ei dicens. qui gladio opibitur. gladio p[ro]-
hibet. Et eleuat[ur] ab h[uius] ad monast[er]ium suu[m] celle no-
ue. et ibi quieuit usq[ue] ad obitum suu[m]. e[st] uic[us] s[er]uand[us]
dus timid[us] et eleuat[us]. ad p[ro]p[ri]am redit sedem. t[em]p[or]e
ibi moraretur. die mediante. xl. d[omi]nicaz. ecce ui-
ci uenerunt ante eum de uentes. q[ui] normani et fran-
deses. et gens multa inimicor[um] ueniens de uicarijs
uolentes ire ad uiam quoscumq[ue] hoies et mulieres
in itinere inueniebant: ducebant captos et t[er]ram
uastabant. et p[ro]dabant. Quo audito ep[iscopu]s s[er]uand[us]
ut in san[ct]is armis induit[ur] cucurrit post eos usq[ue] in
fornelos. et intrans p[ro]medias acies occidit. post obi-
tum sancti filij ei[us] ranemir[us]. quicquid quicquid puer
in uino sublimat[ur] regia. In era. d[omi]ni. vi. hic e[st] pagani
pacem h[ab]uit. corp[us] b[ea]tissimi p[ro]p[ri]et[us] m[er]itis postulans. q[ui]
receptu[m] in maximo honore regis argenteis rector[um]
recondere p[ro]cepit. q[ui] ortuo s[er]uand[us]. p[ro]p[ri]et[us] lucensis
ep[iscopu]s. ruderici comitis filij in locu[m] sc[ilicet] d[omi]ni. ad h[uius]
et senioribus rogat[us] ad ducit. qui secularis et no[n]
plene scie[nt]e consc[ri]pt[us] maiores ab honorib[us] deiciens.
iuuenes et pastores honorib[us] cepit sublimare. sp[iritu]
seni sapientum societate. et honores et dignitates
ecclesie cepit destruere. et ad nichilum reducere. S[ed] cu[m]
comites et potestates gallicie patrem n[on] b[ea]t[um] rectum.
nec filij flore iuuentutis adulti. erga se amicos
no[n] seferunt. tunc accepto consilio ueremudii iuue-
ne ordony regis filium quondam ap[er]t[us] inditam b[ea]t[us] ia-
cobi urbem educatum. in regimini excellentia
sublimare conant[ur]. In era. d[omi]ni. xx. hic ecclesiam sc[ilicet]
b[ea]t[us] i[n]tra uia p[ro]p[ri]a ecclesie n[ost]re cum familia se-
nis fecit. et alia multa incongrua gessit. t[em]p[or]e
mud[us] rex. accepit maior[um] consilio: p[ro]p[ri]et[us] p[ro]p[ri]um
rudici comitis filium. a sede p[ro]p[ri]et[us]. et in loco ip[s]ius
petri cuiusdam martini filium monast[er]ij moson-
ci sapientem monachum ante altaris archistery ab-
bate uenerabilem et honorat[us] acunctis senioribus
loci sc[ilicet] digne elect[us]. et ep[iscopu]m in sede ap[osto]lica consecrari
p[ro]cepit. qui honores et dignitates. et familias ecclesie
et redit[us]. et uota et om[n]em honore et bonum stat[us]. et
rect[us] te dix[er]at. S[ed] cu[m] ranemir[us] rex h[uius] omnia audisset. et q[ui]
gato om[n]i exercitu. disposuit se uenire ad gallecta

vide apud omni miracula de rege libato post morte
et opa misericordie ab uxore sua facta.

no 314

Quo audito ueremudo rege. rye adunant totam
galliam simul de utraq; pte ouener ad pcellim
de arenis iura monte rosum. z dnmemerit ibi z
postqm dnmemerit z fuerunt separati. Tamur
redit in legione z post. xv. sui regiminis annos. in
tam finuit. Veremudus uero pfectus est pfectus
e antea ad almezor regem magnum hisinaelita
rum. Et cum rex audisset obitum tamur. uoca
uit ueremudu. z petuit ei ut si suo adiutorio po
sset recuperare regnum suum q daret ei aliqd
seruitium. Et concessa innumera paganorum
multitudine. restituit eum in regio suo.;

Deo gratias amen

Secunda die mess Junij dno dny. 07. ac.
elby. p. accipi in aduocati dnm jacobu
de mediolano p xv. florens quos o
in pessione annua singlis annis die
p facta tenent solucere. Jam facta
cau est. s. de dno p fencia.

RB

Handwritten text on the left edge of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

STARRIA

218

